

P-11 726 P111589

BIBLIOTECA

BULETIN DE BIBLIOTECONOMIE

I. M. E. IONESCU
BIBLIOTECA

P.62.783

JUN 1982

Supliment al revistei „Indrumătorul cultural“

1 • martie 1980

Sumar

Liviu Cernăianu: Biblioteca — stimul al creativității ● 2

BIBLIOTECILE ÎN COMPETIȚIA MUNCII ȘI CREAȚIEI — EDUCAȚIE, INFORMARE, CREATIVITATE

Iosif Imbri: Coordonate contemporane ale integrării informaționale a bibliotecii publice ● 3-4

Concursurile profesionale interbibliotecare — cadru stimulator, angajare fermă ● 5-8

Silvia Popa: Lectura în preocupările culturale ale tineretului muncitor din două întreprinderi brașovene ● 9-10

Anne-Marie Mihăi: Lucrările de informare ale bibliotecilor județene în circuitul național ● 11-12

Ioana Tăutu: Implicațiile activității bibliotecare în dezvoltarea creativității la copii ● 12-13

AGENDA

Inițiative; Cronica cercetărilor științifice; Știri. Note. Comentarii ● 14-22

COMPLETAREA COLECȚIILOR. ACHIZIȚII

Valeriu Moldoveanu: Coordonarea achizițiilor la nivel județean ● 23-24

CONDUCEREA ȘTIINȚIFICĂ A BIBLIOTECII

George Vlădescu: Aspecte economice în conducerea științifică a bibliotecii (I) ● 25-28

INFORMARE. BIBLIOGRAFIE

Alexandru Ganea și Stela Radu-Onu: Sistemul de informare al Secției de literatură social-politică ● 27-28

TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ

Elena Sabadac: Consultații în CZU. Structurarea unor grupe ale claselor 1 și 3 în cataloagele sistematice și pe rafturile cu acces liber; Clasa 5 (continuare) ● 29-33

Florica Cimpeanu: Lucrările de referință — prelucrare, reflectare în cataloage, organizare în rafturile cu acces liber ● 34-37

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Nedelcu Oprea: Valorificarea complexă a cărții din patrimoniul cultural național — act de înaltă responsabilitate patriotică ● 38-39

Ioan Lupu: Un cărturar progresist din prima jumătate a veacului trecut, profesorul și bibliotecarul Iosif Genille (1801-1861) ● 39-40

Ladislav Abraham: Despre ex libris cu doi pasionați creatori și colecționari: Iosif Tellmann și Dafinel Duinea ● 41

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Ioana Tăutu: Biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V.I. Lenin” ● 44-45

Teofil Bălaș: Literatura română în editurile străine ● 46-47

Dan Simonescu: Situația internațională a catalogării incunabulelor ● 47

Colectivul redacțional: Anne-Marie Mihăi, Ioana Tăutu, George Vlădescu

Pagina I: Clădită în stil baroc, Biblioteca județeană Bihor este una dintre mineriile arhitectonice ale Oradei. Aspect dintr-o sală de lectură.

BIBLIOTECA stimul al creativității

Parcurgind etapele unei atotcuprinzătoare revoluții științifico-tehnice, statutul personalității umane în societatea modernă acreditează, solidar, factori de știință și de conștiință. Funcția născătoare a spiritului științific contemporan legitimează sinteza drept principal dinam al inițiativei. Cultura, în ansamblul ei, năzuiește să răspundă evident mai complex și mai calificat procesului de autocreație permanentă a omului prin eliberările sale graduale de diversele limite, dependențe și servituți, prin afirmarea notelor umane esențiale: munca, libertatea, creativitatea. Preocuparea sistematică pentru generarea noului ca factor esențial implicat permanenței ridicării a calității vieții, reclamă, pretuindeni — inclusiv în sfera sistemelor și relațiilor educaționale —, o nouă calitate a acțiunii cotidiene capabilă să cultive curajul observației dialectice și valoarea atitudinii în cunoștință de cauză.

Acuitatea acestui proces — de neîntrerupt și intimă fuziune a cuceririlor științei și tehnicii cu valorile spirituale ale umanismului revoluționar — redimensionează structural și teritoriile lecturii publice. Instrument al conștiinței socialiste militante — adresându-se preocupărilor larg formative dedicate situației întregii practici sociale la cote calitative mereu ascendente — biblioteca este chemată să-și însoțească tradiționala ei vocație informațională cu atribuțiile unui spațiu — productiv prin excelență — destinat socializării cunoașterii ca suport al creației multilaterale.

Vasta experiență acumulată în memoria tipărită a bibliotecii devine, tot mai frecvent — prin sincronizarea participării bibliotecare la cerințele educaționale bine determinate —, autentic element de investiție pentru nou.

Multiplu și animat atelier al noului — care validează cultura drept consecință obiectivă a creativității și cunoașterea drept relație dinamică între a înțelege și a putea — activitatea bibliotecilor moderne realizează nu o simplă gestiune de practici rutiniere privind conservarea memoriei omenirii ci promovează noi structuri funcționale cu puternic rol anticipativ, de oarecând prognoză în complexitatea cunoașterii. Profund semnificația este bunăoară constituirea în cadrul unor unități bibliotecare — din diferite rețele și de variate profile — a valoroase nuclee de solidarizare a forțelor locale de creație și cercetare alături în plan literar-artistic cât și științifico-tehnic.

Factor de avizată meditație în stimularea progresului, biblioteca devine totodată — prin înmulțirea demersurilor ei de observare sociologică a calității lecturii publice și dincolo de zidurile proprii — cronicarul, cu tot mai definită competență, a evenimentului editorial. Extinderea acestei firești funcții înscrie de altfel una din obligațiile elementare ale muncii bibliotecare. Este de așteptat ca exercitarea mai fermă și mai la obiect a acestei îndatoriri să optimizeze și raporturile calitative între edituri și biblioteci, acestea din urmă acționând mai direct, și nu numai prin manifestări festive, pentru favorizarea dialogului deschis al publicului cititor cu autorii de lucrări, și nu numai cu cei de apariții valoroase.

Dotarea colecțiilor proprii în consens cu cerințele concrete ale neîntreruptei umanizări prin cunoaștere; stimularea prezenței în librării a aparițiilor care tonifică bibliotecile personale; perfecționarea schimbului interbibliotecar operativ; promovarea în fondul documentar activ a creației locale originale; sistematizarea și utilizarea informației prin instrumente bibliografice cu sporită viteză de circulație — sînt astăzi cerințe primare în activitatea fiecărei unități bibliotecare — independent de apartenență, profil sau mărime a colecției. Ele certifică menirea responsabilă a bibliotecii ca organism de reală creație culturală integrată Festivalului național „Cîntarea României”, ca expresie a democratismului activ în amplul forum al cunoașterii.

Liviu CERNĂIANU

* 5 5 0 0 1 6 2 6 1 *

CZU 301.15:028
027.6:007

**Coordonate
contemporane
ale integrării
informaționale
a bibliotecii
publice**

Omul contemporan trăiește sub semnul unor mutații revoluționare ce se produc atât pe planul strict existențial al vieții lui politice, economice, sociale și culturale, cât și pe planul unei practici specializate, științifice, instituite, sau în curs de instituire — în cadrul comunității lui de apartenență la nivel microsocial. Acest ultim plan la care ne referim este, evident, marcat — în esența sa — de două componente definitorii: componenta informațională și componenta creativă, cea de a doua rezultând din valorizarea și depășirea structurii celei dintâi.

Conștientizarea tot mai pronunțată — în procesul afirmării revoluției științifico-tehnice contemporane — a importanței componentei informaționale, ca factor esențial al dezvoltării oricărui sistem, conduce nemijlocit la redimensionarea laturii extensive și intensive a zonei comunicării pe care o realizează — în calitate de agenți

de cunoaștere și acțiune istorică și de purtătoare a unor modele culturale — instituțiile de cultură, în rândul cărora se înscrie, prioritar, biblioteca. Această instituție, deținând în memoria sa un imens stoc de documente și informații cu caracter științific și enciclopedic, indică, prin performanțele potențiale ale acestora, o avuție tot atât de importantă pentru dezvoltare ca și orice altă resursă naturală. Comunicarea acestei avuții, prin transfer de informații și documente socialmente necesare, care să intre în mecanismele proceselor sociale de inovație, de cercetare, de proiectare, de învățămînt și de producție, vizează funcționalitatea socială a bibliotecii, indestructibil legată de finalitatea acțiunii sale informaționale, care reprezintă educația în sens larg, orientată spre toate formele conștiinței sociale și, implicit, spre toate timpurile praxisului social.

Este, desigur, evident faptul că instituția bibliotecară reușește, prin natura acțiunii ei, să facă vizibilă — în chiar realitatea empirică — componenta informațională, în toată complexitatea sa relațională, circumscriind-i totodată și conceptul unui comportament specific informațional. Conceptul de integrare, adăugat celui de comportament informațional, indică aspectul de proces al acestuia, proces în care sînt evident implicate obiective specifice, metode și mijloace, precum și criteriile de evaluare.

Locul pe care integrarea informațională trebuie să-l ocupe într-un sistem complex, cum este cel al biblio-

BIBLIOTECILE ÎN COMPETIȚIA MUNCII ȘI A CREAȚIEI- EDUCAȚIE, INFORMARE, CREATIVITATE

tecii publice moderne, derivă din înseși cerințele de bază ale funcționalității acesteia: orientarea spre beneficiarii demersului informațional și educativ, esențializarea capacității de selecție și receptare, sistematizarea și acoperirea domeniului informațional, economicitate și randament. Obiectivele fundamentale, specifice, ale acestui proces integrator vizează, prioritar, asigurarea accesului liber la cuceririle științei, tehnicii, economiei și culturii contemporane și, implicit, înfruntarea gamei de bariere (lingvistice, de cost și de altă natură) care împiedică circulația optimă a informațiilor și documentelor, precum și asigurarea tranziției către o societate informațională a întregii populații. În acest context, necesitatea situării beneficiarului informației într-un contact cât mai puțin intermediat cu resursele de informare și elementele de regăsire și valorizare a acestora implică, evident, stabilirea unor strategii adecvate de educare a beneficiarului, astfel ca acesta să fie în măsură să folosească în mod optim și eficient sistemele complexe de informare existente pe plan local, național și mondial.

Din cercetările efectuate rezultă că o mare parte a beneficiarilor bibliotecii — din școli și diverse unități productive — nu posedă, în general, reflexul de a se informa sau, dacă îl au, nu știu cum trebuie să procedeze, nu dețin o metodologie generală de muncă intelectuală, manifestînd astfel un comportament informațional neintegrat. Necesitatea inițierii unui

program complex și sistematic de educare a beneficiarului este cu atât mai importantă, cu cât crearea de sisteme de informare complexe este o cerință obiectivă, deosebit de costisitoare, a contemporaneității, indisolubil legată de progresul social. În acest context, biblioteca publică doborândește în mod fundamental — alături de școală — o nouă importanță, ea trebuind să devină nu numai locul, dar și instrumentul activ de educare a beneficiarului ei, dat fiind numărul uriaș de oameni care o frecventează și apelează, într-un fel sau altul, la serviciile ei.

Fără îndoială, un astfel de program de acțiune educațională se cere, de la bun început, fundamentat în perimetrul unei teorii științifice capabile să reflecte în mod complex și adecvat structura relațională a comportamentului informațional al unei comunități date sau chiar al unor indivizi, precum și particularitățile de acțiune a mecanismelor de integrare informațională proprii instituției bibliotecare.

Pe plan epistemologic se simte acut nevoia transpunerii acestui cîmp problematic în termenii unor concepte științifice autentice, iar pe plan operațional, se impune o abordare nouă care să vizeze în mod direct eficiența. Evident, pe plan general, acțiunea de integrare informațională orientată spre atingerea unei performanțe funcționale, ca expresie a eficienței realizate, ar putea viza convertirea informațiilor transmise de instituție asupra ambianței politice, economice, sociale și culturale, într-un sistem coerent de valori și comportamente orientate creativ, în cadrul unor forme specifice de manifestare a creativității. Acțiunea de integrare informațională, întemeiată pe o teorie științifică coerentă, ar trebui să reprezinte, după părerea noastră, nu doar un simplu sistem de diseminare de informație, ci, simultan, modelul unui sistem de gândire și acțiune, ca manifestare a unui tip nou de comportament și integrare informațională, de structurare a ființei umane, orientată spre cele mai înalte principii și valori, cele ale societății comuniste.

În definirea riguroasă a conceptului de comportament informațional, nu trebuie omis faptul esențial, și anume, că informația în sine nu propune un sistem de valori ca atare, ci îl implică doar ca termen de referință al judecății asupra evenimentelor sau proceselor care fac obiectul informației. Această distincție este desigur esențială pentru înțelegerea corectă a comportamentului informațional — nu ca un substitut al unui tip anume de comportament concret, și nici ca avînd o complexitate relațională mai profundă în raport cu alte tipuri de comportamente — ci ca pe un c a t a

lizator al celorlalte tipuri de comportamente, pe care le orientează activ în manifestarea lor socială, spre maximum de autonomie funcțională posibilă la dimensiunea unui timp istoric dat. În această ordine de idei, comportamentul informațional se cere tratat, după părerea noastră, ca un tip distinct de metacomportament, fapt care conduce în mod evident la abordarea într-un spirit nou a problematicii integrării informaționale, depășindu-se radical viziunea iluministă și cea materialist-vulgară despre integrare.

În acest context, un aspect al integrării informaționale ar viza modul în care un subiect epistemic se raportează la anumite modele culturale și implicit informaționale cristalizate în practica instituției respective, reușind, prin valorizarea acestora — în cadrele de referință ale unor specii de creații distincte — să efectueze acte creatoare instituționale de valori noi. Ideea de creativitate ca determinare de esență a umanului în raport cu civilizația și cultura și, evident, cu structura informațională promovată în cadrul acestora, e în deplină concordanță cu imperativul democrației culturale și civilizației contemporane. Valorificarea la scară socială a nucleelor de creativitate, crearea condițiilor și structurilor informaționale optime pentru ca, în cadrul acestora, subiectul să devină relativ autonom în obiectivarea energiilor sale creatoare, constituie premise necesare de la care trebuie să debuteze procesul integrării informaționale.

Evident, această perspectivă impune definirea muncii intelectuale ca un proces de prelucrare originală a unor informații existente, proces care devine selectiv și autodefinitoriu, atât în fazele de identificare, receptare și înmagazinare sistematică a informațiilor, cât și în cele de regăsire și folosire a informațiilor într-un mod original, superior, trecînd de la reproducere și ilustrare, prin intruchipări și reprezentări, la articulări și formulări noi, ca expresie directă a creativității spre care tinde acest proces pe plan expresiv, productiv, inovator și emergent.

Contextul contemporan al dezvoltării cuvîntului tipărit — și în mod special a cărții și a alternativelor audiovizuale ale acesteia — precum și cel al transferului informațional, conduce în acest plan la diferențieri radicale în ceea ce privește gradul de integrare a beneficiarilor bibliotecii, implicînd, în mod necesar, treceri de la „alfabetizarea informațională” la sensibilitate și erudiție, și, de la acestea, la un tip nou de practică specializată compusă și autocompusă în sens progresiv-emergent în însuși limbajul social.

Conceptul integrării informaționale se cere totodată raportat în mod unitar atît la resursele informaționale existente în bibliotecă, cît și la stilul și formele instituționale de comunicare a acestor resurse, precum și la tehnicile muncii intelectuale cristalizate în procesul comunicării.

Aceste elemente se cer, în mod necesar, sincronizate în cadrul acestui proces integrativ, printr-un demers operațional continuu, avînd în vedere faptul că distorsiunile ivite în evoluția acestor elemente generează disfuncționalități în procesul integrării informaționale.

În această concepție, rolul de element integrator trebuie să-l aibă instituția bibliotecară, cu întregul său ansamblu educativ, precum și cu procesele specifice de transmisie culturală și informațională orientate spre beneficiarii ei. Elementul integrat poate fi în acest caz doar acel subiect (la nivel de individ sau comunitate) care, urmînd scopuri creative, știe să sincronizeze la nivel contemporan și să opereze, în mod optim, cu cele trei tipuri de procese definite anterior: resursele informaționale, stilul de comunicare și tehnicile muncii intelectuale.

Pentru eficacitatea educației beneficiarilor bibliotecii, este necesar ca demersul educațional și informațional inițiat de această instituție să fie orientat în funcție de particularitățile socio-profesionale și psihologice ale acestora. De asemenea, se impune ca pedagogia implicită pe care o reflectă ansamblul bibliotecar în raportul element integrator — element integrat să devină explicită, exercitînd o funcție de model, imprimînd beneficiarilor un comportament informațional adecvat.

Precizarea unor coordonate ale eficacității conduce la amplificarea necesității proiectării și desfășurării unui amplu demers educațional, care să dea o nouă calitate comportamentului informațional al omului contemporan. Practicile educaționale fragmentare desfășurate actualmente de unele instituții bibliotecare nu fac decît să indice anumite elemente de cunoaștere empirică și de utilitate practică, circumscrise acestui imperativ contemporan al integrării informaționale. Necesitatea elaborării unei teorii unitare și coerente asupra acestei problematici — care să orienteze în mod științific practica specializată efectivă ce se cere desfășurată pentru asigurarea accesului optim al oame-nilor la toate cuceririle civilizației contemporane, pune în fața bibliologiei sarcini epistemologice și metodologice de o exigență deosebită. Odată cu definirea riguroasă a celor trei cîmpuri problematice vizînd resursele

informaționale, stilul de comunicare și metodele muncii intelectuale, se cere, evident, și o punere de accent asupra mecanismelor care pot produce efectul educațional, coparticipativ al comunității sau individului implicat la acest proces. În ceea ce privește abordarea resurselor informaționale, se impune o perspectivă organizațională modernă, în măsură să ofere optimul organizatoric și operațional de abordare și valorificare a acestor resurse. Stilul de comunicare implică, la rândul său, o restructurare a limbajului bibliografic și documentar, din perspectiva nouă a unui limbaj integrator transdisciplinar, menit să facă accesibile masele de informație bibliografică și documentară la nivelul întregii comunități. Metodele și tehnicile muncii intelectuale, ca rezultate ale unei viziuni istorice, dar și sociologice și psihopedagogice, se cer conectate continuu, atât la dimensiunile și calitatea resurselor informaționale, în sensul selecției și al conturării unor configurații tematice deschise, cât și la posibilitățile limbajului creat din perspectiva transdisciplinării amintite.

Evident, un astfel de proiect educațional, structurat pe cele trei problematici, necesită — pentru implementarea sa globală la dimensiunea unei instituții bibliotecare sau a unei rețele de biblioteci — o zonă largă de sprijin, un mediu favorabil și asociat, care să-i întreprină o poziție adecvată în scara valorică. Acordarea sa la cerințele prezentului impune atât o muncă de clarificare la dimensiunile unor cercuri tot mai largi de cititori, cât și efectuarea unor experimente menite să înrădăcineze metoda experimentală și tipul de practică specializat informațional, ca element definitoriu al relației cititori — instituție bibliotecară.

Fără îndoială, educația beneficiarilor desfășurată de bibliotecă într-un cadru științific, exigent și stimulat, are o justificare socială largă, întrucât ea ajunge să denote una din soluțiile necesare la disfuncționalitățile pe care le generează în contemporaneitate explozia informațională și criza informației. Raportată la beneficiar, ea servește la conștientizarea comportamentului informațional și, implicit, a sensibilității și profilului informațional specific, oferindu-i elementele unei practici specializate de autocompunere progresiv-emergentă, în cadrul căreia el ajunge la operaționalizarea unor strategii informaționale, capabile să conducă la afirmarea potențelor sale creatoare, la devenirea sa ca personalitate multilateral dezvoltată.

Ioșif IMBRI

Concursurile profesionale interbibliotecare — cadru stimulator, angajare fermă

În județul Prahova

Sub semnul voinței de a traduce în viață obiectivele și sarcinile mobilizatoare formulate la Congresul al XII-lea al partidului, bibliotecile din județul Prahova sînt hotărîte să-și sporească substanțial eforturile pentru creșterea contribuției cărții la desfășurarea, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, a amplului proces de educație comunistă a maselor largi de oameni ai muncii de la orașe și sate, de formare a omului nou.

Caracterul stimulator imprimat activității de propagandă a cărții prin concursul „Biblioteca — participantă activă la educația comunistă a oamenilor muncii” reprezintă principalul câștig al concursului desfășurat sub egida Festivalului național „Cîntarea României”.

Bilanțul concursului, cu rezultatele lui bune, dar și cu lipsurile și greutățile întâmpinate, a fost făcut în cadrul unei ședințe a Biroului executiv al Comitetului județean de cultură și educație socialistă și al constătuirii la care au participat lucrătorii bibliotecilor noastre. Concluzia de bază: bibliotecile, integrîndu-se în activitatea unitară cultural-educativă coordonată la nivelul localităților și unităților economice de către consiliile de educație politică și cultură socialistă, au reușit, printr-o bună colaborare cu toți factorii educaționali, să obțină rezultate meritorii în compartimentele esențiale ale muncii cu cartea — completarea și organizarea colecțiilor de publicații, popularizarea și difuzarea cărții, cuprinderea populației la lectură.

Completarea colecțiilor a oglindit modul în care bibliotecile au înțeles importanța acesteia în procesul de largire a sferei de interese a cititorilor, preocupăți să-și lărgească cunoștințele politico-ideologice, tehnico-științifice, profesionale, de cultură generală.

S-a avut în vedere procurarea operativă a documentelor Congresului al XII-lea partidului, a celorlalte documente de partid și de stat, a cuvîntărilor și expunerilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, precum și a altor lucrări necesare la punctele de informare și documentare sau recomandate prin bibliografiile de la diverse forme ale învățămîntului de partid.

Receptive față de una dintre prevederile regulamentului concursului — profilarea colecțiilor de publicații ale bibliotecilor în funcție de specificul

economic al localităților sau al unităților în care funcționează, de structura socio-profesională a cititorilor, de sarcinile specifice fiecărei categorii de biblioteci — participantele au acționat în mod diferențiat. Bibliotecile orașenești și comunale au asigurat, în continuare, caracterul enciclopedic al colecțiilor, cele ale sindicatelor au avut în vedere achiziționarea, printre altele, a lucrărilor privind organizarea științifică a muncii și a producției, legislația muncitorească, noul mecanism economico-financiar, autoconducerea și autogestiunea muncitorească, introducerea progresului tehnic, stimularea mișcării de invenții și inovații; cele școlare au pus accentul, în funcție de profilul lor, pe asigurarea bibliografiei școlare la diverse discipline.

Pentru multe biblioteci, anul trecut a reprezentat atingerea aceluși stadiu în activitate în care au fost rezolvate problemele completării ritmice a fondului de publicații, creării instrumentelor de informare și perfecționării sistemului de cataloage.

Pentru bibliotecile comunale s-a avut în vedere specificul agricol al localităților în selectarea și trimiterea cărții agrozootehnice. Localitățile în care își au sediile consiliile agroindustriale cooperatiste și de stat, ca și comunele ce vor deveni în curînd orașe agroindustriale (Măneciu și Filipești de Pădure) s-au bucurat de anumite priorități în privința dotării lor cu publicații.

În acțiunea de popularizare și difuzare a cărții, bibliotecile au căutat să imprime manifestărilor de masă o tematică variată, îmbrăcînd întregul evantai de forme și metode, care să se adreseze diverselor categorii de cititori. La pregătirea și susținerea lor au fost antrenate diferiți specialiști, bibliotecile publice colaborînd cu casele de cultură, cu căminele culturale, cu cluburile muncitorești, cu organizațiile de masă și obștești.

Datele privind cuprinderea populației la lectură și difuzarea cărții relevă eficiența acțiunilor întreprinse în cadrul concursului. La sfîrșitul anului 1979, o treime din populația județului a frecventat una dintre bibliotecile noastre (325 000 de cititori), citind peste 2 750 000 de cărți. Astfel, bibliotecile orașenești au realizat, în medie, 2 480 de cititori și 30 570 de cărți difuzate, cele comunale — 507 cititori și 3 957 de volume citite, bibliotecile sindicatelor — 1 864 de cititori, 17 500 de volume eliberate,

bibliotecile școlare — 872 de cititori, 8 095 de volume împrumutate.

Printre bibliotecile care au primit diplome pentru activitate meritorie se numără: bibliotecile orașenești Cimpina, Mizil, Sinaia și Vălenii de Munte; bibliotecile comunale Izvoarele, Cocorăști-Misli, Mănești și Ciorani, bibliotecile școlare ale Liceului „I. L. Caragiale” Ploiești, Liceul industrial de chimie Ploiești, Liceul industrial de petrol Cimpina; bibliotecile sindicatelor de la Casa de cultură din Ploiești, Combinatul petrochimic Brazi, Întreprinderea mecanică Plopeni, Clubul Întreprinderii „1 Mai” Ploiești.

Alături de bibliotecile care au reușit să desfășoare o activitate bună se află și unități care se mențin sub media realizată pe județ, atât în ceea ce privește fondul de publicații și circulația lui, cât și condițiile în care își desfășoară activitatea. Menționăm bibliotecile comunale din Albești, Cornu, Păcureți, Secăria (sub 200 de cititori, 500—1 200 de cărți citite), Călugăreni, Chiojdea, Draja, Drăgănești, Gornet-Cricov, Gherghița, Sorcile, Tâtaru, Vîlcănești (200—300 de cititori, 1 500—2 000 de cărți citite) și bibliotecile sindicatelor de la Întreprinderea de anvelope Ploiești și Clubul „Minierul” Filipeștii de Pădure. Alături de acestea, în activitatea bibliotecilor noastre s-au manifestat și alte deficiențe, dintre care amintim: menținerea unei structuri socio-profesionale a cititorilor și a unei compoziții tematice a volumelor eliberate necorespunzătoare, în sensul că la multe biblioteci ponderea cititorilor o reprezintă încă copiii, iar la cărțile difuzate, literatura beletristică; manifestările de masă sînt sporadice și se rezumă, de regulă, la expoziții, recenzii, seri și montaje muzicalliterare realizate la un nivel modest, fără ecou în rîndul participanților; dotarea cu cărți noi se face, mai ales la bibliotecile sindicatelor și cele școlare, sporadic; sistemul instrumentelor de informare, al cataloagelor nu este bine conturat și realizat; prezența bibliotecilor filiale și a punctelor de împrumut în cartiere, în căminele de nefamiliști, pe șantierele de construcții și în unele secții din marile unități economice este sub posibilitățile bibliotecilor orașenești și ale sindicatelor.

Eliminarea unor astfel de neajunsuri a stat în preocuparea factorilor de decizie, a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, a Consiliului județean al sindicatelor și a Inspectoratului școlar județean, constituind și pentru biblioteca județeană o grijă deosebită. Pentru unele carențe ale muncii cu cartea au fost găsite soluții de remediere imediată, pentru altele au fost adoptate măsuri ce vor fi urmărite și realizate în acest an.

Ediția din 1980 a concursului, prin obiectivele incluse, își propune nu numai ridicarea indicilor de activitate ai unităților cu rezultate mai slabe la nivelul celor care anul trecut s-au numărat printre fruntea, ci și ridicarea pe o nouă treaptă, corespunzătoare cerințelor noii calități, a întregii activități de propagandă a cărții.

Ancorarea muncii cu cartea în miezul fierbinte al sarcinilor cu care se confruntă oamenii muncii din județ, intensificarea activității cu cartea în vederea sporirii contribuției bibliotecilor la vasta acțiune de formare și dezvoltare a omului nou, cuprinderea mai largă la lectură, informare și documentare a publicului, participarea, de această dată, și a bibliotecilor tehnico-documentare, ale sindicatelor și școlare aflate în grija și răspunderea unor cadre obștești — bibliotecii cărora Biblioteca județeană „N. Iorga” le va acorda o atenție specială — constituie obiective cărora, sîntem siguri, lucrătorii din domeniul le vor răspunde pe măsura cerințelor concursului desfășurat sub directa conducere a organizațiilor de partid, cu sprijinul consiliilor locale ale F.D.U.S., a consiliilor de educație politică și cultură socialistă, al comitetelor sindicale și al conducerii școlilor din județ.

Gheorghe MAXIM

În județul Suceava

Avînd ca obiective principale extinderea și amplificarea serviciilor oferite de bibliotecile comunale cititorilor, creșterea numărului acestora, îndeosebi al celor din satele aparținătoare, intensificarea circulației cărții social-politice și agrozootehnice, cât și realizarea unor acțiuni de popularizare a cărții și informare care să răspundă cerințelor reale de instruire și educație de pe raza fiecărei localități, concursul a oferit cadrul adecvat de stimulare a activității bibliotecarilor și colectivelor de sprijin ale bibliotecilor comunale, a inițiativelor din fiecare localitate.

Desfășurarea, în 1979, a celei de a patra ediții a concursului „Laudă cărții” a evidențiat, pentru majoritatea localităților, un interes constant din partea bibliotecarilor pentru realizarea obiectivelor înscrise în regulament. Spre aceeași apreciere au condus și concluziile analizei concursului, desfășurată la Suceava și Siret, la sfîrșitul lunii ianuarie a acestui an. Potrivit acestora, concursul a reconfirmat capacitatea stimulatorie, eficiența acestei acțiuni ce vine să servească în chipul cel mai adecvat

scopurilor educaționale ale Festivalului național „Cîntarea României”. În privința coordonatelor de bilanț, au fost relevate principalele realizări: peste 60 000 de cititori înscrși care au împrumutat mai mult de 500 000 de volume de cărți aflate în colecțiile bibliotecilor publice din satele succedive. Tot mai pregnant s-a manifestat integrarea acțiunilor de propagandă a cărții în programele unitare politico-educative ale consiliilor de educație politică și cultură socialistă din fiecare localitate.

Analizînd realizarea obiectivelor concursului pe anul 1979 a fost evaluat efortul întreprins de lucrătorii acestor instituții, de alți factori educaționali locali, care și-au adus contribuția la transpunerea în viață a sarcinilor propuse. Cea de-a patra ediție a concursului „Laudă cărții” atestă faptul că de la un an la altul spiritul întrecerii s-a impus în toate bibliotecile comunale, acestea satisfacînd într-o măsură tot mai mare cerințele de lectură și informare ale populației rurale.

Rezultatele obținute în anul 1979 confirmă angajarea plenară a majorității bibliotecilor comunale în acțiunea de traducere în viață a prevederilor regulamentului concursului. De menționat faptul că în cele 90 de biblioteci comunale, numărul cititorilor înscrși fiind de 60 278, media pe o bibliotecă s-a ridicat la circa 700 de cititori, iar cea a cărților împrumutate, la aproape 6000 de volume (total: 508 756 de volume difuzate).

Compararea acestor principale rezultate cu cele obținute în anii anteriori — 1977: 51 263 de cititori și 401 256 de volume împrumutate; 1978: 58 917 cititori și 452 837 de volume difuzate — creșterile, continue de la un an la altul, sînt sensibile. Din totalul cititorilor înscrși în anul 1979, 28 379 sînt din rîndul populației adulte, proporția de 40% a acestora în numărul total al cititorilor, înscrisă ca obiectiv în regulamentul concursului, fiind depășită. De relevant este și faptul că un însemnat număr din totalul cititorilor a fost realizat la bibliotecile filiale din satele aparținătoare — 16 339 —, procentul atins fiind de 30%.

O analiză mai profundă în ceea ce privește difuzarea cărții relevă următoarele aspecte: din cele peste 500 de mii volume care au fost împrumutate de cititori, 36 226 aparțin literaturii social-politice și ideologice, iar 20 000 sînt lucrări din domeniul agrozootehniei. Pe ansamblu, literatura nebeletristică difuzată în rîndul cititorilor s-a ridicat la 158 263 de volume (peste 30%).

Realizarea unor astfel de valori ale indicatorilor de bază se datorează între altele și faptului că bibliotecile și-au extins activitatea și în afara

sediiilor prin organizarea unor puncte de împrumut în unități industriale amplasate în mediu rural (IMA, SMA), în sectoare agricole, cercuri și lecturate de educație socialistă, universități cultural-științifice. Merită a fi evidențiată, în acest sens, experiența comunelor Bilca și Breaza. În prima localitate, prezența cărților la dezbaterele din cercurile de educație socialistă oferă posibilitatea participanților de a le împrumuta spre studiu și lectură la domiciliu. La Breaza apropierea cărții de cititori se face prin amenajarea unor puncte de împrumut pe toată întinderea localității.

Achizițiile ritmice (trimestrial) de nouă editori constituie un stimul pentru lecturii publice, fapt ce impune prelucrarea și integrarea lor operativă în circuitul lecturii.

Popularizarea cărții, a documentelor de partid și de stat a reprezentat o constantă în preocupările de bază ale bibliotecarilor comunali. Organizate la sediul bibliotecilor, în căminele culturale, în întreprinderi industriale sau agricole, acțiunile de propagandă a cărții s-au dovedit instructive și atractive, îmbrăcând forme diferite: dezbateri, prezentări, expoziții de carte, concursuri gen „Cine citește câștigă”, consfătuiri cu cititorii etc. De amintit câteva dintre acestea: dezbaterile pe tema „Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. — marea program de gândire și acțiune în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră” (în comunele Zamostea, Zvoriștea, Vama, Horodnic, Mănăstirea Humorului, Rădășeni, Vatra Moldoviței); prezentarea volumelor „Din gândirea social-politică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu” (în majoritatea localităților); montajul literar-muzical „Sistem fii de daci și de romani” (la Sadova); expoziția cu titlul „România socialistă în fața viitorului său comunist” (la Rădășeni, Udești, Salcea).

Cu rezultate și cu preocupări susținute ca cele amintite până acum, lista bibliotecilor și bibliotecarilor situați în fruntea întrecerii pe anul 1979 se prezintă astfel: bibliotecile din comunele Horodnic, Botoșana și Vatra Moldoviței au obținut locul I, iar strădania și efortul depus de către bibliotecari au fost răsplătite cu următoarele premii și mențiuni: Irimescu Aurel (Zamostea), premiul I; Corlățean Dornica (Mănăstirea Humorului), premiul II; Teagă Maria (Horodnic), premiul III; Solcan Paraschiva (Botoșana), Barbir Gheorghe (Calafindești), Covataru Elena (Rădășeni), Sandu Rodica (Vatra Moldoviței), Ciornei Ruxanda (Zvoriștea), mențiuni. Deși nu s-au situat pe primele locuri, rezultate bune au obținut și bibliotecile comunale din Breaza, Crucea, Udești, Vama, Salcea, Sadova, Dorna Căndreni ș.a.

Cu toate creșterile înregistrate și cu toate rezultatele pozitive obținute pe ansamblu, analiza nu a trecut peste unele neajunsuri care, concretizate în nerealizarea obiectivelor înscrise în regulament, s-au făcut simțite în activitatea unor biblioteci ca cele din comunele Emil Bodnăraș, Brodina, Liteni, Horodnicieni (care au realizat doar între 200 și 500 de cititori, în loc de 700 — 1.000, cum era planificat). Fluctuația bibliotecarilor în unele localități, cit și prelungirea duratei inventarierii fondului de carte au diminuat capacitatea de servire a populației (cazul bibliotecilor din localitățile Dolhești, Vulturești, Izvoarele Sucevei, Frasin).

În urma aprecierilor de bilanț, pentru intensificarea muncii cultural-educative din bibliotecile comunale și filiale se impun în continuare amplificarea colaborării cu toți factorii educaționali, realizarea unor manifestări cu cartea axate pe problematica actuală a muncii politico-educative, pe sarcinile izvorite din Documentele Congresului al XII-lea al P.C.R., în concordanță cu obiectivele dezvoltării economico-sociale din fiecare localitate. Vor trebui organizate acțiuni specifice în sprijinul realizării sarcinilor ce revin consiliilor unice agroindustriale, altor obiective economice din localitățile zonei de munte.

În scopul obținerii unor rezultate care să satisfacă pe deplin cererile de lectură ale populației din fiecare localitate rurală s-a conturat necesitatea unor măsuri ca: extinderea programului de activitate în perioada de iarnă la 12 ore pe săptămână; constituirea unor filiale în satele aparținătoare cu populație mai numeroasă, unde nu există bibliotecă; reînnoirea periodică a fondului de carte din bibliotecile filiale; extinderea înființării de puncte de împrumut la locurile de muncă din unități industriale, agricole sau la cercurile de educație socialistă; constituirea în toate bibliotecile a unor rafturi tematice cu documentele de partid și de stat, în special cu Documentele Congresului al XII-lea, care să popularizeze profundele transformări ce vor avea loc în societatea noastră în cincinalul viitor; constituirea unor colective de sprijin active, cu sarcini concrete privind organizarea acțiunilor de propagandă a cărții.

Realizarea acestora în ediția din 1980 a concursului va contribui la consolidarea câștigurilor de până acum, la continuarea și amplificarea experienței bune obținută în anii anteriori, la depășirea deficiențelor și neajunsurilor care s-au manifestat în edițiile precedente.

În județul Timiș

Consfătuirea organizată de către Comitetul județean de cultură și educație socialistă Timiș privind stadiul și rezultatele concursului biennial „Biblioteca comunală — factor activ în educarea socialistă a maselor (consfătuire precedată de cuprinderea în sfera controlului și a îndrumării a unui număr de 63 de biblioteci comunale) a reliefat eficiența acestui concurs. În majoritatea comunelor, consiliile de educație politică și culturală socialistă, directorii de școală coordonatori au tratat cu mai multă atenție problemele organizatorice și funcționale, fapt ce a condus la o prezență mai concretă a bibliotecilor comunale în ansamblul muncii politico-educative și cultural-științifice și, prin aceasta, la atragerea în sfera lecturii publice a unui număr mai mare de tineri și vîrstnici, locuitori din Receaș, Ciacov, Belinț, Cărpiniș, Criciova, Giarmata, Peciu Nou, Cernei. Cum este și firesc, bibliotecile din aceste localități, ca și cele din Nițhidorf, Voiteg, Sinandrei, Cenad, Gătaia, Topolovașul Mare au reușit să valorifice mai intens colecțiile, difuzind un număr mai mare de publicații în comparație cu anul anterior și cu alte biblioteci care funcționează în condiții similare.

Analiza a relevat și unele neajunsuri cum sint: fluctuația bibliotecarilor, deseori perioade de nefuncționare (anul trecut, din cele 76 de biblioteci, 41 au fost închise pe diferite perioade și din diverse motive), nerespectarea orarului de funcționare de 12 ore săptămînal (Mănăstir, Pișchia, Comloșul Mare, Ghiroda, Liebling, Sinpetru Mare, Giera), inexistența unor puncte de împrumut în localități ca Săcălaz, Făget, Bethausen, Margina, Găvojdia, Giera. Toate acestea, împreună cu nerespectarea de către unii directori de școală coordonatori a obligației ca cel puțin odată pe an să fie analizată activitatea bibliotecilor, au făcut ca unele biblioteci comunale să se înscrie în ansamblul muncii cu cartea pe județ cu contribuții modeste, sub posibilități și cerințe.

Confruntînd realizările de pînă acum ale bibliotecilor comunale de perspectivele clare desprinsе din documentele Congresului al XII-lea al partidului, bibliotecarii participanți la consfătuire s-au angajat să înscrie unitățile de care răspund cu contribuții pe măsura cerințelor Festivalului național „Cîntarea României”.

Lunile acestei ierni au reprezentat un spor de calitate în activitatea cultural-educativă de la sate. Aportul bibliotecilor s-a făcut remarcabil prin sporirea contribuției lor la dezbaterea și aprofundarea de către masele de cititori a documentelor Congresului al XII-lea al partidului, a indicațiilor

și indemnurilor mobilizatoare ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, formulate la înalta tribună a Congresului partidului și la Congresul al II-lea al F.D.U.S. privind dezvoltarea economică și socială a patriei, perfecționarea activității în toate sectoarele și trecerea la o nouă calitate, mobilizarea tuturor oamenilor muncii la realizarea sarcinilor actualului plan cincinal, educarea oamenilor în spiritul patriotismului, al eticii și echității socialiste, lărgirea orizontului lor ideologic și de cunoaștere științifică.

Colaborarea bibliotecilor comunale cu propagandiștii de la diversele forme ale învățământului de partid, cu lectorii de la universitățile culturale-științifice, cu inginerii și tehnicienii care răspund de organizarea învățământului agricol de masă s-a axat pe două laturi: asigurarea de către bibliotecă a materialului bibliografic necesar lecțiilor, expunerilor și aplicațiilor practice și antrenarea propagandiștilor și a lectorilor la organizarea unor manifestări de masă cu cartea social-politică, științifică, tehnică și agricolă sub forma unor prezentări, discuții și dezbateri, întrebări și răspunsuri etc.

În județul Botoșani

Concursul interbibliotecar din județul Botoșani, care a angajat bibliotecile comunale, pe parcursul anului 1979, într-o veritabilă emulație profesională, a fost finalizat cu ocazia inaugurării Lunii cărții la sate — 1980 prin desemnarea unităților câștigătoare.

Criteriile de apreciere au fost: atragerea la lectură, difuzarea cărții, organizarea colecțiilor, propaganda cărții și respectarea programului.

Cadrul festivității de premiere a fost oferit de Biblioteca comunală din Virful Cîmpului, ea însăși distinsă, alături de Biblioteca comunală Bucecea, cu premiul I. S-au mai evidențiat bibliotecile din Ungureni și Roma (premiul II) și cele din Flămânzi (satul Nicolae Bălcescu) și Hilișeu Horia (premiul III).

La Biblioteca comunală Virful Cîmpului (județul Botoșani) există un fond de carte de 13 291 de volume (aproape 2,6 volume per locuitor). Din cei 714 cititori înscrși în anul 1979, 441, adică peste 61%, fac parte din populația activă a comunei (muncitori, țărani, intelectuali și funcționari). Numărul volumelor consultate în aceeași perioadă se ridică la 5 900.

În urma consultării fișelor de împrumut, am constatat că majoritatea cititorilor manifestă interes pentru o lectură cât mai variată. Alături de literatura beletristică se întîlnesc multe titluri din literatura social-politică, de popularizare a științei, agricole etc. Astfel, 528 din volumele difuzate au fost din domeniul social-politic, 790 științifico-tehnice, 620 agrotehnice etc.

Cu toate că literatura beletristică deține o pondere mare în totalul fondului de publicații difuzate cititorilor, biblioteca comunală asigură majoritatea lucrărilor necesare bunei desfășurări a învățământului politico-ideologic, pentru perfecționarea profesională, pune la dispoziția beneficiarilor lecturii multe cărți care, prin conținutul lor, contribuie la lărgirea orizontului științific și de cultură generală.

Participarea bibliotecilor comunale în cadrul programelor cultural-artistice organizate în perioada campaniei electorale, al acțiunilor întreprinse de F.D.U.S. sub genericul „Tribuna democrației”, a adus în atenția publicului valori ale literaturii noastre din toate domeniile creației umane.

Asocierea muncii cu cartea activității brigăzilor științifice, care în perioada de iarnă au antrenat un număr apreciabil de specialiști și de activiști din aparatul de partid și de stat, a creat condiții propice prelungirii expunerilor, dezbaterilor prin trimiteri directe la carte, la bibliotecă.

Nu trebuie să pierdem din vedere faptul că în susținerea nevoilor de lectură ale oamenilor muncii din comunele și satele județului nostru, asigurarea condițiilor pentru o activitate permanentă, continuă și de calitate sînt cerințe de prim ordin. Respectarea cu strictețe a orarelor de funcționare, punerea imediat în circuitul împrumutului a cărților nou primite, organizarea unor puncte de împrumut pe lângă sediile unităților agricole, în unele circumscripții electorale, atragerea cititorilor frunțași — pionieri, uteciști, membri ai organizațiilor proprii ale F.D.U.S. — în acți-

oane, antrenarea lor în deservirea punctelor de împrumut și în difuzarea prin sistemul ducerii cărții la domiciliul sau locul de muncă al persoanelor care, din diferite motive, nu pot frecventa biblioteca, asigurarea, în toate localitățile, a încălzirii localurilor de bibliotecă sînt tot atîtea probleme care credem că trebuie să stea în atenția consiliilor de educație politică și conștiința socialistă pentru sprijinirea eficientă a saltului calitativ în munca cu cartea.

Sprijinul concret pe care colectivele Bibliotecii județene îl acordă permanent unităților din teritoriu — furnizarea de materiale metodicobibliografice, completarea și prelucrarea centralizată a fondului de cărți, perfecționarea accesului liber la raft, organizarea unor puncte de împrumut, generalizarea experiențelor bune, organizarea periodică a consfătuirilor și schimburilor de experiență —, aflat în continuă perfecționare și creștere a eficienței, îl considerăm o garanție în plus în înscrierea bibliotecilor ca prezențe meritorii în competiția muncii și a creației — Festivalul național „Cîntarea României”.

Mihai IANCULESCU

În scopul popularizării cărții, s-au desfășurat acțiuni diverse, specifice bibliotecii, concretizate în expoziții de carte, prezentări și recenzii de cărți, seri literare și șezători, montaje literar-muzicale, recitaluri de versuri, concursuri gen „Cine știe răspunde”, lecturi selective, simpozion etc.

În cadrul „Lunii cărții la sate” și cu alte prilejuri au fost programate acțiuni de durată ca: „Săptămîna cărții științifice”, „Zilele cărții agricole”, „Zilele cărții pentru tineret” cu care ocazie s-au organizat expoziții de carte, dezbateri, consfătuiri și alte manifestări interesante. Menționăm că în anul acesta deschiderea „Lunii cărții la sate” în județul Botoșani a fost găzduită de comuna noastră, fiind consacrată temeii „2050 de ani de la înfăptuirea primului stat dac centralizat”. Între alte manifestări de propagandă a cărții mai pot fi amintite consfătuirile: „Știința și religia”, „Contribuția științei românești la îmbogățirea patrimoniului universal”, „Concepția ateist-științifică asupra lumii și vieții”; dezbateri: „Folosirea optimă a resurselor în agricultură”, „Repatrierea optimă a îngrășămintelor chimice pe terenuri și culturi”, „Probleme ale agriculturii contemporane”, în sprijinul cărora am întocmit bibliografii, expoziții, rafturi tematice; seri literare, ca: „Eminesciana”, „Personalități ale literaturii botoșenene”, „Partidul e în toate” ș.a.

În vederea popularizării cărții social-politice am grupat colecțiile și le-am așezat în rafturi tematice de recomandare. Tot astfel, pentru formele de învățămînt de partid, pe baza bibliografiei indicate la fiecare formă de învățămînt, am organizat expoziții de carte social-politică, însoțite de mici prezentări — „Politica partidului și statului nostru în vederea creșterii nivelului de trai”, „Opera tovarășului Nicolae Ceaușescu”, „Politica externă a României, o politică de pace și colaborare” ș.a.

În conceperea manifestărilor de popularizare a cărții ne-am bucurat de ajutorul colectivului de sprijin al bibliotecii, în colaborare cu ceilalți factori educaționali din comună (căminul cultural, școala, organizația U.T.C.).

Silvia CRÎȘMARU

Lectura în preocupările culturale ale tineretului muncitor din două întreprinderi brașovene

În perioada dintre sfârșitul anului 1979 și începutul anului 1980, Biblioteca municipală Brașov, în colaborare cu organele de partid, U.T.C. și sindicale de la Fabrica de stofe „Carpatex” și de la Întreprinderea de unelte și scule Brașov, a întreprins o cercetare în rindurile tineretului industrial, vizând cunoașterea, în general, a consumului cultural și, în mod special, a locului pe care îl ocupă lectura în preocupările de timp liber ale acestei categorii.

Lotul investigat a cuprins 450 de subiecți, respectiv 25% din numărul total al tinerilor din cele două întreprinderi — tineri între 18 și 30 de ani, din care 225 de fete (de la Fabrica de stofe „Carpatex”) și 225 de băieți (de la Întreprinderea de unelte și scule Brașov). Din punct de vedere al nivelului de pregătire școlară și respectiv al gradului de profesionalizare, structura lotului a fost următoarea: 70% cu școală generală sau profesională (din care 60% școală profesională), 12% cu liceu de cultură generală, 7% cu liceu de specialitate (industrial), 3% cu școală post-liceală, 8% cu calificare la locul de muncă.

Întrucât numai 73 la sută din subiecții auți în vedere au răspuns la chestionarul nostru, stratificarea lotului din alte puncte de vedere nu îi are în vedere decât pe aceștia:

— după vîrstă: sub 21 de ani — 11%; peste 21 de ani — 62% (Vîrsta subiecților oferă implicit și unele repere privind vechimea în producție);

— după starea civilă: căsătoriți — 17%; necăsătoriți — 56%;

— după domiciliu: în familie, la Brașov — 10%, în cămin — 52% (mulți provin din Moldova — Bacău, Neamț, Vrancea, Vaslui, din Buzău

* Dramaturgul Dan Tărcăliș, prezent la această întîlnire, a și scris o piesă într-un act, cu temă de etică rezultată din discuțiile de la întîlnirea respectivă. Urmează a fi pusă în scenă de către echipa de teatru din uzină și a se prezenta în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

și mai puțini din Oltenia și Maramureș); fac naveta — 11%.

Investigația a fost făcută pe bază de chestionar, pornind însă de fapt de la o acțiune concretă: întîlnirea între cîțiva scriitori brașoveni și tinerii din uzine, pe tema — Tineretul erou principal al viitoarelor noastre cărți*, care a favorizat cunoașterea climatului spiritual general și a preocupărilor de lectură.

Întrebările ne-au permis să realizăm unele corelații generale (după vîrstă, domiciliu, stare civilă, școală absolvită), precum și unele corelații speciale (genuri literare preferate, scriitori prețuiți, modalități de exprimare artistică apreciate), pe care le vom prezenta selectiv în cele ce urmează.

Pe totalul tinerilor chestionați, tabloul preocupărilor preferate din timpul liber se prezintă astfel:

1. emisiuni Tv. R — 372 opțiuni;
2. cinematograf — 366 opțiuni;
3. lectura presei — 313 opțiuni;
4. plimbare — 290 opțiuni;
5. lectura cărților — 290 opțiuni;
6. activități gospodărești — 267 opțiuni (225 din cei chestionați sînt femei, de la întreprinderea cu profil textil);
7. spectacole de teatru — 249 opțiuni;
8. excursii — 243 opțiuni;
9. sport — 207 opțiuni.

Făcînd relația dintre vîrstă și preocupările din timpul liber se constată că prioritatea opțiunilor este diferită.

La tinerii pînă în 21 de ani: 1. plimbare — 0,31%; 2. excursii — 0,29%; 3. teatru — 0,28%; 4. cinema — 0,27%; 5. tv.r. — 0,26%; 6. lectura presei și a cărților — 0,25%.

În schimb, la cei de peste 21 de ani, scara intereselor se modifică fundamental: 1. activități gospodărești — 1,18%; 2. lectura presei și a cărților, 0,75%; 3. tv.r. — 0,74%; 4. cinema — 0,73%; 5. teatru — 0,72%; 6. excursii — 0,71%.

Se observă că în funcție de bugetul de timp liber, de maturitatea concepțiilor și a modului de viață al tînarului, de implicarea tot mai directă a acestuia în procesul de producție și în viața întreprinderii, preocupările se modifică, cîștigînd în consistență.

Cercetarea a relevat faptul că opțiunile culturale ale tinerilor se modifică și în funcție de domiciliul acestora. Astfel, pentru tinerii familiști (familie proprie sau cei care locuiesc cu părinți și rude) s-a stabilit următoarea ordine de priorități: 1. lectura cărților — 0,39%; 2. activități gospodărești — 0,38%; 3. emisiuni tv.r. — 0,36%; 4. cinema — sport — 0,34%; 5. lectura presei — plimbări — 0,33%; 6. spectacole-teatru — 0,32%.

Dacă pentru această categorie de tineri predomină interesul pentru în-deletniciri individuale și de interior, în cazul celor care locuiesc în cămin se observă o altă ordine de priorități: 1. excursii — 0,64%; 2. spectacole tea-

tru — plimbări — 0,61%; 3. sport — 0,60%; 4. cinema — lectura presei — 0,58%; 5. emisiuni tv.r. — 0,57%; 6. lectura cărților — 0,54%.

Gruparea în cămin, colectivitatea, își pun amprenta asupra preocupărilor, tinerii fiind înclinați mai ales spre activități colective, care primează, toate, față de lectura cărților — act individual și individualizator.

La tineretul navetist, preocupările culturale sînt înfime, în lista în-deletnicirilor de timp liber figurînd, în ordine: 1. „Alte ocupații” — 0,08% (binecunoscuta „șeptică” din trenurile de navetiști); 2. sport — 0,04%; 3. emisiuni tv. r — lectura presei — cinema — 0,03%; 4. excursii — spectacolele teatru (de la căminul cultural din localitatea respectivă) — 0,02%, lectura cărții nefigurînd deloc printre opțiuni. Preocuparea extraculturală pentru jocul de cărți favorizată de timpul petrecut în tren de navetiști poate fi convertită, prin metoda persuasiunii, introducîndu-se în practica microgrupului jocuri și concursuri literare sau de informare generală, în care scop e recomandabilă atragerea, însușirea și folosirea în influențarea tinerilor respectivi a liederului de grup. Jocul de cărți poate fi înlocuit cu succes și de lectura în colectiv a presei sau a unei cărți de real interes.

Delimitarea „ocupațiilor” culturale ale categoriei de tineret muncitor din industrie a fost făcută pe timpul liber, adică timpul nelucrător pe care fiecare și-l ocupă în virtutea unor „nevoi”, al unor „aspirații”, al unor preocupări individuale. Educația adulților, întreaga activitate culturală organizată a epocii actuale are de rezolvat o problemă majoră și dificilă: corelarea între nevoi-obligații, cele pe care societatea le creează, și nevoi-aspirații, cele care permit oamenilor să se perfecționeze, să ajungă la stadiul superior ca indivizi, implicit ca membri ai societății respective. Dezvoltarea social-economică este strîns legată de dezvoltarea culturală, ea putînd să progreseze cu atît mai mult cu cît nevoile-aspirații vor deveni nevoi-obligații pentru fiecare individ în parte².

În acest cadru, consumul cultural se structurează îndeosebi pe două laturi: de tip mass-media și de tip „ieșiri” sau „contacte sociale”³, lectura putînd să înglobeze cele două aspecte — atît ca act individual, cît și ca act social — de receptare și de transmitere a unor experiențe sociale. Interesul pentru lectură, printre celelalte

¹ Toti, Gianni. *Timpul liber*. Buc., Editura politică, 1965. 356 p.

² Chombart, P.H. *Pentru o sociologie a aspirațiilor*. Cluj-Napoca, Dacla, 1972. 224 p.

³ Milca, Mihai, Tîsmăneanu, M. *Dimensiuni ale culturii și comunicării politice în mediul urban*. În: *Sociologie, dezvoltare și practică socială*. București, Editura Academiei R.S.R., 1979.

preocupări de ordin cultural, atât de variabil, între locul 4 pe ansamblul lotului și locul 2 și 6 în funcție de vîrstă și mediul în care trăiește tînrul, este simptomatice pentru nivelul de dezvoltare, receptare și, în ultimă instanță, de integrare și participare în viața socială — specifică (cămin, întreprindere) și generală (a țării).

Desigur, concluziile la care am ajuns în cadrul studiului nu sînt infailibile, dar prezintă un simptom, care trebuie luat în considerație, valorificat în cadrul educației permanente, desfășurate de biblioteca publică.

Întrebarea „Ce reprezintă lectura pentru dv.?” a oferit mai multe variante de răspunsuri pe care le-am analizat și în relație cu vîrsta subiecților.

Pe numărul total de răspunsuri opțiunile sînt următoarele: 1. ridicarea nivelului general de cunoștințe — 352 opțiuni; 2. destindere, odihnă — 254 opțiuni; 3. informare în diferite probleme — 240 opțiuni; 4. ridicarea nivelului profesional — 190 opțiuni; 5. petrecerea timpului liber — 141 opțiuni; 6. obligații școlare — 60 opțiuni.

Ordinea preferințelor nu denotă o minimalizare a obligațiilor școlare de către subiecții investigați, ci că tot mai puțini tineri participă formal la calificarea superioară prin școli, datorită generalizării învățămîntului de 10—12 ani, creării liceelor de specialitate, integrării învățămîntului cu producția, ceea ce le asigură calificarea din start. Este relevant faptul că lectura, deși inclusă în sfera loisirului, este privită în special ca mod de ridicare a nivelului cultural-general și abia apoi ca destindere. Nu este vorba însă de o „oarecare” petrecere a timpului liber (situată ca atare la poziția a 5-a), ci în primul rînd ca modalitate de informare, în care cartea social-politică, de interes general, cîștigă tot mai mult loc, la fel romanul sau „jurnalul” beletristic al marilor evenimente politice, sociale ale istoriei contemporane.

La tinerii sub 21 de ani, opțiunile de lectură se prezintă astfel: 1. obligații școlare — 0,30%; 2. ridicarea nivelului general de cunoaștere — 0,26%; 3. ridicarea nivelului profesional — 0,25%; 4. informare în diferite probleme — 0,24%; 5. petrecerea timpului liber — 0,23%; 6. destindere și odihnă — 0,22%.

La tinerii peste 21 de ani lectura este privită ca: 1. destindere și odihnă — 0,78%; 2. petrecerea timpului liber — 0,77%; 3. informare cu diferite probleme — 0,76%; 4. ridicarea nivelului profesional — 0,75%; 5. ridicarea nivelului de cunoștințe — 0,74%; 6. obligație școlară — 0,53%.

La cei mai tineri, care-și completează încă studiile, lectura de obligație școlară ocupă primul loc și se distanțează față de grupul celorlalte aspecte, care se delimitează între ele prin procente foarte mici, în schimb la cei care au deja o calificare stabilă primează lectura cu nuanță de loisir.

Prefacerea neconținută a lumii contemporane obligă toate categoriile sociale la o permanentă împropășire a cunoștințelor profesionale, aspect care ocupă un loc major în toate documentele de partid, în activitatea ideologică a partidului. Înfăptuirea revoluției științifico-tehnice presupune un înalt nivel de calificare, spirit de inițiativă, creativitate și capacitate continuă de înnoire a cunoștințelor. Se cere tot mai mult competență în profesiune, dar și o contribuție mai mare la „gestiunea colectivă”. În acest context, esențial devine ca dorința de perfecționare să fie o nevoie lăuntrică a individului⁴.

Printre alte trăsături definitorii ale revoluției științifico-tehnice una se referă la relațiile de producție, și anume, tocmai la pregătirea profesională care nu se reduce numai la cunoștințele cerute de realizarea sarcinilor de plan într-un anumit loc de muncă, ci cuprinde cunoștințe, deprinderi și experiență socială necesare activității dintr-o unitate, ramură, domeniu. În cazul automatizării, cunoștințele de bază au o importanță fundamentală, dar latentă.

Pregătirea profesională nu se realizează doar prin școli și cursuri de calificare, ci și prin mass-media care să se adreseze și să mențină receptivitatea unor grupuri socio-profesionale diverse⁵.

Privită din acest punct de vedere, lectura se înscrie în sfera mass media, realizîndu-se prin ea difuziunea culturală a procedeelelor tehnice datorită abordării curente a cărții tehnice, științifice de către muncitori.

Propaganda tehnico-științifică, realizată în mare măsură prin carte, ca modalitate de perfecționare a pregătirii muncitorilor, este unul din subsistemele educației permanente⁶.

Relația dintre satisfacția profesiei și dorința de perfecționare este stimulată și întreținută de lectură care ar putea fi divizată subiectiv în: — lectură pentru instruire profesională — de cultură generală și informare generală.

Se desprinde concluzia că lectura nu este încă o deprindere permanentă, o necesitate pentru perfecționarea profesională. Însăși sfera de perfecționare se află, cel puțin la majori-

tatea tinerilor urmăriți de noi, la un punct de stagnare, de automulțumire cu bagajul de cunoștințe căpătat în școală sau la locul de muncă. Actul lecturii se împlinește pentru îmbogățirea cunoștințelor, latura de loisir a lecturii este folosită din dorința dezvoltării complexe a personalității individuale.

Misiunea bibliotecii publice, ca factor component al educației permanente, ni se pare a fi de primă importanță tocmai în această îmbinare a lecturii cu laturile ei „enciclopedice” și de perfecționare profesională, de specialitate.

Observațiile succinte prezentate aici ne permit accentuarea unor concluzii desprinse și din alte cercetări, soluții care nu sînt noi, dar absolut necesare prezenței bibliotecii publice în rîndul factorilor educației permanente:

— dezvoltarea activității de micro-grup, pe interese (existente sau orientabile), formă de activitate pe care se pune un mare accent și pe plan inter-național;

— profesionalizarea adîncă a bibliotecarului, accentuarea laturii lui de psiholog și pedagog;

— instituirea și permanentizarea calității în acțiunile de bibliotecă desfășurate atât în incinta ei, cît și în întreprinderi, într-o directă colaborare cu conducerea politică și economică a acestora, de orientare a nevoilor și aspirațiilor culturale ale colectivelor respective;

— realizarea în plan unitar, cu adevărat și nu doar prin planul de muncă, a unității educative permanente a tuturor factorilor responsabili;

— extinderea sistemului de difuzare a cărții în interiorul întreprinderilor cu concursul unor bibliotecari obștești sub directă îndrumare a bibliotecii publice.

Dincolo de aceste concluzii cu caracter general și pentru a căror soluționare practică, în timp, trebuie angajați în efort convergenți factori multipli, Biblioteca județeană și-a propus cîteva măsuri mai la îndemîna ei, între care unele au prins deja viață. Astfel, la Întreprinderea de unelte și scule s-a inițiat în colaborare cu Asociația scriitorilor brașoveni, un cenaclu literar. De asemenea, căminul de fete de la Fabrica „Carpatex” a devenit sediul unor acțiuni cultural-educative lunare, organizate de secția de împrumut a Bibliotecii județene, constînd în prezentări de cărți noi, dezbateri tematice etc.

Silvia POPA

⁴ Gheorghe, Elena. Cultura în perspectiva acțiunii și creativității. În: Revista de filozofie, nr. 1/1979, p. 25—31.

⁵ Hoffman, O. Firuță, A., Raseev, S., Efimov, V. Revoluția tehnico-științifică și pregătirea muncitorilor. În: Vîltorul social, 8, nr. 2, aprilie-Iunie 1979, p. 297—304.

⁶ Idem.

N.R.: Dat fiind interesul problematicii relevate de cercetarea brașoveană, valabilitatea mai largă a anumitor concluzii, redacția invită și alte biblioteci să-și expună opiniile și concluziile practice privind lectura tineretului.

Lucrările de informare ale bibliotecilor județene în circuitul informațional

14 biblioteci județene răspund la întrebările redacției: Arad, Bacău, Botoșani, Brașov, Cluj, Dimbovita, Dolj, Galați, Hunedoara, Iași, Prahova, Sibiu, Suceava și Timiș.

● Cite titluri de lucrări de informare au fost realizate în anul 1979 și în ce tiraj?

● Dacă sînt trimise sau se primesc lucrări similare de la alte biblioteci județene sau din alte rețele?

● Părerii asupra actualei situații privind circulația acestor lucrări și propuneri de optimizare.

Trecerea în revistă a lucrărilor de informare realizate de către bibliotecile mai sus-menționate în cursul anului 1979 relevă ceea ce era de așteptat în activitatea din acest sector: predomină listele bibliografice, bibliografiile de mai mică întindere. Întocmite fie pentru a răspunde unor obiective prevăzute în planurile anuale de activitate ale bibliotecilor județene (evenimente de importanță națională sau locală, nevoi de informare ale unităților pe care le îndrumă biblioteca județeană), fie la cererea unor beneficiari locali (instituții sau persoane).

Bibliografiile tematice, bibliografiile locale generale, biobibliografiile sînt lucrări ce necesită un volum mai mare de muncă, forțe calificate și condiții materiale (hîrtie, tipar). Dintre bibliotecile care au răspuns, menționăm, în ordine alfabetică, pe cele din Dolj, Galați, Prahova și Sibiu pentru lucrări demne de a intra în circuitul național. (Regretabilă absența răspunsului bibliotecilor județene Bihor și Constanța.)

Catavoagele scoase de către bibliotecile județene Brașov și Galați, anualele Bibliotecii „V.A. Urechia”, caietele metodico-bibliografice ale bibliotecilor județene Galați și Iași întregesc, în linii mari, imaginea asupra tipurilor de lucrări de informare realizate.

Tematica lucrărilor de informare — loc de întîlnire al unor eforturi, uneori, paralele.

Majoritatea temelor abordează problematica social-politică, economică —

în special, agricultură și industrie —, filozofică, ateist-științifică, istorică — legată mai ales de anumite evenimente aniversate — și literar-beletristică.

Cu tentă specifică, se prezintă bibliografiile locale, ale fondurilor documentare, ale publicațiilor periodice și seriale, cele privind personalități născute sau care au activat în județul respectiv.

Referitor la lucrările din prima categorie se ridică întrebarea: pînă la ce punct reprezintă o necesitate căreia trebuie să i se răspundă cu forțele locale (ale bibliotecii județene) și de unde încep să reprezinte un efort multiplicat ineficient la nivelul mai multor biblioteci județene? Răspunsul îl dau chiar lucrătorii din domeniu: pentru realizarea unor lucrări bibliografice de mai mare amploare și de stringentă actualitate tematică să se realizeze o „diviziune a muncii” între bibliotecile județene pe baza unor înțelegeri prealabile mediate și coordonate de către Biblioteca Centrală de Stat. Lucrările astfel realizate să fie apoi difuzate tuturor bibliotecilor din țară. După cum, la nivel județean, o seamă de lucrări bibliografice pot — și ar trebui — să fie pregătite și difuzate prin conlucrarea bibliotecarilor și specialiștilor din diverse rețele de biblioteci.

Cine, ce și cui trimite?

Dacă punem problema optimizării schimbului de lucrări de informare realizate pe pian județean, apare clar

că ea impune reglementări la nivel central.

Trebuie să se cunoască ce și-a propus fiecare bibliotecă județeană să realizeze pentru anul următor, care sînt cerințele la nivelul fiecărui județ, derivate din sarcinile propagandei cărții la nivel național. Și, în calitate de parteneri egali, cele 39 de biblioteci județene și Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” din București să cadă de acord asupra temelor de interes general valabil ce pot fi realizate, fiecare, de către un singur colectiv urmînd ca, prin tirajul stabilit, să fie satisfăcute cerințele tuturor partenerilor interesați din țară. În unele cazuri, acest rol și-l poate asuma, cu competența cunoscută și recunoscută de lucrătorii din domeniu din întreaga țară, de către Biblioteca Centrală de Stat.

Să nu trecem cu vederea nici faptul că unele biblioteci județene, din diverse motive, nu au putut realiza în cursul anului trecut nici o lucrare. Dintre cele 15 biblioteci care au răspuns la anchetă, două oferă situații total diferite. Biblioteca „Astra” din Sibiu poate și trimite titlurile editate următorilor parteneri: cele două biblioteci naționale, 11 biblioteci de învățămînt superior, 59 de biblioteci județene, municipale și orașenești, 26 de biblioteci documentare și ale muzeelor, 5 biblioteci ale unor institute de cercetări (cite 2 exemplare), 63 de cercetători din alte localități, 12 redacții ale unor publicații de specialitate și tuturor care cer lucrările respective (cite un exemplar). Biblioteca județeană Hunedoara, care primește lucrări de la Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca centrală universitară București, bibliotecile județene Bihor, Dolj, Galați, Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” București, nu poate trimite nimic peste granițele județului. Condițiile de multiplicare și cantitatea de hîrtie de care dispune nu-i permit decît satisfacerea cerințelor beneficiarilor hunedoreni. Tiraje de 10—80 de exemplare nu pot concura, în satisfacerea solicitărilor, cu cele de 1000—5000 de exemplare, așa cum sînt scoase unele titluri de către bibliotecile județene din Sibiu și Galați.

După cum, la fel de importantă este stabilirea, pe baza unei informări și înțelegeri reciproce, în funcție de necesitățile reale de informare și nu de „bunăvoința și latitudinea unor biblioteci din țară” sau „întîmplător” (re-

marcile aparțin unor lucrători ai bibliotecilor județene Cluj și Prahova), ce titluri trebuie să intre în circuitul schimbului între județe. Părerile concordă în sublinierea necesității de a se reglementa la nivel central schimbul de lucrări de informare editate pe plan județean. (Cu remarcă îndreptățită, numai asupra lucrărilor care se justifică prin tematică și ținută științifică să intre în circuitul național).

Ce propun bibliotecile județene?

Pe scurt, propunerile lor se referă la:

- Realizarea unei colaborări între bibliotecile județene pentru repartizarea sarcinilor de întocmire a unor lucrări bibliografice de mai mare amploare. Coordonarea acestei activități — și realizarea unora dintre lucrări — revenindu-i Bibliotecii Centrale de Stat.

- Stabilirea unei colaborări cu specialiști, bibliotecari din alte rețele — biblioteci specializate, de învățământ superior etc. — pentru realizarea și difuzarea unora dintre lucrările bibliografice.

- Existența unei informări curente asupra planurilor de activitate bibliografică. Lucrările de mai mare amploare, pe teme de larg interes, să fie anunțate la începutul fiecărui an prin intermediul publicației de specialitate — buletinul „Biblioteca” — cu titlurile și termenile aproximative de apariție.

- Schimbul de lucrări — reglementat la nivel central — să aibă un caracter permanent, astfel ca în toate bibliotecile județene să intre titlurile de real interes pentru activitatea de informare. Au fost făcute mențiuni speciale privind necesitatea găsirii căilor de intrare în fondurile bibliotecilor județene a lucrărilor editate de către muzee și oficiile județene ale patrimoniului cultural național care nu sînt difuzate prin C.L.D.C.

- Necesitatea utilizării frecvente a adnotării în bibliografiile selective.

- Expedierea în timp util a tuturor lucrărilor stabilite a intra în circuitul național, inclusiv a „Aniversărilor culturale” și a bibliografiilor consacrate diverselor date aniversare.

- Realizarea, în ajutorul formațiilor artistice de amatori, a unor materiale bibliografice incluzînd lucrări din diverse domenii ale artei.

Și lista rămîne deschisă. Redacția lansează invitația și altor biblioteci să-și expună punctul de vedere, să vină cu propuneri. Alături de cele prezentate în rîndurile de față, ele vor fi supuse atenției factorilor responsabili. Sperăm să găsească ecoul favorabil.

Anne-Marie MIHIȚ

Implicațiile activității bibliotecare în dezvoltarea creativității la copii

Puncte de vedere

Se vorbește mult în ultima vreme și nu arareori steril (cînd vorba nu se însoțește cu fapta) sau limitativ (fie la perimetrul artistic, fie la cel tehnico-aplicativ) despre creativitate: creativitate nu ca stare de excepție, ci ca fenomen general, de masă.

În fond, creativitate înseamnă disponibilitatea individului (sau a indivizilor) pentru creație: creație în artă, creație în știință, creație în tehnică, în filozofie, în raporturile umane, în orice zonă a activității sociale.

Creativitatea se manifestă deopotrivă în planul percepției, al gândirii și al expresiei (altfel spus, al performanței creatoare efective sau al produsului creativ).

O disponibilitate care la vîrsta copilăriei este foarte vie, enormă și universală, fiind de fapt un dat înnașcut, o funcție a adaptării și a cunoașterii, un pendant al imaginației care e foarte fecundă acum, dar care, treptat, pe măsura integrării în viața socială și ca efect paradoxal al educației, dispăre sau doar se anihilează, se atrofiază, oricum se restrînge de la scara masei la cea a individului. Celebrul fizician Oppenheimer remarcă odată că „sînt copii care se joacă pe străzi și care ar putea rezolva unele probleme pe care eu mi le pun în fizica nucleară, pentru că ei posedă moduri de percepție pe care eu le-am pierdut de mult”.

Educația, care e motorul progresului, pentru că în esență ea înseamnă transferul de înțelepciune și experiență acumulată de la o generație la alta (înțelepciune de cele mai multe ori conservată în cărți) este, totodată, în mod paradoxal, și cea care înnăbușă creativitatea, oferind, prin procesul instructiv-educativ, scheme gata elaborate, explicații pe de-a gata, modele convenționale, ceea ce sistează demersul copilului de a sesiza noutățile lumii, de a le interpreta. Or, condițiile

specifice lumii contemporane, marcată atît de profund de revoluția tehnico-științifică, de ritmul accelerat al progresului și mai ales condițiile proprii lumii de mîine, „o lume în continuă schimbare”, în care principala facultate a omului trebuie să fie aceea de a se adapta continuu, au impus mutații de esență în conceptul de educație, revoluția pedagogică fiind o altă dominantă a epocii noastre, manifestată atît la nivelul conținutului, cit și al metodei. Educația pentru lumea de mîine presupune educația independenței în gîndire și acțiune, a spiritului activ și, în strînsă legătură cu aceasta, cultivarea creativității.

Iar dacă aceste cerințe ocupă un loc central în preocupările școlii, ele nu pot rămîne străine nici pentru bibliotecă, disponibilitățile acestei instituții fiind multiple dar uneori insuficient exploatate.

Ne propunem în cele ce urmează să abordăm rolul cărții și al bibliotecii în cultivarea creativității la copii și mai ales să schițăm un tablou al modalităților de potențare a disponibilităților bibliotecii în acest sens, fără pretenția de a le epuiza, libertatea bibliotecarului în raporturile sale cu publicul cititor fiind nelimitată.

O precizare preliminară. Specificul serviciilor de bibliotecă, determinat de însăși funcționalitatea ei, face ca posibilitățile bibliotecii în acest plan formativ să se canalizeze spre creativitatea de percepție în primul rînd, apoi de gîndire și doar în mod limitat și adiacent la cea de expresie, adică la materializarea creației, fie ea artistică, științifică sau tehnică.

Care sînt deci modalitățile ce stau la îndemina bibliotecii pentru cultivarea creativității copilului, pentru stăvilirea fenomenului de regresie a acesteia odată cu vîrsta?

După opinia noastră, într-o ordine ce are în vedere și diferitele trepte de

dezvoltare ale copilului, acestea ar fi: **jocul, desenul, lectura valorizantă, educația estetică și informarea activă.**

Jocul

S-a spus că „jocul e înțelepciunea copilului”. Iar sensul acestei aserțiuni nu e acela de izolare a acestuia de lumea celor mari cu toate problemele ei, de închidere a lui într-un „turn de fildeș” în care își apără spontan și intuitiv ingenuitatea, ci se referă strict la **conținutul acestei înțelepciunii**, care focalizează, la vârsta copilăriei, întreaga inteligență a copilului, îi antrenează și îi exersează diverșii analizatori, îi acutizează percepția, îi dezvoltă spiritul de observație și atenția, îi stimulează imaginația, îl angajează în operații de analiză și sinteză, de abstractizare și generalizare, expresii ale unei activități mentale superioare.

În joc și prin joc, copilul descoperă viața. Jocul e o modalitate intuitivă de însușire a cunoștințelor — o formă primară de învățămînt activ — și totodată un mijloc de aplicare creatoare a cunoștințelor acumulate. Drumul pe care copilul îl parcurge este de la faza manipulării (în sensul cel mai propriu al noțiunii, adică al deprinderilor psihomotorie) la cea a expresiei simbolice, căci ce altceva e jocul simbolic, pe care îl creează și-l recrează copilul, decît o modalitate de exprimare a vieții sale interioare?

Coordonator și stimulator al activităților ludice, jucăria a încetat de mult să mai fie exclusiv un element de distracție, dobîndind în anii din urmă tot mai mult accepția de **instrument** implicit al activității instructiv-formative, angajarea psihologilor și pedagogilor în conceperea acestora fiind tot mai necesară. Dealtfel, jucăria a parcurs un drum spectaculos de la cea de tip artizanal la **jucăria de masă** (deci și o evidentă democratizare a ei), proces favorizat și de industrializarea producției de jucării în cele mai multe țări ale lumii.

Pe considerentul virtuților formative-instructive ce-i sînt proprii, jocul a pătruns tot mai mult în perimetrul bibliotecilor pentru copii, atît sub forma materială a jucăriei, cît unealtă specifică a cunoașterii, și din punct de vedere bibliotecar ca element de dotare, cît și ca activitate propriu-zisă, menită să contribuie, printr-o pedagogie adecvată, la lărgirea sferei de informare și de cunoaștere a copilului, la dezvoltarea sa psihomotorie, senzorială, intelectuală și afectivă, la **potențarea capacităților lui creative.**

Nu vom dezvolta aici ideea de ludotecă. Am mai făcut-o cu alte prilejuri și dealtfel ea și-a câștigat demult adepții între lucrătorii bibliotecilor și secțiilor pentru copii (Timișoara, Bucureștiul oferă pilde elocvente în acest

sens). Vom pune doar un accent în plus pe **funcționalitatea jocului** în bibliotecii în direcția stimulării creativității copilului.

Prin faza simplă **manipulării** (simplă în aparență, în fond, cum arătam, o activitate complexă de cunoaștere), cel mai indicat este accesul liber la raftul cu jucării, care implică **deplina libertate** în opțiuni și **independența** în folosirea lor (ambele atribute ale demersului pedagogic modern și condiție a creativității).

Paralel cu accesul la jucăriile gata confecționate, copiilor trebuie să li se ofere **posibilități și pentru a crea ei singuri** anumite jucării sau jocuri, prin decupări, colaje, modelaj ș.a. (experiențe interesante la București, Vaslui etc.).

Pe o **altă treaptă** a evoluției lor și pe măsură ce copiii dobîndesc o anumită experiență în folosirea jocurilor, trecînd de la cele figurative la cele didactice (și aici, în trepte, de la cele simple de tipul cuburilor ilustrate și al basmelor în bucățele, la cele mai complicate, cu pronunțat caracter instructiv sau de valorificare a cunoștințelor) și **jocul** (o altă activitate de bibliotecă se poate complica, nu numai ca oesență, dar și ca formă, implicînd organizare și dirijare, deci angajîndu-l mai direct pe bibliotecar, care trebuie, printr-un tratament pedagogic adecvat, să călăuzească copilul pe calea jocului, în direcția formării unor deprinderi de muncă intelectuală și, prin dezvoltarea gîndirii, imaginației, spiritului de inițiativă și independență, să contribuie **totodată** la dezvoltarea creativității lui).

Desenul

Toți copiii desenează. Iar „arta” lor surprinde și încîntă prin ingenuitate și **originalitate**, prin **capacitatea de a merge la esențe**. Originalitatea e consecința firească a faptului că ei **desenează fără nici un fel de metodă**. De aici, neașteptatele asocieri de planuri, răsturnări de perspective, defacerea mișcărilor, ritmurile ciudate, la care se adaugă coloritul viu și sălbatic, tranșant și plin de forță. De remarcat că la copii, culoarea ține tot de desen, cu care nu se situează nicicum în raporturi de complementaritate.

Dar, afirmam întrebîndu-se lucrările Congresului Grupului Francez de Educație Nouă (1953), **spontaneitatea artistică a copilului este chiar o manifestare artistică în sensul propriu al cuvîntului?** Sau e doar un simplu fenomen de creștere, unul din mijloacele, asemeni jocului, prin care copilul intră în posesia corpului său și a lumii?

Într-adevăr, s-ar părea că activitatea grafică a copilului ține mai mult

de **activitatea lui de cunoaștere**, iar cînd începi să cunoști ceva o faci totdeauna pornind de la rădăcină.

Totodată, ca **mijloc de comunicare**, prin limbajul formelor și al culorilor, desenul dezvăluie lumea interioară a copilului, interesele sale, orizontul său de cunoaștere, **modul particular** în care se reflectă lumea în mintea lui.

Ulterior, cînd școala și educația le oferă copiilor „știința” de a desena, cu normele, convențiile, șabloanele și rețetele ei, se constată o regresie generală a capacităților artistice, la vârsta adultului arta de a desena, de a picta, rămînd doar un apanaj al „aleșilor”.

Oricum, valențele educative ale desenului sînt unanim acceptate în lumea pedagogiei, datorită capacității sale de a contribui la perfecționarea activității mentale prin **procesele intelectuale declanșate și exersate — observația, analiza și sinteza, imaginația.**

Datorită acestor virtuți formative, dar și pentru că universul cărților, al basmelor și poveștilor, al istorisirilor despre oameni și animale, despre cele văzute și nevăzute, deschid largi posibilități pentru stimularea creativității copilului în zona de exprimare plastică, activitatea grafică a pătruns de mult în arsenalul mijloacelor de lucru ale bibliotecilor cu copii. A da intruchipare celor citite sau povestite, a da contur la ceea ce nu are contur este un exercițiu realizat în sfera ludotecilor și a secțiilor pentru copii, **spontan sau în activități dirijate** prin teme propuse, ca și prin finalitate — expoziții sau concursuri de diferite tipuri. Ceea ce credem însă că ar trebui să rețină mai mult atenția bibliotecarilor organizatori și stimulatori ai acestor activități este cerința de intervenția lor, caracterul dirijat al anumitor activități de acest tip, să se sprijine în mod direct pe **spontaneitatea** copilului care trebuie în primul rînd cultivată, în sensul potențării fondului de creativitate de care dispune acesta, să-i asigure deplina libertate de manifestare. De asemenea, credem că ideea de competitivitate ar trebui eliminată cu desăvîrșire, rostul activităților grafice ale copiilor în bibliotecă fiind în primul rînd nu de a selecta valori, ci de a **activiza** posibilitățile creative ale fiecărui copil, de a-i stimula resursele proprii, de a-i declanșa imaginația, de a-l ajuta să se exprime pe sine și de a-l determina să ia poziție față de realitate și să-și personalizeze cunoștințele.

Ioana TĂUTU

(Continuare în numărul viitor)

Inițiative

La Biblioteca județeană Suceava: Constituirea fondului monografic "Bucovina"

În cadrul preocupărilor noastre de cercetare și valorificare a patrimoniului cultural local se înscrie și acțiunea de constituire a unui fond monografic intitulat „Bucovina” care să cuprindă cărți purtând autografele autorilor, manuscrise, corespondență, alte documente bibliografice, ca și lucrări referitoare la tradițiile cultural-artistice ale Țării de Sus.

Donațiile primite până acum s-au alăturat nucleului existent în fondul tradițional al bibliotecii.

Apelul nostru a fost receptat cu o deosebită promptitudine de către numeroși fii ai acestor meleaguri: academicienii Cristofor Simionescu, Nichifor Cepoiu, Mihai Băcescu, lingvistul Haralambie Mihăescu, membru corespondent al Academiei, profesorii universitari Ion Negură, Vladimir Trebici, Titus Cristureanu, Constantin Iacobovici-Boldișir, Ion Rachmuth, renumiți specialiști în economie și statistică, cercetătorii Constantin Traci, doctor în agronomie, Constantin Maloș, biolog, geograful George Nimigeanu, profesor universitar doctor docent Nicolae Grimiciuc, astronomul Cornelia Cristescu, poetul și cercetătorul polivalent Victor Săhleanu, muzicienii Alexandru Zavalovici, George Adamachi, George Flondor-Racoviță. Lor li se alătură istoricul literar George Munteanu, poetul și eseistul Modest Morariu, poezii Ion Țugui, Iulian Vesper, George Drumur, filologul Pavel Țugui.

Tuturor, în numele colectivului nostru și al cititorilor de azi și de mâine, le adresăm vii mulțumiri. Pentru cei care, din di-

verse motive, au uitat, pentru moment, de noi, reînnoim apelul călduros de a contribui la constituirea acestui fond special de publicații prin donarea a câte unui exemplar din creația proprie, ca și a altor lucrări care reflectă profilul spiritual de neconfundat al plaiurilor bucovinene.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ SUCEAVA

O acțiune laudabilă

La Buzău, în cadrul Bibliotecii județene, a luat ființă Biblioteca tehnico-științifică. Amplasată în centrul orașului, într-un local special amenajat, dispune de un fond de peste 15 000 de volume, cărți și periodice românești și străine, care stau la dispoziția cadrelor tehnice din municipiu și județ, tuturor celor interesați în studierea literaturii din domeniile științei și tehnicii.

În programul de activitate al acestei bibliotecii sînt cuprinse sarcini legate de acordarea asistenței de specialitate tuturor bibliotecilor tehnice din județ și coordonarea activității în acest domeniu, de elaborarea unor cataloage colective ale publicațiilor tehnico-științifice existente în bibliotecile din județ, de inițierea unui sistem de informare periodică a specialiștilor din industrie și agricultură prin realizarea trimestrială a unui buletin de cărți nou apărute din domeniile respective, de organizarea la sediu, precum și la diverse locuri de muncă, a unor dezbateri, întâlniri cu autori și editori de literatură tehnico-științifică, concursuri pe diverse teme legate de specificul locului de muncă.

Mircea DĂNCIULESCU

„Luna cărții la sate” ediție jubiliară

Căminele culturale, bibliotecile comunale, cluburile întreprinderilor socialiste din agricultură, sălile de festivități ale C.A.P.-urilor, librăriile cooperativei de consum au găzduit și în acest an diverse acțiuni destinate răspîndirii cărții de diverse genuri în lumea satelor. „Luna cărții la sate”, ajunsă la a XX-a ediție, s-a desfășurat în cadrul manifestărilor din campania de pregătire a alegerilor de la 9 martie, integrându-se în etapa de masă a Festivalului național „Cîntarea României”. Omagierea a 2050 de ani de la crearea primului stat centralizat și independent condus de Burebista, sărbătorirea centenarului nașterii scriitorilor Mihail Sadoveanu și Tudor Arghezi au fost tot atâtea evenimente sub semnul cărora a avut loc această ediție.

Ținînd seama de aceste importante evenimente au fost alese pentru deschiderea și închiderea radiționalei manifestări la nivelul întregii țări trei localități: Sarmizegetusa (jud. Hunedoara), Tîrgu-Cărbunești (jud. Gorj) și Vinători (jud. Neamț). La Sarmizegetusa și-au dat parcul întâlnire duminică 3 februarie locuitorii întregii comune. La căminul cultural au avut prilejul să-i cunoască pe cîțiva „dintre cei mai de seamă poeți și prozatori ai țării”, după cum spune în cuvîntul său George Macovescu, președintele

Uniunii scriitorilor din R.S. România. Au fost prezenți Ana Blandiana, Balogh Jozsef, Constantin Bărbuceanu, Radu Ciobanu, Anghel Dumbrăveanu, Petre Ghelmez, Traian Iancu, Dumitru Dem Ionașcu, Ileana Mălăncioiu, Romulus Rusan, Dan Tărchilă ș.a. Creațiile citite au fost bine primite de un public deosebit de receptiv. A urmat un spectacol muzical-coregrafic prezentat de ansamblul „Silvana” din Deva și de artiști amatori din comună.

La biblioteca comunală a fost organizat, cu sprijinul bibliotecii județene, un reușit microsalon de carte sub genericul „Eroii drum de lupte, jertfe și victorii”, reunind circa 200 de volume cu tematică inspirată din istoria poporului nostru. E suficient să amintim și cele trei secțiuni tematice ale expoziției: „2050 de ani de existență pe oțete străbune”, „Pe drumul unității și independenței naționale”, „P.C.R. — purtătorul celor mai înalte aspirații ale națiunii noastre”.

Au mai fost vizionate o expoziție de artă plastică a creatorilor din județul Hunedoara și o expoziție de artă populară cu lucrări ale artiștilor amatori din Sarmizegetusa. Manifestarea s-a încheiat cu prezentarea volumului „Civilizația fierului la daci” de Ion Glodariu și Eugen Iaroslavski, acțiune găzduită de librăria din comună.

Pe parcursul întregii luni a lui februarie au avut loc în întreaga țară întâlniri ale cititorilor de

la sate cu autori (Fănuș Neagu, Mircea Ciobanu, Al. Căprariu, Valeriu Răpeanu, Ion Bujor Pădureanu, Mircea Vaida, Bălint Tibor, Kantor Lajos, Werner Sollner, Felix Mitorad, Stepan Teaciu, Gh. Zaru, Ion Lotreanu ș.a.) și editori — fericiți prilej de a-și îmbogăți cunoștințele și de a dezbate împreună lucrările propuse să apară în 1980 —, matinee și seri literare, recitaluri de poezie patriotică organizate cu concursul asociațiilor scriitorilor, cercurilor și cenaclurilor literare, concursuri inspirate din lectura unor volume recent apărute, prezentarea unor cunoștințe științifice, culturale și tehnice cuprinse în volumele de popularizare a științei, expoziții și standuri cu vizare etc.

Bibliotecile județene, orașenești, comunale și școlare au desfășurat o largă acțiune de informare bibliografică. Citeva din temele prezentate de bibliotecii: „Unitatea și continuitatea — permanente în istoria patriei”, „Sintem aici de peste 2 000 de ani”, „Formarea atitudinii față de muncă”, „Dezvoltarea bazei tehnico-materiale — obiectiv important pentru o agricultură modernă”, „Operele scriitorilor — oglindă a transformărilor revoluționare”, „Votăm pentru această lume nouă”, „Știința, factor determinant al dezvoltării societății”, „Invenții și priorități românești”.

Manifestările de închinare a celei de-a XX-a ediții a „Lunii cărții la sate” s-au bucurat de o bogată prezență scriitoricească, de reușite programe artistice și expoziții de cărți la care și-au adus o prețioasă contribuție și bibliotecile județene, municipale, orașenești și comunale.

Radu LEVÂRDĂ

Diaceca Bibliotecii orașenești din Dorohoi

74 de seturi conținând 2 722 de diapozitive stau la dispoziția locuitorilor din Dorohoi pentru vizionare la sediul bibliotecii sau pentru împrumut acasă (împreună cu un aparat de proiecție). Catalogul alfabetic, pe titluri de seturi, și cel sistematic (22 de diviziuni) oferă posibilitatea orientării rapide și exacte într-un fond aflat în continuă îmbogățire. Cit privește completarea acestui fond, cred că ar fi bine primită și de către alte biblioteci din țară o listă-ofertă din partea Studioului „Animafilm” București. Până acum, completarea am făcut-o doar prin intermediul Comitetului județean de cultură și educație socialistă.

Solicitățile de diapozitive vin atât din partea cititorilor individuali, cit și din partea propagandștilor de la învățământul politic-ideologic, lectorilor Universității culturale și științifice din oraș, membrilor brigăzilor științifice ale Frontului Democratiei și Unității Socialiste și chiar a cursanților de la diverse forme de învățământ. Tematic, cele mai solicitate diapozitive sînt cele referitoare la probleme abordate în cadrul învățământului politico-ideologic, la figuri de seamă ale culturii și științei românești.

În prezent, sintem preocupati de realizarea unei inovații la aparatul de proiecție care să ne permită proiectarea la lumina zilei (format 18×24 sau apropiat) a diapozitivelor, aparatul avînd și un dispozitiv semiautomat de schimbare a diapozitivelor, cu posibilitatea de a extrage imediat diapozitivul dorit.

Dumitru AILAOE

Cenaclul literar artistic „Gheorghe Asachi”

Înființat pe lingă Biblioteca județeană „Gh. Asachi” din Iași, sub patronajul revistei „Convorbiri literare”, cenaclul literar-artistic oferă de pe acum — cu toate că existența lui numără doar cîteva luni — certitudinea unei activități fructuoase.

De la bun început, și-a propus dezbateră fenomenului literar și artistic contemporan, promovarea creației locale, organizarea unor întâlniri ale cititorilor cu personalități ale vieții culturale, a unor expoziții de artă plastică, concerte camerale, promovarea graficii mici de carte (ex libris) ș.a. Lunar, au loc întâlniri cu publicul, iar bi-lunar ședințe de lucru cu membrii cenaclului.

O reușită a fost ciclul de manifestări „Permanența operei eminesciene” prilejuit de împlinirea a 130 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu. Expoziția de carte de la sediul bibliotecii județene „Mihai Eminescu — exponent al culturii românești” și cea de documente de la Arhivele Statului — „130 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu” — au prilejuit ieșenilor fericita ocazie de a lua contact sau de a re-vedea ediția princeps, ediții rare, manuscrise, documente de familie, scrisori, traduceri în limbi străine din opera poetului, monografiile și studii fundamentale asupra vieții și creației sale, iconografie, volume care i-au aparținut și care cuprind autografe. La Combinatul de utilaj greu din Iași a fost susținut medalionul literar „Eminescu — luceafărul poeziei românești” cu concursul poezilor și criticilor literari Cornelii Sturdzu, Ioanid Romanescu, Virgil Cuțitaru și Dan Mănuță. La Casa cărții, conf.univ. dr. Mihai Drăgan a prezentat expoziția „Ediții Mihai Eminescu”, din co-

Inițiative

lecția personală Dumitru Grumăzescu, urmată de un program de muzică și poezie susținut de către actorii ai Teatrului Național „Vasile Alecsandri” și membri ai corului Filarmonicii ieșene. Încheierea acestui ciclu a fost făcută prin lansarea, tot la Casa cărții, a volumului Poezia lui Eminescu de Edgar Papu, apărut la Editura „Junimea”.

În cuprinsul Caietului metodologic și de informare bibliografică, ajuns la numărul 10, un capitol special, realizat în condiții grafice deosebite, este consacrat activității cenaclului: cronică activității și cele mai reușite creații ale cenaclisților.

Nicolae BUSUIOC

Relația școală — bibliotecă publică în opinia educatorilor constănțeni

O investigație întreprinsă în rîndul a 322 de subiecți — educatori și copii, cititori sau nu ai bibliotecii pentru copii din Constanța — a relevat opinii interesante despre activitatea acestei biblioteci, despre felul în care se face îndrumarea lecturii, despre lecturile extrașcolare prevăzute de programă și activitatea bibliotecilor școlare (fonduri de carte, acțiuni), despre modul cum se reflectă în concepția educatorilor relația școală-bibliotecă publică. Supuse unui schimb de opinii între bibliotecari și cadre didactice, rezultatele anchetei au condus la concluzia necesității adîncirii și diversificării colaborării între cele două instituții. De altfel, se are în vedere ca asemenea acțiuni să aibă loc și în viitor, în vederea optimizării serviciilor bibliotecii publice pentru copii. Ele vor forma conținutul unor activități metodice în cadrul Casei corpului didactic.

Maria CRICIU

Agenda

Muguri*

O plachetă ce cuprinde mostre din creația a 19 tineri condeieri. 19 nume care la debutul lor editorial sînt aproape necunoscute: copii și tineri pînă în pragul adolescenței, din școlile timișene, atrași de mirajele literaturii, debordînd de bucuria și frumosul vieții, ce se reîntorc în frumos. 19 nume despre care vorbesc doar chipurile luminate de visare și versurile sau paginile de proză inserate în culegere. Poate unele cu timpul se vor desprinde din anonim: poate Helga Jekeli, poate Daniel Romilă, poate Dorin Murariu, poate... Doar timpul, pasiunea, talentul și strădania vor decide.

Deocamdată, această plachetă nu demonstrează iar și doar că „românul e născut poet”, ci exprimă o realitate culturală a zilelor noastre: azi creatorul nu mai e, la vîrsta primelor încercări, ca și mai tîrziu, doar un însingurat care caută și se caută, ci, înconjurat de grijă și atenție, se bucură, așa cum amintea și scriitorul Mircea Șerbănescu în prefața sa („Semn de lumină”), de șansa „muncii organizate, colective, în care confruntarea cu opinia publică se face la timp potrivit și cit se poate de direct”. E și ceea ce se întîmplă și în cadrul Cercului de creație literară pentru copii și tineret „Mihai Eminescu” de pe lângă secția pentru copii a Bibliotecii județene Timiș, unde tinerele condeieri sînt îndrumate cu pasiune și competență de poetul George Drumur.

* Comitetul județean de cultură și educație socialistă Timiș. Biblioteca județeană. Muguri. Cercul de creație literară pentru copii și tineret „Mihai Eminescu” Timișoara, 1979. 72 p. (Festivalul național „Cîntarea României”, ediția a 2-a).

E aici și o școală de creație, dar și o școală a frumosului, un loc unde copiii primesc nu numai știința de a scrie, dar și înțelegerea elevată a frumosului artistic.

A. ȘINCA

„Colocviile Băniei”

Sub acest generic, Biblioteca județeană Dolj a inițiat o serie de manifestări culturale-educative de largă rezonanță ce se vor desfășura în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, între anii 1979 și 1982, aducînd pe meleagurile Băniei scriitori, oameni de cultură și artă din întreaga țară.

Și una dintre acțiuni. Timp de trei zile, scriitorul Mircea Sîmbreanu s-a aflat în mijlocul cititorilor săi craioveni. La manifestarea „desfășurată în sala Casei de cultură a sindicatelor Craiova, sub egida Sindicatului învățămint Craiova, Casei Corpului didactic Dolj și Bibliotecii județene Dolj, au participat peste 200 de elevi și cadre didactice din municipiu, manifestînd un interes în cunoștință de cauză față de literatura română actuală și, mai ales, față de problematica literaturii pentru copii. Asemenea manifestări au avut loc la Liceul „Frații Buzești” și la Liceul pedagogic din localitate, la solicitarea colectivului de elevi și cadre didactice.

Tudor NEDELCEA

Cîteva din fișele ilustrate.

„Hai să facem o păpușă”

Un film mai puțin obișnuit s-a născut, la Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” din București, din strădania unor cinești desprinși din rîndurile amatorilor. Un film mai puțin obișnuit pentru că nu exprimă altă ambiție cinematografică, ci, într-o ingenioasă mixtură de poezie și adevăr, își propune să fie un film didactic și totodată un film de propagandă în favoarea acestui univers multifuncțional care e biblioteca pentru copii.

Filmul „Hai să facem o păpușă” inserie pe generic citeva nume de bibliotecari, de bibliotecari-creatori, de bibliotecari-pedagogi: Aurelia Caraș (scenariu și regie); Gabriela Stamatide (scenografie și păpuși); Silviu Ciciou și Costel Crăciun (montaj și sincronizare) — toți de la Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” din București — și Sergiu Epure (operatorie), de la Biblioteca județeană Brașov. „Acțiun”: Gabriela Stamatide și micii cititori ai Secției pentru copii, surprinși în plină activi-

tate de realizare a unei păpuși — Lizuca din Dumbrava minunată.

Tehnica sau, dacă vreiți, arta de a face o păpușă, o păpușă destinată scenei, adică Teatrului de păpuși al bibliotecii, e dezvoltată pas cu pas, din aproape în aproape, puțînd fi nu numai urmărită, dar și însușită. Și pe măsură ce filmul se derulează, ești totodată invadat de poezie, o poezie născută din miracolul genezei, din comentariul inspirat al Aureliei Caraș, ca și din bogăția de frumos ce însoțește activitatea unor bibliotecari-creatori, străini de formalism și de rutină.

I.T.

Un nou tip de catalog destinat celor mai mici cititori

La vîrsta cînd ochiul copilului este deprins mai ales cu lectura imaginilor (sau nu cu cea a literelor, instrumentul de informare asupra colecțiilor ce-i sînt destinate într-o bibliotecă nu poate fi decît catalogul ilustrat. Această specie catalogică a intrat de mult în practica bibliotecilor și secțiilor pentru copii, îmbrăcînd fie forma catalogului album, fie cea a catalogului pe fișe tip — fișe ilustrate prin desen sau prin colaje.

Secția pentru copii a Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” din București a imaginat o formă nouă de catalog pentru copiii de vîrstă mică, pe fișe de carton format de carte, reproducînd întocmai (la o scară redusă) copertele cărților respective. Ele sînt realizate cu concursul elevilor de la Liceul de arte plastice „N. Tonitza”.

Organizate într-un fișier special, aceste fișe sînt ușor de manipulat de copii, atrăgătoare ca formă și pertinente ca mesaj, ajutîndu-i pe micii beneficiari să-și formuleze opțiunile.

Defensorium curatorum

Identificarea „Cronicii de la Nürnberg” și a altor trei incunabile la Oradea

Operă a doctorului Schedel Hartmanus, *Liber Chronicarum* — o istorie a vîrstelor lumii pînă în anul 1493 — a fost tipărită la Nürnberg, în 1493, de către Antonius Koberger, nume celebru printre tipografuli timpului.

Monument al tiparului german — format în folio, circa 2 000 de gravuri —, după unele aprecieri „cel mai popular incunabil”, a cunoscut mai multe ediții, atît în limba latină, cit și în limba germană. Autorul, „Ego Hartmanus Schedel Nurenbergensis Doc-

tor Patavinus”, a studiat, timp de trei ani, la Padua, sub îndrumarea învățatului Matheolus „Perusianus Medicus”, căruia îi dedică elogii în carte („ne sua memoria pereat”) și cu care și-a dat, dealtfel, doctoratul.

Probabil prin această filieră a asimilat ideile lui Eneas Piccolomini despre descendența romanică a valahilor și aspectul latin al limbii române. Unii specialiști susțin că Schedel ar fi copiat direct din opera cărturarului italian, contribuind astfel la răspîndirea în Europa a ideii roamnității valahilor. În 1925, C. Karadja semnala pasajele în care Schedel scria

despre români, comparîndu-le cu cele scrise de Eneas Silvius Piccolomini în a sa „Historia...” (ms. în 1458 și tipărită pentru prima dată în 1489). Astfel, afirmațiile lui Piccolomini: „Valachi genus italicus sunt” și „Sermo ad hunc genti romanus est” (Limba acestui neam este romană) sînt reproduse întocmai de către Schedel la f. 270. Referitor la lanca de Hunedoara, ale cărui fapte de arme le elogiază, scrie că a cunoscut o mare glorie la unguri și la români „din care era născut”.

Cronica de la Nürnberg conține și prima hartă a Europei tipărită în Evul mediu.

Apărută în zorii istoriografiei europene despre români, *Completo in famosissima, Nurembergensi urbe, Operi de historia etatum mundi* a lui Schedel aduce cîteva idei ce se vor dovedi viabile, vor face carieră științifică, fiind amplu dezvoltate și argumentate în plan epigrafic, arheologic, lingvistic, numismatic, istoric general. Pe acest drum lung al adevărului, *Cronica de la Nürnberg* va reprezenta întotdeauna un argument științific, un termen de referință.

Conținînd, pe 28 de file, două opere distincte — *Defensorium curatorum contra eos qui privilegiatos se dicunt* (ce redă măsurile de apărare a preoților contra călugărilor cerșetori, luate în Consistoriul papal de la Avignon la 8 noiembrie 1357) și *Epistola Pii Pape transmissa Ludovico cor. francorum regi...* (se referă la desființarea, în 1461, a Sancțiunii Pragmatice din 1270, ajungîndu-se la normalizarea relațiilor dintre rege și biserică) —, acest incunabil — tipărit la Paris în 1490 în atelierul lui

Antoine Caillaut — a fost identificat pe baza analizei elegantei mărci tipografice ce împodobește foaia de titlu. După informațiile pe care le deținem, în lume mai există încă cinci asemenea exemplare, și anume, la British Museum, Biblioteca Națională din Paris, Biblioteca Saint Genéviève din Paris, Biblioteca Universității din Cambridge și într-o colecție particulară. Epistola aparține lui Eneas Silvius Piccolomini, papă între anii 1458 și 1464, autorul primelor lucrări în lumea medievală prin care se afirmă descendența romanică a românilor și caracterul romanic al limbii noastre. Prestigiul de care se bucura cărturarul italian a făcut ca operele sale, mult reeditate și de largă circulație europeană, să orienteze istoriografia în abordarea istoriei românilor.

Cel de-al treilea incunabil, ce s-a bucurat de o mare popularitate în epocă, este *Cronica que completitur fasciculus temporum seu chronicon chronicarum* a lui Relewich Warnerus (tipărit în 22 de ediții între anii 1474 și 1492). Exemplarul de la Oradea a fost tipărit la Veneția, în 1479, de către Georgy Walach Almai. Un exemplar din ediția din 1474 se află la Biblioteca „Astra” din Sibiu. Autorul face o istorie cronologică a Europei între anii 34 și 1474, referindu-se și la evenimente ce au marcat istoria poporului nostru.

Al patrulea incunabil identificat — tipărit la Veneția, nu mai tirziu de 1485, de către Gabrielle Grassi — este *Opera Varris de Caracciolo Robertus*.

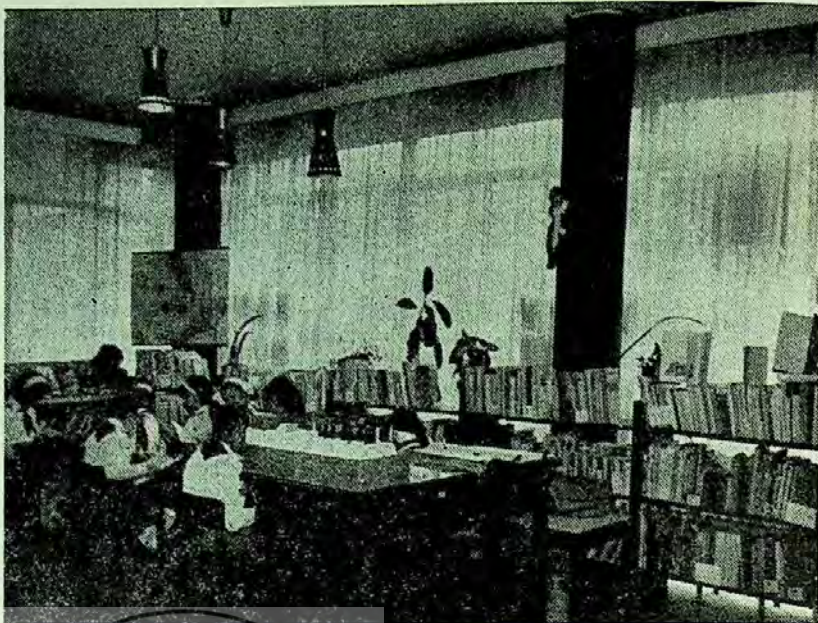
Constantin MĂLINAȘ
Biblioteca Județeană Bihor

Agenda

Știri

Note

Comentarii

După un an de activitate, într-un mare cartier al Capitalei, o experiență bibliotecară își arată roadele: Biblioteca publică „Liviu Rebreanu” a sectorului 3.

DIN VIAȚA BIBLIOTECILOR DIN CAPITALĂ

11 676 de cititori înscriși anual. Aproximativ, fiecare al 14-lea locuitor al Capitalei beneficiază de serviciile de lectură și informare oferite de cele 52 de biblioteci publice staționare și 4 biblioteci mobile (bibliobuze) — cu 25 de puncte de împrumut. Dacă mai adăugăm că peste 35% din totalul cititorilor aparțin categoriilor active ale populației și aproape 48% reprezintă tineret studios, devine și mai evident rolul important pe care îl îndeplinesc aceste instituții în plan cultural-educativ. Că lectura, informarea au intrat în deprinderile permanente ale populației Capitalei, că ele constituie o necesitate de prin ordin este relevat sintetic de cifrele referitoare la frecvență—1022057 anual, 3332 medie zilnică— și la numărul de volume consultate anual — cca 2 500 000, cărora li se adaugă peste 52 000 de discuri, 3 000 de diafilme și diapozitive și 90 000 de publicații periodice. (Datele se referă la anul 1979.)

Instituții dinamice, bibliotecile publice ale Capitalei nu se limitează a pune la dispoziția publicului tezaurul de carte de care dispun (totalizând aproape 1 300 000 de volume), ci se află implicate într-un demers activ de informare și de propagandă a cărții: materiale bibliografice seriale („Bibliografia orașului București”, de pildă) sau ocazionale, numeroase manifestări expoziționale (peste 1200 de expoziții de carte în anul 1979), alte manifestări cu cartea — seri literare, întâlniri cu scriitorii, lansări de cărți etc., ca și unele forme ce întrunesc virtuțile

permanenței — 3 cenacluri literar-artistice, un cerc de educație muzicală, un teatru de păpuși și „Teatrul de poezie”.

Despre toate aceste biblioteci și despre fiecare în parte s-ar putea vorbi mult. Despre împliniri și despre lipsuri. Despre creativitate profesională și despre rutină. Despre tradiție și despre modernizare. Despre aspirații și despre neajunsuri. Despre esența socială a demersului bibliotecar și despre lipsa de înțelegere, uneori, a unor factori extrabibliotecari.

Ne-am oprit doar asupra citorva aspecte, fiecare semnificativ într-un anumit sens, dar departe de a putea da măsura întregă a locului pe care instituția bibliotecară îl ocupă în viața spirituală a Capitalei.

La biblioteca sectorului 3 din capitală MODERNIZARE — EFICIENȚĂ

Tabel nr. 1

Un prim bilanț al unei experiențe bibliotecare ce se dovedește valoroasă, după un an de activitate, într-un mare cartier al Capitalei, zonă răscolită de construcții, de transformări de structură în viața social-economică și culturală.

În urmă cu mai bine de un an, Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” decidea, în raport cu imperativele realităților amintite, investirea Bibliotecii publice „Liviu Rebreanu”, din cartierul Balta Albă — Titan, cu funcții de bibliotecă de sector și, în legătură cu această schimbare de statut, modernizarea ei sub raportul concepției organizatorice și al serviciilor.

Bucurindu-se de asistența susținută a Serviciului metodic din cadrul B.C.S., specialiștii Bibliotecii municipale au lucrat umăr la umăr cu colectivul amintitei biblioteci pentru a găsi cele mai adecvate soluții de valorificare deplină a spațiului (suprafața totală: 176,70 mp), pentru potențarea optimă a colecțiilor deținute (peste 28 000 de volume), pentru asigurarea unui cadru ambiental plăcut și funcțional.

Practic, câteva criterii au fost avute în vedere: **valorificarea luminii exterioare și a unor diferențe de nivel la planșee** (biblioteca e amplasată la parterul unui bloc proiectat inițial ca hotel, respectiv în holul de recepție); **o așezare de tip alveolar** a rafturilor, foarte economică, asigurând maximum de volume pe mp, la o înălțime acceptabilă și comodă pentru cititori; **structurarea fondurilor la raftul liber cu ameliorări în înălțimea logică a domeniilor**, permițând regăsirea mai lesnicioasă și mai rapidă a publicațiilor; **îmbunătățirea circuitului cititorilor în bibliotecă**, prin delimitarea unei zone afectate copiilor; **diversificarea serviciilor**, prin alcătuirea unei discotecii și introducerea discurilor în sistemul de împrumut și prin asigurarea unor condiții pentru **lectură pe loc** (12 până la 20 locuri, implantate inclusiv în depozit) și selectarea, cu această finalitate, a unui fond numit de referință, dar cuprinzând și alte tipuri de lucrări, în genere cu șanse mai reduse de reeditare; **perfecționarea sistemului de cataloage și diversificarea lui** (catalog alfabetic, catalog sistematic și fișier de noutăți — pentru cărți și catalog tematico-alfabetic — pentru discuri).

Fără ca în dimensiunile colecțiilor și în structura lor să fi intervenit, din start, modificări fundamentale și fără ca programul de funcționare să fi fost extins (cel puțin până în prezent), creșterile spectaculoase ale indicilor de activitate ne îndreptătesc să considerăm că ele se datorează în cea mai mare măsură noii concepții organizatorice a bibliotecii, care și-a validat astfel eficiența, la aceasta contribuind de bună seamă și intensificarea propagandei în jurul colecțiilor și a serviciilor oferite, după redeschiderea bibliotecii.

Să argumentăm cu cifre statistice, care nu sînt în fond altceva decît expresia faptelor.

Numărul cititorilor înscrși în 1979 la Biblioteca „Liviu Rebreanu” a crescut față de anul precedent de la 2065 la 3548, ceea ce, procentual, reprezintă un spor de peste 70%. Sporul cantitativ a fost însoțit și de o foarte interesantă modificare a componenței publicului cititor sub raportul gradului de reprezentare a diferitelor categorii socio-profesionale. Astfel, dacă anumite creșteri absolute, mai mari sau mai mici, se înregistrează, cum rezultă din tabelul alăturat (vezi tabelul nr. 1) pentru fiecare categorie în parte, creșterea numărului de cititori proveniți din rândurile muncitorilor este cea mai spectaculoasă, de 2,6

	Total cititori	
	1978	1979
din care:	2065	3548
muncitori	365	937
tehnicieni și funcționari	323	472
elevi	942	1446
studenți	95	126
alte categorii	340	567

ori, fapt plin de importanță, într-o zonă cu pronunțat caracter industrial („Republica”, „I.O.R.”, „23 August”, „Filatura Română de bumbac”, „I.P.I.U.”).

Rezultă din aceste date o creștere a gradului de interes față de bibliotecă a publicului din zonă, fapt dublat de o tendință de stabilizare a cititorilor. Acest fenomen e revelat de datele privind reinscrierea cititorilor în anul 1980. Astfel, numai în luna ianuarie, și-au reînnoit fișa de cititor 1450 de beneficiari (plan trimestrial: 2000), față de numai 876 citiți se reinscrisese în perioada corespunzătoare a anului trecut (plan trimestrial: 1200).

Interesul față de bibliotecă în continuă accentuare se reflectă și în creșterea gradului de utilizare a colecțiilor. Notăm pentru anul 1979, un indice de lectură de 18,9 volume per cititor, față de 15 în anul precedent. De asemenea, numărul de volume împrumutate a crescut în aceeași perioadă de 2,1 ori.

Iată și un tabel comparativ privind componența lecturii: (tabelul nr. 2)

Tabel nr. 2

	Total volume difuzate	
	1978	1979
din care:	32 071	67 323
social-politice	2 508	6 148
științifice	2 214	3 410
tehnice	2 153	3 181
beletristică	16 437	41 808
cărți pentru copii	3 030	6 788
alte domenii	5 478	5 988

Mai buna organizare a colecțiilor la raft liber ca și dezvăluirea lor complexă prin instrumentele de informare realizate este principalul impuls dat intereselor de lectură ale publicului cititor. E relevantă în această privință și creșterea indicelui de circulație a colecțiilor, de la 1,1 în 1978, la 3,07 în 1979.

Crearea unor condiții de lectură pe loc ca de altfel și creșterea numărului de abonamente la periodice (în prezent 18 abonamente) a determinat sporirea numărului de ziare și reviste consultate de la 181 la 1177.

De asemenea, afectarea fondului de discuri împrumutului și punerea lui în valoare printr-un catalog adecvat își găsește reflexul corespunzător în creșterea împrumuturilor din acest compartiment al colecțiilor de la 70 la 523.

* Fond total — 28.400 de volume, din care: 12% literatură social-politică; 11% știință și tehnică; 61,5% beletristică; 8% cărți pentru copii; 7,5% alte domenii.

Desigur, s-ar mai putea face multe interpretări pe marginea datelor statistice privind activitatea Bibliotecii „Liviu Rebreanu”, dar credem că și atât cât am arătat este relevant în ceea ce privește rolul determinant al acțiunii de modernizare a serviciilor de bibliotecă pentru dezvoltarea lecturii publice, pentru valorificarea cât mai deplină a potențialului bibliografic deținut. Experimentul de aici nu trebuie deci, credem, să rămână singular, și alte biblioteci din Capitală și din țară meritând a fi supuse în viitor unui proces de modernizare similar. Am dori însă, înainte de a încheia această sumară analiză, să facem câteva precizări.

Cu toate condițiile create Bibliotecii publice „L. Rebreanu”, cu toată concepția modernă ce stă la baza serviciilor ei și cu toată profesionalitatea și dăruirea colectivului de bibliotecari ce activează aici — Cristina Maria Popescu (responsabilă), Aura Comănescu, Amorina Nicolesțeanu și Zoe Roșca — această unitate este încă departe de ceea ce ar trebui să fie biblioteca unui sector ce întrunește dimensiunile și caracteristicile unui oraș-satelit. Ca spațiu, ca funcționalitate, ca program și ca personal. Deja spațiile de creștere din depozite încep a fi epuizate; cele 12 [-20] de locuri pentru lectură nu pot suplini absența unei săli de lectură; s-ar simți nevoia unui spațiu distinct destinat secției pentru copii, ca și a unei săli de discotecă, iar programul și capacitatea personalului de a face față sarcinilor sporite și unui aflus de public ce se apropie în unele zile de 250 de cititori încep a fi neîndestulătoare.

Iată de ce salutăm rezultatele deosebite ale acestei filiale a Bibliotecii municipale „Mihail Sadoveanu” — nu ne putem opri să nu ne exprimăm speranța că faza improvisațiilor va fi depășită și că într-un viitor nu prea îndepărtat vom avea ocazia să vorbim și despre o primă bibliotecă publică proiectată și realizată într-un cartier al Capitalei, pe măsura nevoilor reale de lectură și de informare ale populației, ale societății.

DOSAR: Biblioteca publică „Nicolae Filimon” din Capitală

„Onorabilă editură, credeti că de bibliotecă publică nu este nevoie!”

Cu această întrebare deschidem „Dosarul Bibliotecii publice „Nicolae Filimon” din Bd. V. Mai nr. 139.

Date obiective despre bibliotecă

Biblioteca ființează în acest local din anul 1954, dispunând de o încăpere de numai 16 mp, fără nici un spațiu anexă pentru depozitare și fără grup sanitar.

Zonă de activitate: Bd. 1 Mai, o parte din Calea Griviței, Bd. Miciurin, Bd. Mărăștii, Bd. Kiseleff, str. B. Delavrancea și toate străzile ce fac legătura între aceste artere.

Bibliotecii cu care se învecinează (!): Biblioteca „Dimitrie Bolintineanu” (Parcul Nicolae Bălcescu — București Noi), Biblioteca „Cezar Bolliac” (Șoseaua Chitilei); Biblioteca „Cezar Petrescu” (zona Gării de Nord), Biblioteca „Vasile Rolată” (str. Petru Maior), Biblioteca „Petru Maior” (Modern club — București Noi), „Biblioteca „Ion Slavici” (Piața Dorobanți).

Dotare: 16 000 volume, în valoare de 150.200 lei.

Volu de activitate (date statistice din 1979): 1 344 cititori înscrși (din care: 237 muncitori și tehnicieni, 266 funcționari, 357 elevi;

84 studenți; 400 alte categorii); frecvență medie zilnică — 60; 40528 volume difuzate (din care: 2910 social-politice; 2407 știință; 1306 tehnică; 25752 literatură; 5135 literatură pentru copii; 2609 — alte domenii).

Date subiective

De ani de zile, bibliotecara Elena Buluc, care în ciuda precarității condițiilor, susține cu dăruire activitatea bibliotecii de mai bine de 12 ani, adresează memoriile peste memoriile conducerii Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” și prin aceasta Comitetului Executiv al Consiliului Popular al sectorului respectiv al Capitalei, în vederea atribuirii unui local care să întrunească fie și minimum de condiții pentru amenajarea ca bibliotecă publică. Spicuim din ultimul, datat 22 XI 1979, care începe cu fraza devenită leit motiv „Revenim, cu un nou memoriu...”: „Deoarece fondul de carte al bibliotecii se mărește anual cu sute de volume, situația solicită urgent mărirea spațiului și mutarea bibliotecii într-un local corespunzător, aceasta pentru organizarea judicioasă a fondului de carte și pentru realizarea unei cit mai bune activități culturale”.

Acest memoriu, ca și cele ce l-au precedat, au rămas fără nici un ecou din partea organelor competente. Biblioteca „Nicolae Filimon” continuă să funcționeze cu randament minim față de posibilitățile pe care calitatea colecțiilor, ca și constituirea și pregătirea bibliote-

Agenda

Biblioteca „I. L. Caragiale” într-un nou local

Prin grija organelor de partid și de stat din sectorul 2, publicul cititor din zona Batiște, I.L. Caragiale, I. Fučick, M. Rosetti beneficiază de condiții de lectură îmbunătățite. Prin atribuirea unui spațiu nou Bibliotecii „I.L. Caragiale” (șase camere pe hol), mobilat și amenajat funcțional, colecțiile (peste 33 de mil volume cărți și 900 de discuri) au fost mai bine puse în valoare și circuitul în bibliotecă mai rațional organizat (lanțurarea la 14 februarie a.c.). Astfel holul a fost amenajat ca sală a cataloagelor, tot aici fiind

locul de primire a cititorilor. Cărțile destinate împrumutului sînt distribuite în funcție de specificul lor în trei săli distincte: carte social-politică și științifică-tehnică; literatură română și literatură universală, o a patra sală fiind destinată lecturii pe loc. Celelalte două camere au primit destinația de depozite.

Sînt condiții binemeritate de o bibliotecă ce însere anual 2 300 de cititori, cu o frecvență de 15 000 și peste 60 500 de volume difuzate anual, căroro li se adaugă și aproape 1 200 de discuri diferite și care pînă nu demult dispunea de un local, chiar dacă spațios, cu totul impropriu (Igrasie, Inconfort termic etc.).

Aspect din interiorul bibliotecii: mai mult stivă de cărți, decât acces liber la raft (p.20). Anticariat, librărie... Pe cînd și o bibliotecă modernă pe modernul Bulevard 1 Mai? (p. 21).

carei le-ar putea asigura într-un cadru adecvat activității de bibliotecă. Cei 16 mp continuă să se încerce și să se supraîncerce cu carte, greu accesibilă în condițiile proprii mai degrabă depozitării în stivă decât organizării accesului liber la raft și departe de orice normă de conservare a fondului de publicații și de protecție împotriva incendiilor.

Într-o zonă a Capitalei ce se dezvoltă și se modernizează urbanistic, pe o arteră ce încîntă prin frumusețea și echilibrul construcțiilor, înzestrată cu numeroase unități comerciale și destule obiective de interes cultural (cinematograf, librărie, anticariat) nu s-a aflat încă nici un spațiu proiectat cu această finalitate sau adaptat cerințelor, care să fie atribuit bibliotecii, astfel încît această să poată răspunde în condiții corespunzătoare de activitate nevoilor spirituale ale publicului cititor din zonă, asigurînd accesul normal la publicații, la informație.

Ne adresăm deci edililor din sectorul 1 al Capitalei cu întrebarea: „Oare credeți că de bibliotecă publică nu este nevoie?” Răspunsul îl vom publica în numărul viitor al Buletinului Biblioteca.

Puncte de vedere în problema Bibliotecii „Nicolae Filimon”. Răspunsuri

ALEX. HOAJĂ, director al Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu”:

Biblioteca municipală urmărește cu consecvență dezvoltarea lecturii publice în Capitală, îmbunătățirea muncii cu cartea în rețeaua bibliotecilor publice.

Preocupările acestea sînt canalizate în mai multe direcții:

— îmbunătățirea continuă a fondurilor de carte, prin menținerea lor în actualitate și asigurarea unei structuri corespunzătoare cerințelor contemporane, cu pondere sporită a literaturii din domeniile social-politice și științifico-tehnice;

— diversificarea serviciilor. Astfel, sînt 30 de biblioteci care primesc discuri pentru împrumut și audiții pe loc; se manifestă o grijă sporită pentru lectura copiilor, prin grija organelor de partid și de stat fiind în curs de inaugurare două noi unități specializate — în str. Maica Domnului nr. 7, sectorul 2, și în str. Măgurei nr. 14, sectorul 4; iar în noile cartiere se încearcă suplینirea absenței unor biblioteci staționare prin intermediul a 4 bibliobuze ce deservesc 25 de puncte și vehiculează un fond total de 40 de mii de volume, înscrind anual 8 mii de cititori, cu o frecvență de 50 de mii și peste 140 de mii de volume împrumutate;

— îmbunătățirea condițiilor de funcționare a unor biblioteci, prin modernizarea lor (Bibliotecile „L. Rebreanu”, „Fr. Schiller” etc.) sau prin extindere și atribuire de noi localuri (bibliotecile „L. Caragiale”, „I. Budai-Deleanu”, „C. Dobrogeanu-Gherea”, „Biblioteca pentru copii Bercei”). Sînt sectoare, cum ar fi sectorul 2, unde practic, datorită înțelegerii și sprijinului din partea organelor de partid și de stat, toate bibliotecile se bucură în prezent de condiții proprii de funcționare.

În contextul acestor preocupări mai generale ale Bibliotecii municipale „M. Sadoveanu” se înscriu și încercările de rezolvare a situației bibliotecii „N. Filimon”, ca și a altor biblioteci de pe raza sectorului 1 („George Topirceanu”, din Băneasa, supusă demolării în cadrul realizării planului de sistematizare, și „Cezar Bolliac” de pe Șoseaua Chitilei, cu local insalubru și șubred). Din păcate, pînă acum, fără prea mult succes.

Extras din una din multiple adrese, cu periodicitate anuală, prin care Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” solicită Consiliului popular al fostului sector 8 atribuirea unui local adecvat pentru Biblioteca „Nicolae Filimon” (octombrie 1973):

„Revenim în scris la adresa noastră nr. 4449/3 nov. 1977, prin care vă facem cunoscut că pe raza sectorului dv., în Bd-ul 1 Mai nr. 139 funcționează biblioteca publică „Nicolae Filimon”. Această unitate deserveste de 20 de ani în condiții vitrege oamenii muncii și locuitorii unui mare cartier (...). Întrucît condițiile de desfășurare a muncii sînt îngreunate de lipsa spațiului corespunzător, vă solicităm sprijin în a ne pune la dispoziție spațiu adecvat (cel puțin 3 camere) pentru a organiza unitatea pe baze științifice moderne, înțelegînd prin aceasta asigurarea unei săli de împrumut, o sală de lectură și o încăpere pentru depozit (...). Pentru înțelegerea și sprijinul de care se va bucura cererea noastră, vă rugăm să primiți mulțumirile noastre”.

Unul din răspunsurile Consiliului popular al sectorului 8, Sectorul de reglementare a spațiului locativ (dec. 1977), la o adresă a bibliotecii prin care se solicita atribuirea unui spațiu devenit disponibil prin mutarea unei farmacii într-un nou local:

„Ca urmare la scrisoarea dv. nr. 1978/1977 (...) în care solicitați atribuirea spațiului din Bd. 1 Mai nr. 47 pentru biblioteca „Nicolae Filimon” Vă comunicăm următoarele: spațiul solicitat de dv. a fost atribuit I.C.R., sectorul 8”. N.R.; În acest local a fost deschisă o covrigărie.

Grupaj realizat de Ioana TAUTU

Cercul de bibliofilie și ex libris de pe lângă Biblioteca „Astra” din Sibiu. Un an de activitate

Cei treizeci de membri — artiști plastici, elevi, cadre didactice, ziaristi, ofițeri, bibliotecari —, pasionați colecționari și iubitori ai cărții și ai însemnului de carte, au aflat în cadrul cercului condiții propice afirmării și dezvoltării preocupărilor lor. Într-o succintă și incompletă enumerare, menționăm comunicările „Bibliofilia în Transilvania” de Carol Engber, „Scurtă incursiune în istoricul ex libris-ului, cu privire specială asupra ex libris-ului heraldic” de Marcel Sturdza, „Un document privind procesul lui Gh. Șincai, aflat în colecția personală” de Doru Ștefan, „Un exemplar al Bibliiei lui Șerban existent la Tilișca” de Doina Braicu, „Un reputat bibliofil sibian — Samuel Kolöseri” de Lucian Cornea, ca și expozițiile „Din istoria învățămîntului românesc în Transilvania secolului al XIX-lea” (organizată pe baza cărților și documentelor din colecția personală a lui Doru Ștefan) și „Expoziția de ex libris-uri a copiilor” (organizată la sediul bibliotecii cu participarea a 105 elevi, care au expus peste 250 de ex libris-uri realizate de ei în diferite tehnici: tuș, acuarelă, gravură în lemn sau în linoleum, însoțite de cataloage tipărite, expozițiile s-au bucurat de succes în rîndul sibienilor, inserîndu-se la loc de cinste printre acțiunile întreprinse în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”.

M.A.

BIBLIOTECA „ASTRA” SIBIU
Cercul de bibliofilie și ex libris

EXPOZIȚIE

Biblioteca Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu”, la 70 de ani

Deținătoare a unui valoros fond de publicații (peste 36 000 de volume) — albume, cărți de teorie și istorie a artei, lucrări monografice, periodice de specialitate — și a unui fond complementar de diapozitive (peste 50 000) și materiale iconografice, constituit într-o modernă diatecă, Biblioteca Institutului „N. Grigorescu” se înscrie ca o prezență de prestigiu în sistemul bibliotecilor de învățământ superior din țara noastră, respectiv al celor de artă.

Anual peste 1000 de cititori — studenți, cadre didactice, cercetători și critici de artă — beneficiază de serviciile bibliotecii, nevoile lor de informare, documentare și studiu fiind satisfăcute prin cele aprox. 350 000 de volume de cărți și diapozitive difuzate.

Inscrise cu peste 70 de ani în urmă (1909), debuturile bibliotecii sînt legate nu numai de prevederile „Regulamentului pentru administrația interioară a școalelor de arte frumoase” (art. 68—71), ci și de donația bibliotecii pictorului Th. Aman, fost director al Școlii de Arte Frumoase, donație ce a constituit fondul inițial al bibliotecii, pe care s-au grefat donațiile altor profesori ai aceleiași școli (Ipolit Strimbuțescu, Gh. Tattarescu, Filip Marin și mai târziu cele ale lui Tzigara-Samurcaș, G. Opreșcu), ale Bibliotecii Caselor Artelor, ca și numeroase achiziții. La baza diatecii actuale a stat fondul de diapozitive pe sticlă achiziționate de Al. Tzigara-Samurcaș din străinătate, pentru ilustrarea cursurilor sale de estetică și de istorie a artei.

Sărbătorirea a 70 de ani de activitate a fost marcată de organizarea unui simpozion cu tema „Documentul vizual și sonor — funcție și implicație formativă” (30. XI—1 XII. 1979). Programul simpozionului a înscris numele unor cadre didactice, cercetători, critici și istorici de artă de prestigiu, ca și contribuțiile aplicate ale unor lucrători din bibliotecile rețelei de învățământ superior, și în primul rînd din bibliotecile de artă. Conducerea lucrărilor a revenit prof. Dinu Giurescu și respectiv prof. Romeo Voinescu de la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu”. Simpozionul a marcat un moment de maturizare a bibliotecilor de învățământ, prin asimilarea tendințelor actuale din biblioteconomia mondială de integrare funcțională în colecțiile bibliotecare a oricărui tip de purtoare de informații, indiferent de suportul lor. De altfel, se știe, în consens cu această tendință, se vehiculează tot mai mult, paralel cu denumi-

rea tradițională de „bibliotecă”, cea de „diatecă”.

Actualitatea temei, interesul problemelor abordate ar fi putut interesa, credem, în egală măsură și bibliotecile publice pe care le-am fi sperat mai bine reprezentate la această manifestare științifică care a argumentat încă o dată rolul important pe care documentul vizual (și auditiv — dar din păcate mai puțin abordat cu acest prilej) îl joacă în procesul didactic, de studiu și de informare.

Festivitățile aniversare au mai cuprins vizita schimb de experiență la diateca Institutului, ca și un plăcut moment poetic în tovarășia poetei Ana Blandiana, ea însăși, timp de doi ani, bibliotecară aici.

I. T.

„Cartea în educația patriotică”

Ca o încununare a numeroaselor acțiuni culturale cu vâdite implicații în planul informativ-educativ al cititorilor, sfârșitul anului 1979 a fost dominat la Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați de complexul manifestărilor înscrise sub genericul „Cartea în educația socialistă”.

Adevărată sărbătoare a cărții, acest ciclu, aflat la a cincea ediție, este rodul colaborării statornice și fructuoase dintre bibliotecă și Centrul de librării. De la concepere și pînă la desfășurarea propriuzisă a fiecărei acțiuni, colectivele celor două instituții și-au conjugat ideile și efor-

turile pentru buna reușită a acestora.

Din dorința de a investi cu mai multă autenticitate și eficiență diversele acțiuni, pentru cuprinderea unui public cât mai larg și adecvat în același timp, cadrul de desfășurare a fost diferit în funcție și de conținutul specific al acestora. Astfel, expoziția „Cartea românească '79”, cuprinzînd selectiv peste 950 de titluri din producția editorială a anului trecut, record în materie de publicații expuse pînă acum de noi, a fost organizată în spațiul special amenajat al bibliotecii.

Tot aici s-au desfășurat mult apreciatele lansări ale unor noutăți: Dicționarul literaturii române de la origini și pînă la 1900, cu participarea a doi dintre membrii colectivului redaccional — D. Mănuacă și R. Zăstroiu și a redactorului V. Mihăilă de la Editura Academiei; Tînte cu învățăminte de G. Navara și G. Zarafu, în prezența autorilor. În același cadru expozițional, cititorii s-au întâlnit cu creatorii locali ale căror lucrări se aflau deja în atenția publicului. Este vorba de scriitorii C. Vremel, criticii D. Tiutuca, dramaturgii Dan Plăeșu și Benone Pușca.

Lansarea ultimului volum al scriitorului de sorginte gălățeană Ilie Tănăsache — romanul Sudul speranțelor —, însoțit din viața constructorilor navali din orașul de la Dunăre, a avut loc, cu participarea autorului, la Librăria centrală, gazdă permanentă a unor asemenea

manifestări, ea și a unor „mici saloane plastice” unde, periodic, artiștii plastici amatori expun ultimele lor lucrări.

În șirul manifestărilor sub genericul „Zilele cărții...” s-au înscris lansarea și dezbaterea lucrării Condiția umană a politicii de dr. N. Lotreanu (Editura politică), în prezența autorului și a redactorului șef al editurii, Ion Simion, cu studenți și cadre didactice ale Facultății de mecanică.

Toate acestea, ca și numeroasele vizite colective în bibliotecă, pentru vizionarea expozițiilor, s-au bucurat de un succes deosebit în rîndul publicului.

Marcel IONESCU

Perfecționarea muncii bibliotecilor comunale

A constituit tema dezbaterii metodice organizate de către Biblioteca județeană „Gheorghe Asachi” Iași, cu accent asupra necesității integrării mai active a bibliotecii în viața cultural-educativă a satului. Participanții au asistat la o manifestare demonstrativă — revista literar-vorbită „Itinerarii pe harta României socialiste” — și la prezentarea bibliografică „Noi dimensiuni ale democrației socialiste în România”.

Un nou cenaclu literar

La Biblioteca județeană Suceava a luat ființă un cenaclu literar care reunește creatori din rîndul cititorilor — oameni ai muncii de diferite profesii, elevi, studenți etc. Pe lângă activitatea la sediu, membrii cenaclului și-au propus organizarea unor acțiuni în cadrul întreprinderilor sucevene.

Din agenda de lucru a Bibliotecii județene Botoșani

Luna ianuarie a acestui an și-a marcat prezența în viața culturală a județului și prin câteva acțiuni de propagandă a cărții primite cu deosebit interes de oamenii muncii. Printre ele, la loc de cinste, s-a aflat recitalul de versuri „Omagiu” și expoziția de carte „Poporul, Ceaușescu, România”. Medalionul literar „Eminescu” și expoziția de carte „Eminescu peste nemărginirea timpului” au marcat aniversarea a 130 de ani de la nașterea marelui nostru poet. Interesului pentru literatura agricolă i s-a răspuns prin organizarea unor întâlniri cu reprezentanți ai editurii „Ceres”, cu specialiști de la Institutul agrozootehnic Iași, de la Stațiunea experimentală Fundulea, de la Direcția agricolă Botoșani. Toate întâlnirile au fost însoțite de expoziții de carte agrozootehnică și de prezentări de lucrări nou apărute din literatura de specialitate.

Coordonarea achizițiilor la nivel județean

Preocupările teoretice privind problema coordonării achizițiilor de publicații la nivel republican* erau inițiate în țara noastră acum circa 15 ani, problema fiind organic legată de aceea a cunoașterii documentației existente în biblioteci, cu ajutorul sistemului cataloagelor colective, și de aceea a regrupării publicațiilor, în scopul completării lor cât mai rațională, la nivelul întregii țări.

Problema coordonării achizițiilor de publicații și alte tipuri de documente a devenit treptat tot mai acută, principiile expuse în literatura noastră de specialitate ajungând a fi aplicate în practică de către Institutul Național de Informare și Documentare — sub egida Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie —, constituind baza politicii noastre actuale în materie de achiziționare a documentației străine, în special.

În prezent, considerăm că este necesar ca acest domeniu să fie completat și cu unele soluții ale problemei coordonării achizițiilor de publicații și alte tipuri de documente la nivel județean, înscrisă de asemenea într-un cadru mai larg, acela al activității de informare și documentare locale. De reamintit, aici, că toate cele trei funcții moderne ale bibliotecilor publice din țara noastră — biblioteconomică, cultural-educativă de masă și de informare și documentare — sînt dialectic legate atât între ele, cit și de problema pe care o aducem în atenție. De asemenea, prin funcția lor de informare, subordonată necesităților locale, bibliotecile publice fac parte integrantă din Sistemul

național de informare și documentare. În urma aplicării Decretului nr. 138 din mai 1974, în țara noastră au fost create premisele Sistemului național de informare și documentare, conceput la trei niveluri: I. Institutul Național de Informare și Documentare — INID, ca organ central coordonator, subordonat Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie; II. oficiile de informare documentară, specializate în diverse ramuri de producție și domeniile de activitate și III. resoartele de informare și documentare din diferitele unități de producție, cercetare-documentare, proiectare, învățămînt etc., funcționînd în toate ramurile de producție și domeniile de activitate din întreaga țară. Bibliotecile județene și rețeaua lor de biblioteci sînt asimilabile, în acest sens, cu un al IV-lea nivel de unități de informare și documentare în toate problemele documentar-științifice — politice, tehnico-științifice, economice și cultural-educative — locale, caracteristice județului respectiv. Bibliotecile județene constituie biblioteci fundamentale tehnico-științifice ale județului respectiv, cu activitate bibliografică, editorială etc. proprie, funcționînd totodată ca terminale ale Sistemului național de informare și documentare, jucînd și rolul de centre de documentare în problemele specifice regiunii respective, la dispoziția întregii țări.

Metodologia realizării unei coordonări a achizițiilor de publicații și alte tipuri de documente la nivelul unui județ se bazează pe o seamă de principii și respectiv acțiuni, derivate din acestea. Ca principii, sînt de menționat: a. stabilirea profilurilor în documentare, precum și în achiziții de publicații etc., ale principalelor unități, centre și zone ale județului; b. determinarea disponibilului de publicații și alte materiale documentare la nivelul în-

tregului județ, în perioada dată; c. raportarea și repartizarea cât mai rațională a publicațiilor disponibile la totalitatea necesităților de informare și documentare județene, ținînd cont de un sistem de priorități prestabilit; d. ființarea unei comisii permanente de coordonare a achizițiilor, în cadrul activității de informare și documentare județene, prin implicarea celor mai indicați factori; e. organul pivot pentru realizarea unei asemenea acțiuni este biblioteca județeană, acțivind ca instituție specializată a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, în strînsă legătură cu organele locale ale Uniunii Generale a Sindicatelor din România și ale Consiliului Național al Inginerilor și Tehnicienilor din România; f. în sfîrșit, o asemenea acțiune este necesar să se bazeze pe strînsa colaborare a tuturor unităților din județ, implicînd totodată și sprijinul instituțiilor centrale de informare și documentare din Capitală.

Printre acțiunile practice necesare coordonării achizițiilor de publicații și alte tipuri de documente la nivel județean se impune întreprinderea unor inițiative și măsuri din partea bibliotecii județene și a comitetului județean de cultură și educație socialistă, în special. În primul rînd, amintim stabilirea de către biblioteca județeană, sub egida CJCES, a contactelor cu delegații unităților respective (bibliotecari, documentariști, tehnicieni, ingineri etc.) pentru cunoașterea profilului în documentare și, respectiv, achiziții al fiecărei unități. Este necesară apoi constituirea comisiei de coordonare a achizițiilor de publicații și alte documente, care poate coincide și cu cea de documentare a județului respectiv. Din această comisie nu trebuie să lipsească conducerea bibliotecii județene și delegații centrului de librării și ai colecturii bibliotecilor din județ. Între primele instrumente pe care, sub autoritatea organelor de conducere județene, comisia amintită le elaborează se numără „Planul de activitate documentară tehnico-științifică, economică și culturală a județului” și „Planul de achiziții de documentație (publicații etc.) pentru unitățile din județ”.

* Moldoveanu, Valeriu: Cu privire la problema coordonării achizițiilor de publicații științifice în R.P. Română. În: *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*. Centrul de documentare științifică și Biblioteca Academiei R.P. Române. Buc., 6 (1964), nr. 1, p. 49—59.

Ca o sarcină specială legată de acțiunea de coordonare a achizițiilor, bibliotecii județene îi revine aceea a inițierii unei liste a periodicelor la care sînt abonate unitățile din județ (anual), precum și realizarea fișierului — și eventual a buletinului — intitulat „Catalogul colectiv al cărților științifice, tehnice, economice etc. străine intrate (existente) în bibliotecile din județul...”.

De asemenea, sînt de relevat și sarcinile legate de organizarea — cel mai bine separată — a „Fondului de publicații științifice, tehnice și economice” al bibliotecii județene, ca bibliotecă tehnico-științifică fundamentală a județului, ca și a „Fondului de publicații și alte tipuri de documente realizate de și cu privire la județ”, conținînd: a. publicații curente (depozit legal local, în original) și b. fond retrospectiv (în original sau în copie — microfilm, foto — sau xerocopie etc. — după originalele sau din dubletele marilor biblioteci). Totodată, își reclamă necesitatea și organizarea unei Secții de informare/documentare științifică, tehnică, economică și culturală a bibliotecii județene, pe baza posibilităților proprii, locale, județene, precum și dezvoltarea activității de informare științifică, tehnică, economică și culturală curentă folosind concursul sistematic al unităților din Capitală (Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Socialiste România, Institutul Național de Informare și Documentare, oficiile de informare documentară de ramură, Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România etc.), ambele acțiuni realizate cu sprijinul comitetului județean de cultură și educație socialistă. Bineînțeles că o importantă parte din sfera preocupărilor bibliotecii județene va trebui să o ocupe și activitatea ei de documentare cu privire la județul respectiv, spre folosul reciproc al tuturor județelor și în sprijinul întregului sistem național de informare și documentare — SNID/NA-TIS, activitate desfășurată pe baza

bibliografiei locale, a fondului documentar „Personalități științifice și culturale din județul...”, a fișierului privind „Evenimente și contribuții ale județului la istoria și dezvoltarea întregii țări” ș.a.

O experimentare practică a acțiunii de coordonare a achizițiilor a fost începută cu rezultate bune, în județul Buzău, sub egida Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă, partea metodologică fiind realizată cu concursul specialiștilor din biblioteca județeană — Alexandru Oproescu, directorul instituției, Theodora Gearbă, Elena Cîrcei și Mariela Chiriță.

Exemplul buzoian ne-a reținut atenția pentru metodologia și acțiunile întreprinse, acestea însă corelate cu faptul că Buzăul, asemenea altor multe orașe și municipii, este un centru relativ nou venit între reședințele unităților teritorial-administrative de primă importanță și nu dispune, prin tradiție (fost reședință de raion), de instituții culturale puternice (universități, filiale ale Academiei etc.), precum orașele mari. Tot astfel, Biblioteca județeană Buzău face parte dintr-o categorie aparte de biblioteci județene — de mîcinie mijlocie, provenite din biblioteci regionale, astăzi aflate în fruntea rețelei județene de biblioteci, ca principală bază documentară enciclopedică a județului.

În ceea ce privește stabilirea profilului în documentare și respectiv în achizițiile de publicații etc., s-a realizat „Lista principalelor biblioteci din municipiul Buzău, orașul Rîmnicu-Sărat etc., cu profilul lor în achiziții și în informare/documentare”, precum și schema intitulată „Zonarea comunelor din județul Buzău conform specificului lor economic, activităților și necesităților lor documentare”. Primul instrument sistematizează informația exactă asupra profilului în achiziții și documentare a unui număr de 78 de biblioteci (publice de stat, școlare, ale sindicatelor și specializate) din Buzău, Rîmnicu-Sărat, Pă-

trîrlagele și Nehoiu. În cel de al doilea instrument, bibliotecile comunale (în număr de 73) sînt grupate în 8 zone: cerealiară — zootehnică; legumicolă — cerealiară — zootehnică; horticolă — zootehnică; silvicolă — economie forestieră — industria lemnului; viticolă — horticolă — zootehnică; montană — avicolă — industrie alimentară — vinat; industrie locală; piscicultură.

Celelalte faze ale acestei acțiuni de coordonare continuă, din inițiativa Bibliotecii județene, sub egida Comitetului județean de cultură și educație socialistă și a celorlalte organe locale de conducere, colaborarea strînsă a tuturor factorilor implicați punîndu-și amprenta pe rezultatul acțiunii.

Experiența județului Buzău poate fi avută în vedere în toate județele, și în special în cele cu biblioteci județene din categoria Buzăului. Avantajele pot fi multiple. Se poate obține atît o documentare locală cît mai amplă, mai variată și mai rațională, în ansamblu, cît și economii, care pot și ele, la rîndul lor, să fie folosite în sprijinul activității de informare/documentare județene, contribuindu-se astfel indirect în mai mare măsură la realizarea și depășirea planurilor de producție, învățămînt, cultură, educație din județ.

În același timp, de realizarea unor asemenea acțiuni locale pot beneficia și organele centrale, respectiv editurile — împreună cu resortul lor de coordonare (centrala editorială) —, pentru o cît mai realistă raționalizare (calculare, adaptare etc.) a tirajelor, edițiilor etc., precum și alte instituții de coordonare tehnico-științifică și financiară republicane, pentru a realiza o cît mai justă orientare și concretizare a politicii de import de carte, periodice etc. străine, la nivelul întregii țări. Se poate răspunde astfel cerinței tot mai actuale a organizării judicioase și a folosirii raționale a avuției naționale pe care, fără nici o tăgadă astăzi, o reprezintă informația și purtătorii ei.

Dr. Valeriu MOLDOVEANU

Aspecte economice în conducerea științifică a bibliotecii

Analiza economico-financiară a serviciului de bibliotecă publică (I)

Deși nicidecum și niciunde instituția bibliotecară nu a fost lipsită de o anumită confruntare cu aspectele economice, financiare ale organizării și funcționării ei, s-a acreditat totuși ideea potrivit căreia problemele economice ale ființării serviciilor de bibliotecă au intrat în sfera preocupărilor bibliotecarilor relativ de puțină vreme. Explicația constă, parțial, în faptul că problematica managementului de bibliotecă s-a constituit ca teorie de sine stătătoare și a intrat în biblioteconomie și, respectiv, în literatura de specialitate relativ recent. Și, chiar mai mult, inegal, dacă privim problema la scară internațională.

Oricare ar fi situația de pînă acum a teoriei conducerii științifice a bibliotecii, perioada actuală, în care întreaga omenire și orice domeniu de activitate se confruntă tot mai acut cu economisirea resurselor (în cazul bun al lipsei crizei), cu eficientizarea și rentabilizarea oricărei activități, în folosul propriu sau complementar unui ansamblu, aduce în atenția teoreticienilor și practicienilor muncii bibliotecare, cu tot mai multă insistență, aspectele economico-financiare ale serviciului, aspecte legate de eficiență și rentabilitate.

Încercînd să sintetizăm cunoștințele și căștigurile la zi din teoria managementului de bibliotecă pe problemele de acest fel, intenționăm să oferim bibliotecarilor noștri un compendiu al acestor probleme, așa cum pot fi ele înțelnite astăzi în teoria și practica biblioteconomică românească și străină. Ne-am fixat, ca primă problemă, asupra analizei economico-financiare deoarece cunoașterea ele-

mentelor acestei părți din funcția de management a analizei și controlului presupune abordarea celei mai mari ponderi a problemelor economice din conducerea bibliotecii. Fără stăpînirea acestora, problemele bugetare, ale planificării bugetare și tehnico-materiale nu ar putea fi rezolvate științific, funcția de planificare rămînînd a se face în afara metodelor științei, prin aprecieri aproximative sau de conjunctură.

Delinirea și conținutul analizei economico-financiare

Analiza economico-financiară a serviciului de bibliotecă, înțelnită mai des în literatura de specialitate sub denumirea de analiză de cost, se relevă ca activitate de apreciere din punct de vedere economico-financiar a diferitelor aspecte ale organizării și activității bibliotecii.

Ea reprezintă astfel factorul determinant ce permite aprecierea eficienței și rentabilității serviciului de bibliotecă. La rîndul ei, analiza eficienței și rentabilității în plan economic face parte, ca aspect major, uneori predominant și în același timp determinant, din analiza globală și controlul cărora le este supusă activitatea bibliotecii (ca orice activitate socială, din sfera neproductivă) în exercitarea funcției respective de management.

Analiza economico-financiară sau analiza de cost constă în **stabilirea exactă a cheltuielilor** (financiare, materiale și de muncă) și **a costurilor** (cheltuieli pe unitatea de serviciu efectuat) **înregistrate într-un interval de timp pentru îndeplinirea funcției și a sarcinilor bibliotecii**, ca și în **aprecierea exactă a eficienței acestor cheltuieli prin raportare la rezultatele activității desfășurate**.

În pregătirea de specialitate pe problemele conducerii științifice a bibliotecii, analiza economico-financiară — analiză a eficienței economice a serviciului de bibliotecă — dobîndește o importanță tot mai mare, în ultima vreme cunoscînd progrese însemnate în precizarea noțiunilor implicate și a metodologiei de analiză și calcul. În acest sens, deosebit de interesantă ni se pare preocuparea cea mai recentă, înțelnită în literatura biblioteconomică străină, de clarificare a noțiunii de eficiență economică a muncii bibliotecare (a serviciilor în plan social oferite sau prestate de o unitate, de o rețea ori de un sistem de bibliotecă), noțiune primordială în problematica pe care o abordăm. De pildă, o foarte bună punere la punct a problemei au oferit specialiștii sovietici*, care pornesc de la înțelesul obișnuit, de dicționar, al cuvîntului „eficient”, anume, acela de productiv, eficace, amintind totodată că el poate caracteriza atât activitatea din sfera producției materiale, cit și pe cea a instituțiilor din sfera neproductivă, între care se află și bibliotecile. Noțiunea de **eficiență** trebuie înțeleasă ca **rezultat** al anumitor procese sau acțiuni, iar **eficiența economică**, măsurabilă în mod obișnuit în cifre absolute, caracterizează nu numai **rezultatul**, dar neapărat și **mărimea cheltuielilor** efectuate pentru obținerea rezultatului. Cu alte cuvinte, **eficiența economică este raportul** (proporția, relația) **între mărimea rezultatelor și cheltuielile de muncă, materiale și financiare**. Ea este înfățișarea cantitativă a corelației între rezultatele proceselor de muncă și cheltuieli, legate de funcționalitatea lor.

În planul serviciului de bibliotecă, eficiența economică apare astfel ca criteriu al eficienței activității cu publicul, aceasta din urmă ca primă rațiune a ființării și funcționării bibliotecii moderne a zilelor noastre. Prin estimări exacte, cantitative, eficiența economică a serviciului de bibliotecă este pirghia, instrumentul în măsură să indice modul în care bibliotecă (unitatea bibliotecară, dar și rețeaua, sistemul) își îndeplinește principalele ei funcții — educativă și de informare — și își atinge țelurile prin satisfacerea optimă a cerințelor de lectură și in-

* M. Kiriuhin, directorul Bibliotecii centrale științifice a Universității din Harkov, și A. Kaț, docent, candidal în științe economice, în articolul „Eficiența servirii cititorilor. Cu ce se măsoară ea?”, apărut în Bibliotecar (Moskva), 54, nr. 12, dec. 1976, p. 54—57.

formare și utilizarea rațională a resurselor ce sînt puse la dispoziție de societate. În alți termeni, cotele ridicate ale eficienței economice a serviciului de bibliotecă se identifică cu efectuarea unui volum mare de muncă bibliotecară (în sens plenar) de calitate optimă, în termene scurte (operativ) și cu cheltuieli materiale și de forță de muncă cît mai mici.

Înțelegă astfel, analiza eficienței economice a bibliotecii reprezintă partea dominantă, cea mai complexă și realistă, a analizei activității bibliotecare (ca funcție a managementului), celălalt aspect — al eficienței serviciului de lectură și informare în planul educației, instrucției și informării beneficiarilor bibliotecii, al dezvoltării culturale și educative multilaterale a membrilor societății — intrînd cel mai adesea într-un larg context de studiu sociologic, efectuat la diferite niveluri și cu participarea a numeroase organisme și instituții interesate.

Rezultatul ca factor al eficienței economice în biblioteconomie

Definirea eficienței economice ca raport între mărimea rezultatelor muncii și mărimea cheltuielilor efectuate în scopul obținerii rezultatelor impune precizarea proceselor și a indicatorilor de muncă bibliotecară care concurează la obținerea și, respectiv, exprimarea rezultatului și care implică cheltuieli de forță de muncă și material-financiară. O sumară privire asupra caracterului bibliotecii publice contemporane este absolut necesară în acest punct. Motivația: caracterul și structura (în servicii oferite publicului) activității acestui tip de bibliotecă a cunoscut în evoluția în timp a instituției mutații sensibile care, în planul eficienței economice, vin să modifice conținutul noțiunii (în sens economic) al rezultatului muncii. Deocamdată însă acest efect, cel puțin în calcule, nu s-a produs încă. Și iată de ce.

În biblioteconomia modernă, potrivit funcției tradiționale exclusiv formative a bibliotecii publice, rezultatul (economic măsurabil) al activității bibliotecare era — tot exclusiv — împrumutul de publicații, mărimea numărului de volume (cărți și periodice) difuzate cititorilor (prin împrumut la domiciliu sau în sala de lectură) într-o perioadă de timp determinată (cel mai adesea, un an). Potrivit celor mai avizate teorii contemporane, pentru care optăm și

noi, acest conținut al rezultatului muncii unei bibliotecii publice rămîne a fi luat în considerare și astăzi, în biblioteconomia contemporană, deși, este cunoscut, odată cu amplificarea funcției de informare a bibliotecilor publice, însăși furnizarea de informații (și, cu alt mai mult, de informații bibliografice scrise) reprezintă deseori rezultatul, punctul final al serviciului pe care biblioteca îl oferă beneficiarilor ei, în afara împrumutului de documente. Motivația omisiunii deliberate a volumului muncii de informare din rezultatul muncii luat în calcul la aprecierea eficienței nu este alta decît aceea că operațiile ținînd de activitatea de informare conduc tot spre rezultatul văzut exclusiv în numărul publicațiilor difuzate, împrumutate. Aceasta, am adăuga, pe de o parte. Pe de altă parte, considerăm — mai mult din rațiuni de ordin practic, metodologic — că exprimarea cantitativă, în evidențele bibliotecii, în metodologia muncii de conducere, în normele existente astăzi, a muncii de informare este încă lacunară și neunitară la fel cum și însesii activitățile de informare, operațiile, produsele acestora prezintă diferențe și decalaje mari de la o unitate la alta. Dacă fiind ponderea deocamdată relativ redusă a activităților exclusiv de informare în activitatea bibliotecii, se poate aprecia că luînd ca rezultat doar mărimea împrumutului de publicații, diferențele, erorile de calcul sînt mici, nesemnificative. Și aceasta, mai ales în cazul în care astfel de aprecieri de ordin economico-financiar sînt efectuate în premieră.

În afara celor două aspecte ale activității bibliotecare (împrumut și informare) supuse analizei economice ca formînd conținutul rezultatului, o seamă de alte aspecte sînt luate în considerare în analiza de cost, în special la stabilirea cheltuielilor în forță de muncă. Ne referim la procese și operații destinate: a. pregătirii bibliotecii pentru obținerea rezultatului (completarea și prelucrarea colecțiilor, așezarea și conservarea publicațiilor, alcătuirea și ținerea la zi a instrumentelor de informare și dezvoltarea colecțiilor etc.); b. informării și educării beneficiarilor, respectiv pregătirii publicului pentru cererea de publicații în condiții în care servirea să se desfășoare optim, operativ (informarea factologică sau bibliografică, orală sau scrisă, pasivă sau activă, activitatea de propagandă a cărții și a bibliotecii,

activitatea de club, cerc sau cenaclu etc.). Toate acestea pot fi considerate ca aspecte pregătitoare ale obținerii rezultatului întregii activități a bibliotecii (măsurabil în volume împrumutate), iar cheltuielile în forță de muncă necesară, înglobate în totalul forței de muncă cheltuită în bibliotecă pe ansamblul activității.

Acceptînd ca rezultat mărimea numărului de volume împrumutate, analiza economico-financiară urmează să dea expresia cheltuielilor efectuate în scopul activității măsurabile, ca rezultat, prin împrumuturi, și raportarea acestor cheltuieli (obținerea prețului de cost al unui împrumut) ca expresie a eficienței economice.

În privința rezultatului la care se raportează cheltuielile, acesta, ca indicator, se exprimă prin numărul total (număr absolut) al volumelor difuzate (împrumut la domiciliu și în săli de lectură) într-o perioadă de timp dată. În sistemul de indicatori destinat analizei economice vom nota cu I indicele reprezentînd numărul total al volumelor difuzate pe timp de un an:

(1) $I = \text{nr. total vol. împrumutate} / \text{an}$,

locul lui I în acest sistem fiind unul de primă importanță, ca unică măsură a rezultatului la care se raportează cheltuielile. Concluzia, logică — spre ea conducînd interpretarea economică a serviciilor de bibliotecă (servicii sociale în sfera neproductivă) —, infirmă considerațiile mai vechi cu privire la prioritatea, ca importanță, a indicelui „număr de cititori înscriși”. Dacă acest din urmă indice poate aduce o informație asupra popularității bibliotecii în rîndul publicului căruia i se adresează instituția, în nici un caz el nu se poate constitui ca rezultat (economic) al serviciului de bibliotecă. În consecință, în evaluarea eficienței economice a activității bibliotecare indicele cititori înscriși prezintă o importanță nesemnificativă, ignorată de orice analiză de cost.

Efectuarea analizei de cost necesită, în continuare, fixarea unui întreg sistem de indicatori prin care să putem stabili expresia matematică a cheltuielilor și costurilor, ce va fi raportată, în final, la rezultatul activității. Acest sistem îl vom prezenta însă în următorul material consacrat problemelor analizei economico-financiare a serviciului de bibliotecă publică.

George VLĂDESCU

Sistemul de informare al Secției de literatură social-politică*

Pentru a da noi valențe muncii bibliotecare în ansamblul activității politico-ideologice și cultural-educative, în cadrul Cabinetului județean pentru activitatea ideologică și politico-educativă Timiș, a luat ființă, în anul 1977, Secția de literatură social-politică a Bibliotecii județene Timiș. Constituită ca secție specializată, contribuția acesteia la perfecționarea activității de educație politică, de dezvoltare a gândirii materialist-științifice, nu a întârziat să-și arate valoarea.

Și în cazul științelor sociale, al literaturii social-politice și ideologice, realitatea informațională a devenit astăzi copleșitoare, iar efortul individual către starea de cunoaștere și competență informațională a devenit insuficient. Diversitatea, cantitatea și dinamica informației reprezintă praguri peste care devine posibil să se treacă doar cu forța unei concepții integrate și cu mijloacele colectivității.

În țara noastră, informarea documentară în științele sociale se prezintă ca un sistem instituțional diversificat și, totodată, care își extinde activitatea în toate domeniile științelor sociale și politice. Un moment important îl constituie anul 1970, când, prin înființarea Academiei de Științe Sociale și Politice, au fost create cadrul și premisele organizării pe baze moderne a informării și documentării. Centrul de informare și documentare în științele sociale și politice, instituție specializată a Academiei de Științe Sociale și Politice, a însemnat un pas înainte atât în lărgirea ariei de informare, cât și în crearea unei baze tehnice materiale moderne a acestei activități.

Organizarea informării în domeniul științelor sociale ridică probleme de o anumită dificultate, generate de însăși natura domeniului. Dintre parti-

cularitățile informării în domeniul științelor sociale amintim: longevitatea mai mare a informației, comparativ cu științele exacte și tehnice; marea diversitate lingvistică a documentelor primare, expunerea nefiind lineară și condensată; caracterul orientat al informației, științele sociale fiind un domeniu de poziție, de angajare, de aici decurgând responsabilitatea deosebită a acestei activități; timpul de lectură mai prelungit. Organizarea științifică a informării și documentării în științele sociale conduce la o intensificare a circulației informațiilor în acest sector, conectându-l la mișcarea mondială de idei, favorizează intensificarea și adâncirea cercetării, legind-o tot mai profund de problemele majore ale evoluției societății noastre socialiste.

Sistemul de informare documentară al Secției de literatură social-politică a Bibliotecii județene Timiș pornește de la ideea că secția trăiește prin și pentru beneficiari și că trebuie să satisfacă interesele de informare și documentare ale unor categorii aparte de cititori, ale căror interese de studiu sînt pe prim plan. Colaborarea cu toți factorii politico-educationali constituie parte integrantă a amplului proces de organizare a sistemului de informare din cadrul secției.

În sprijinirea studiului individual al comunistilor și al celorlalți oameni ai muncii încadrați în sistemul învățămîntului politico-ideologic, o mare atenție acordăm recomandărilor bibliografice. Am orientat tematica pe aprofundarea Programului P.C.R., a documentelor Congresului al XI-lea, Conferinței Naționale a partidului din 1977 și a documentelor Congresului al XII-lea, a operelor tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe însușirea noului mecanism economico-financiar. Incluzem în bibliografii acele documente de partid, lucrări, articole, consultații care aduc clarificările absolut necesare pentru cursanți, pe baza cărora să se construiască raționamente con-

vingătoare destinate a influența pozitiv formarea și dezvoltarea conștiinței lor.

În sprijinul organizațiilor de partid, al propagandiștilor, lectorilor și cursanților, al tuturor celor ce desfășoară muncă politico-educativă, în întreprinderi, instituții, unități agricole, școli și facultăți funcționează peste 500 de puncte de documentare politico-ideologică, care, în ultimii ani, au fost mai bine dotate cu literatura social-politică necesară și cu mijloace audio-vizuale. Prin îndrumarea acordată, sprijinim efortul de a axa operativ, concret activitatea punctelor de documentare pe conținutul documentelor de partid și de stat, al cuvîntărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, pe obiectivele esențiale — de ordin economic, politic, social — ale colectivelor de muncă.

Ținînd cont de faptul că activitatea de informare trebuie să se sprijine pe o bază documentară corespunzătoare, avem în vedere îmbunătățirea permanentă a fondului existent cu literatură social-politică din producția editorială curentă, achiziționînd un număr corespunzător de exemplare. Totodată, încercăm să completăm titlurile mai mult solicitate care ne lipsesc. Majoritatea beneficiarilor secției fiind cursanți la una din formele învățămîntului politico-ideologic și propagandiști, în politica de achiziții punem un accent deosebit pe achiziționarea cu prioritate și în exemplare suficiente a documentelor de partid și de stat, a operelor tovarășului Nicolae Ceaușescu, a rezoluțiilor, directivelor, hotărîrilor plenarelor C.C. al P.C.R., a legilor și decretelor emise de Consiliul de Stat și a hotărîrilor Consiliului de Miniștri.

Expunerea publicațiilor în sistemul accesului liber la raft creează condiții speciale pentru îndrumarea individuală a cititorilor. Actul împrumutului se transformă astfel într-un act de informare, de popularizare a cărții. Aplicînd schema de așezare sistematico-alfabetică, am introdus un sistem complex de indicatoare și divizionare de raft.

O deosebită atenție se acordă literaturii de referință, organizată tematic și îmbogățită permanent.

Crearea instrumentelor proprii de informare înscrisă o altă etapă în organizarea activității noastre. Plecînd de la natura solicitărilor, ne-a apărut necesară imbinarea instrumentelor fixe, tradiționale, cu cele moderne, în

* Comunicare prezentată la Sesiunea de comunicări „Biblioteca județeană Timiș la a 75-a aniversare” (Timișoara, 12 — 13 noiembrie 1979).

forme accesibile, de mare mobilitate, care să dea un caracter dinamic întregului proces de informare.

Ca instrumente de informare tradiționale, folosim: catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime, sistematic, de periodice, tematic al învățămîntului politico-ideologic și al colecțiilor și seriilor, catalogul fototecii. Am operat unele extinderi și apropieri tematice necesare bunei serviri și orientări a celor cuprinși în diverse forme ale învățămîntului politico-ideologic, evidențiind documentele de partid și de stat. În perspectivă, ne propunem alcătuirea unui catalog special, care să oglindească fondul de diafilme și diapozitive, a unui catalog pe titluri, a indexului alfabetic intern al catalogului sistematic și tipărirea catalogului alfabetic.

Masivul de informații, în continuă creștere, a dus la ineficiența mijloacelor clasice de prelucrare și de regăsire și, implicit, la apariția sistemelor de informare moderne. Dacă sistemele tradiționale se caracterizează prin efort mic la prelucrare și efort mare la regăsire, consum mare de timp, ineficiență și costuri ridicate, noile metode presupun efort mare la prelucrare, dar efort mic la regăsire, rapiditate, eficiență și costuri relativ reduse.

Ca metodă modernă de informare documentară, ne-am orientat spre indexarea coordonată, care presupune exprimarea informațiilor cu ajutorul limbajului de tip descriptor, reprezentînd concepte unice. Regăsirea informațiilor se face prin recombinarea acestor cuvinte. Începînd cu anul 1978, indexăm, selectiv, atît cărțile achiziționate, cît și un număr de 20 de periodice. Nu rezumăm informarea la consultarea doar a documentelor primare, ci folosim și publicațiile secundare și terțiare. Pînă în prezent, vocabularul controlat cuprinde peste 600 de termeni și am realizat 5 000 de fișe-document. Cu ajutorul acestei metode completăm permanent fișierul „În sprijinul învățămîntului de partid și U.T.C.“, întocmim bibliografiile pentru Universitatea politică și de conducere, realizăm informarea orală, bibliografiile la cerere, contribuim la realizarea bibliografiei locale, respectiv prin referințele din presa centrală. Trimestrial, elaborăm lista conceptelor cuprinse în vocabularul controlat despre care putem să acordăm informații pe baza indexării coordonate. Conștienți că între calitatea informării și circulația documentelor există o relație directă, ne preocupăm

permanent îmbogățirea vocabularului, atît prin metoda deductivă, cît și inductivă, și indexarea cît mai în adîncime a documentelor.

Avînd în vedere că băncile de date oferă posibilitatea de a imagina sistematic o cantitate mare de date, de a le continua și selecta printr-o metodă corespunzătoare de programare, permițînd accesul permanent la informațiile pe care le conține, ne-am propus organizarea unei bănci de date. Sintem deocamdată în faza de început, cînd elaborăm „datoteca“ și concepem legăturile transversale dintre date.

Un instrument prețios în activitatea noastră îl constituie bibliografia. Sistematizînd, valorificînd și recoman-dînd cele mai bune lucrări, venim în sprijinul studiului individual. Realizăm bibliografii, signaletice și adnotate, de recomandare, în sprijinul învățămîntului politico-ideologic, al diferitelor activități politice și culturale-educative și bibliografii la cerere, cu ajutorul indexării coordonate. Numărul bibliografiilor la cerere de la înființarea secției pînă în prezent se ridică la 172, cu un total de 1922 de referințe. Considerăm mai importantă satisfacerea cererii ce ni se adresează, decît întocmirea unor lucrări de necesitate latentă.

Utilizarea calculatoarelor electronice în informarea documentară este relativ la începuturile ei, fiind însă în deplină expansiune în toată lumea. Informarea privită în perspectiva viitorului nu va putea fi eficientă decît prin apelarea la complexe electronice care vor putea asigura operativitatea obținerii răspunsurilor. Viteza de acces la informații și exhaustivitatea vor deveni criterii primordiale în rezolvarea problemelor documentării. Experiința utilizării calculatoarelor electronice în documentare a demonstrat că folosirea indexării coordonate, ca metodă de prelucrare a documentelor, asigură o regăsire satisfăcătoare a informațiilor, exhaustiv, într-un timp foarte scurt, cu viteze de lucru mari. Pentru viitor, ne-am propus și noi, ca un prim experiment de automatizare, punerea pe calculatorul „Mixtral“ a bibliografiilor pe care le realizăm în sprijinul învățămîntului politico-ideologic.

Dezvoltarea și permanentizarea activității de informare sînt rezultatul exigențelor pe care comandamentele sociale le-au pus și continuă să le

pună în fața bibliotecilor în domeniul satisfacerii cerințelor de educație, de studiu, de perfecționare calitativă a activității practice. Ca etalon al aprecierii activității de informare considerăm sporirea nevoilor conștiente de informare, aportul la rezultatele muncii beneficiarilor noștri, creșterea numărului de cititori și publicații difuzate. De la înființarea secției, anual avem un număr de peste 3 000 de cititori, care au consultat 12 700 de cărți și 11 600 de periodice. Așa cum am mai amintit, numărul total al bibliografiilor la cerere se ridică la 112.

Pentru dezvoltarea în continuare a activității de informare documentară din secție s-au conturat deja o seamă de proiecte: mai buna cunoaștere a necesităților de informare; indexarea mai în adîncime a documentelor; îmbogățirea vocabularului controlat; dezvoltarea băncii de date; introducerea calculatorului electronic; extinderea folosirii noilor media; cunoașterea mai amănunțită și valorificarea modalităților de utilizare a resurselor informaționale existente în toate elementele sistemului local și național de informare; dezvoltarea largă a împrumutului interbibliotecar și îmbogățirea instrumentelor colective de informare; propaganda mai susținută a serviciilor oferite în domeniul informării pentru cunoașterea de către fiecare beneficiar a dreptului și posibilității de a se informa.

Întreaga problematică a transferului de informații — de la selecția surselor documentare și a informațiilor, pînă la prelucrarea și diseminarea lor — impune, datorită implicațiilor sale, o abordare nouă, cu reevaluări și modernizări care să confere un spor de eficiență activității. Acestui imperativ, tot mai evident, încercăm a-i găsi transpunerea în viață prin perfecționările la care gîndim și lucrăm în Secția de literatură social-politică a Bibliotecii județene Timiș. Și astfel înțelegem să milităm continuu pentru ca întreaga noastră muncă, ancorată în problemele informării, ale popularizării documentelor partidului și statului, a operelor tovarășului Nicolae Ceaușescu, a ideologiei partidului nostru să contribuie la formarea și educarea omului nou, cu o conștiință revoluționară și o gîndire înaintată, înzestrat cu neistovita pasiune a cunoașterii.

Alexandru GANEA
Stela RADU-ONU

CONSULTAȚII ÎN C.Z.U.

Structurarea unor grupe ale claselor 1 și 3 în cataloagele sistematice și pe rafturile cu acces liber

În multe biblioteci, paralel cu activitatea curentă de prelucrare și înmagazinare a informației în cataloage, s-a început operarea modificărilor reclamate de recomandările făcute la rubrica „Consultații în CZU”.

Din discuțiile purtate cu bibliotecarii care execută aceste operații, ca și din citeva scrisori ce ne-au fost adresate, se constată unele greutăți în restructurarea anumitor grupe ale catalogului sistematic, pentru clasele 1 și 3, în stabilirea noilor indici de clasificare, în special a cotei de raft, pentru acele subdiviziuni sau subiecte care, până acum, se indexau și se grupau în catalog prin indici speciali, proprii tabelelor românești de clasificare (ediția 1959). Este vorba de: 1M, 3C, 3CP, 3T cu subdiviziunile lor.

Pentru aceste cazuri, propunem în cele ce urmează soluții concrete, atât pentru structurarea catalogului sistematic, cât și pentru așezarea la raft. (Subliniem că recomandările de mai jos trebuie corelate cu cele făcute anterior, care aveau un caracter mai general și asupra cărora nu vom mai reveni.)

După cum se știe, vechii indici din tabelele românești, 3C cu subdiviziunile lui, grupau lucrările întemeietorilor socialismului științific, în parte și ale conducătorilor de partide comuniste și muncitorești, la numele lor (3C1 Marx-Engels, 3C2 Lenin etc.), reproducând identic și titlul grupe din catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime. De aceea, clasificarea lucrărilor mai sus menționate pentru catalogul sistematic, respectându-se principiul general al structurării după conținutul acestora indiferent de autorii lor, n-ar trebui să surprindă nici chiar pe clasificatorii începători.

Operele complete și alese ale întemeietorilor socialismului științific și ale teoreticienilor de astăzi ai socialismului științific se vor indexa pentru catalogul sistematic la: 141.82, 330.85 și eventual la 301.195.6

Operele separate sau culegerile tematice vor fi clasificate mai restrâns, numai în legătură cu subiectul lor:

Marx, K. **Capitalul**
330.342.14

Marx, K. **Internaționala I** 327.323.1
930.9 „18”

Lenin, V.I. **Materialism și empiriocriticism**
141.82

În ceea ce privește cotele pentru raftul cu acces liber, recunoaștem că se pot întâmpla greutăți ceva mai mari, dar nu atât de greu de depășit; astfel, pentru operele complete și alese ale teoreticienilor socialismului științific trebuie să reținem doar indicele 141.82, chiar dacă domi-

nantele tematice țin, ca în cazul lucrărilor lui Marx, de economia politică.

Rezultă dar că pentru operele separate și culegerile tematice vom reține în cotă indicele care particularizează lucrarea respectivă, urmînd a fi așezată în raft la subiectul pe care-l tratează. Fără a se marca aceasta neapărat în cotă, aceste lucrări pot fi plasate la începutul rubricilor respective. Pînă acum toate aceste lucrări, aparținînd lui Marx, Engels și Lenin, erau așezate la raft sub numele acestora. Ele vor putea fi redistribuite, în timp, pe măsura modificării indicilor de cotă, atât pe carte cit și pe fișele din cataloage.

În ceea ce privește biografiile întemeietorilor marxism-leninismul trebuie urmată regula încetățenită în bibliotecă respectivă (fie la subiect, 141.82, fie la rubrica generală de biografii, 92, cu grijă însă pentru consecvență).

Operele complete și alese ale conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești grupate după indicele vechi la 3C5, vor fi clasificate și cotate în consecință, în vederea așezării lor în rafturile cu acces liber, la indicele partidului respectiv 329.15 (-) Astfel, lucrarea Ceaușescu, Nicolae. **România pe drumul societății socialiste multilaterale dezvoltate** va primi ca indice de clasificare 329.15 (498), 141.82, 330.342.15 (498), urmînd a reține pentru așezarea la raft primul dintre indicii enumerați mai sus.

Pentru lucrările separate sau culegerile tematice din scrierile conducătorilor partidelor comuniste și muncitorești vom adopta unitar regula stabilită pentru întemeietorii socialismului științific.

Expunerile generale ale socialismului științific figurînd în catalog, eventual și în așezarea la raftul cu acces liber, la indicele 3C7, vor fi clasificate la indicele 141.82.

Pentru literatura despre partidele comuniste și muncitorești, trecerea de la clasificarea veche 3CP la indicele CZU 329.15 a fost bine înțeleasă și nu creează greutăți în restructurarea cataloagelor sistematice. În legătură cu structura tematică propusă de noi pentru materialele despre Partidul Comunist Român ni s-a făcut observația justă că ar trebui, chiar dacă în principiu structura rămîne aceeași, marcată prin mijloacele specifice tabelelor CZU. Pentru aceasta propunem următoarele precizări, valabile mai ales pentru marile biblioteci care practică o clasificare de amănunt: 329.15(498) Partidul Comunist Român (lucrări generale)

329.15(498)(01) P.C.R.Statute și programe
329.15(498)(061 3),...” P.C.R. Congrese, Conferințe, plenare ale C.C.

329.15(498)(074) Materiale pentru învățămîntul politico-ideologic și de educație și propagandă

329.15(498)(091) Istoria P.C.R. și a mișcării muncitorești din România

sau 329.15(498),...”

329.15(498) A/Z Viața conducătorilor și activiștilor de seamă ai partidului

329.15(498):0/9 Conducerea P.C.R. în diferite domenii ale vieții social-economice

În legătură cu așezarea materialelor de mai sus la raftul cu acces liber ținem să precizăm că, acolo unde s-au constituit rafturi tematice cu caracter mai general, ca de exemplu : materiale în sprijinul celor care studiază în învățămîntul politico-ideologic, sau acolo unde, neglijîndu-se ordinea firească a indicilor CZU, s-au plasat anumite subdiviziuni, în locuri cu un impact mai pronunțat la cititori, ca de exemplu rafturile cu materialele despre Partidul Comunist Român, toate acestea trebuie păstrate în continuare, cu atât mai mult cu cit au intrat în reflexul cititorilor permanenți.

CLASA 5

(continuare)

53 FIZICĂ

- 53.01 Teoria și natura fenomenelor
- .02 Legile generale ale fenomenelor
- .03 Originea și prezentarea fenomenelor
- .04 Efectele fenomenelor. Efecte fizice. Efecte chimice
- .05 Observarea și notarea fenomenelor
- .06 Utilitatea și aplicațiile fenomenelor
- .07 Aparate pentru studierea fenomenelor. Modele
- .08 Principii generale de măsură
→ 681.2
- .081 Unități. Constante
- .082 Bazele metodelor de măsură și a construcției instrumentelor
Folosirea fenomenelor mecanice, hidrostatice, hidrodinamice, acustice, optice, termice, electrice, magnetice, nucleare, biologice etc.
- .083 Metode de măsură. Instrumente de măsură
- .084 Construcția instrumentelor în general. Elemente primare
- .085 Indicatori. Scară
- .087 Observare. Înregistrare
- .088 Erori. Corecții
- .089 Verificare
- .09 Dependența de unele influențe fundamentale. Presiune. Umiditate. Temperatură. Influență electrică magnetică etc.

530.1 PRINCIPII GENERALE

- .11 Principiul absolutului în fenomene (eter)
- .12 Principiul relativității. Teoria relativității
- .13 Principiul echivalenței, schimbării și conservării. Principiul constanței. Principiul variațiilor
- .14 Sinteza principiilor echivalenței și conservării
Atomistică în general
- .145 Teoria cuantelor. Mecanică ondulatorie. Matrice Perturbații
- .15 Principiul acțiunii și al reacțiunii. Histerezis
- .16 Principiul cauzalității și al probabilității.
Principiul nedeterminării. Principiul ordinii în succesiunea fenomenelor. Ireversibilitate. Principiul fenomenelor neordonate. Reversibilitate.
- .17 Similitudine. Analogie
- .18 Liniaritate
- .19 Funcții fundamentale (potențiale, intensități, capacități etc.). Teoria cimpurilor

531 MECANICA RAȚIONALĂ

Mecanica solidelor

- 531.1 Cinematică. Spațiu. Timp, mișcare, viteză, accelerație
- .2 Statică. Statică grafică. Geometria maselor și a segmentelor. Legi statice. Forțe. Mase. Echilibre. Axă de inerție. Rotație. Centru de greutate. Atracție. Potențial
- .3 Dinamică. CINETICĂ
Principii fundamentale
- .4 Lucru mecanic. Frecare. Rezistență pasivă
Randament. Greutăți. Masă, Densitate
- .5 Greutate. Gravitație. Pendul. Balistică
Legea atracției universale. Legea căderii corpurilor.
- .6 Energie mecanică. Conservarea energiei mecanice.
Energie potențială. Energie cinetică
- .7 Măsurarea mărimilor geometrice și mecanice
→ 389.1, 621.317, 681.2
- .71 Măsurarea lungimilor. Instrumente de măsură.
Metru etalon

- 531.72 Măsurarea suprafețelor și a secțiunilor. Planimetre. Integratoare
- .73 Măsurarea volumelor. Etalon pentru volume
- .74 Măsurarea unghiurilor. Raportoare, goniometre, echer
- .75 Măsurarea maselor și a densităților. Balanțe
- .76 Măsurarea intervalelor de timp, a vitezei și a accelerației
- .77 Măsurarea vitezelor unghiulare
- .78 Măsurarea forțelor, a lucrului mecanic și a presiunilor. Manometre
- .79 Alte aparate de măsură
- .8 Teoria mașinilor. Generalități asupra mecanicii aplicate. Mecanică tehnică

532 MECANICA FLUIDELOR. HIDRAULICĂ

- 532.1 Hidrostatică în general
Presiune, compresibilitate, elasticitate.
Frecări interne. Viscositate, fluiditate, densitate
- .2 Echilibrul lichidelor. Suprafețe libere. Echilibru mai multor lichide suprapuse. Echilibru relativ. Vase comunicante
- .3 Corpuri scufundate. Corpuri plutitoare. Stabilitate
- .5 Mișcarea lichidelor. Hidrodinamică
Circumstanțe accidentale ale mișcării lichidelor: filon lichid, orificii, scurgere prin orificii, ajutor, vârtej. Căderi de apă. Scurgeri. Salturi. Conducte închise și deschise. Pierderi de greutate. Hidrometrie. Presiunea exercitată de un lichid în mișcare. Rezistența opusă mișcării corpurilor scufundate și plutitoare. Hidraulica suspensiilor
- .6 Fenomene de suprafață. Tensiune superficială și interfacială. Straturi subțiri. Capilaritate
- .7 Teoria cinetică a lichidelor
Propagare. Dizolvare. Soluții. Osmoză. Sempennabilitate. Cristalizarea lichidelor și a soluțiilor
→ 511.8

533 TEORIA GAZELOR. AERODINAMICĂ

- .1 Proprietățile gazelor: masă specifică, densitate, difuziune, penetrație, mișcare, viscozitate, scurgere. Principiul lui Archimede aplicat la gaze
- .2 Elasticitatea și compresibilitatea gazelor. Lichefiere. Solidificare. Amestecuri.
- .5 Gaze rarefiate. Fizica vidului
- .6 Aerodinamică
Curenți. Dinamica aparatelor aeronautice. Randament mecanic. Zbor, aterizare, viteză. Tunele aerodinamice. Anemometrice
- .7 Teoria cinetică a gazelor. Continuitatea stărilor. Fenomene cinetice (Efect Brownian).
Energie cinetică
- .9 Fizica plasmelor

534 VIBRAȚII. ACUSTICĂ

- .1 Vibrații corpurilor. Corpuri sonore. Punere în vibrație
- .2 Propagarea mișcării vibratorii. Viteză, reflexie, refracție, difracție etc.
- .3 Sunete muzicale. Vibrații caracteristice corpurilor. Calitatea sunetului: înălțime, timbru, intensitate
- .4 Analiza și sinteza sunetelor, a mișcărilor vibratorii. Stroboscopie
- .5 Componerea vibrațiilor. Interferență
- .6 Tehnica măsurătorilor acustice. Măsurarea intensității, frecvenței, impedenței acustice (cutremure de pământ, seismografe)
- .7 Acustică fiziologică și medicală
Acustica urechii. Dificultățile auzului. Aparatură pentru ameliorarea auzului. Vorbire. Voce

534.8 Acustică aplicată
Acustica instrumentelor muzicale. Lupta contra zgomotului. Zgomotul în locuințe și alte clădiri. Zgomotul exterior. Acustica sălilor. Difuzoare. Electroacustică (radiofonie, filme sonore și vorbite, televiziune). Acustica studiourilor. Semnale acustice. Aparate de reperare a sunetului

535 OPTICA. LUMINA

- .1 Teoria luminii
Teoria emisie (Newton). Teoria ondulatorie (Huygens, Fresnel). Lungimea unde. Frecvență. Teoria electromagnetică (Maxwell). Teoria cuantică a luminii. Fotoni
  - .2 Propagarea și energetica radiațiilor luminoase. Fotometrie. Efectele radiațiilor luminoase: termice, mecanice (radiometrie, fotoforeze), electrice (fotoelectricitate, chimice, magnetice). Viteza de propagare
.234/.235 (anulat) → 535.233.24, 535.233.4
.24 Fotometrie. Intensitatea luminii
.242.2/.24 (anulat) → 535.24.07/08, 681.785.4
  - .3 Transmisie. Reflexie. Refracție. Absorbție. Emisie.
→ 535.8
  - .31 Optică geometrică. Reflexie. Oglinzi. Refracție. Prisme. Lentile
  - .32 Indice de refracție. Dispersie. Refractometrie
.322/.322.5 (anulat) → 535.32.07/08, 681.785.2
  - .33 Spectre în general. Spectre de emisie. Spectroscopie
  - .34 Absorbție. Spectre de absorbție
.344 (anulat) → 535.231.22
  - .35 Excitație. Anulare
  - .36 Difuziune
  - .37 Luminiscentă. Fluorescență. Fosforescență.
  - .4 Interferență. Difracție. Difuzie prin difracție
Efect Tyndall
.411 (anulat) → 535.41.07/08, 681.785.57, 681.787/89
  - .5 Polarizare. Difracție. Dispersie în corpuri anizotrope
.511 (anulat) → 681.785.3, 535.511.07/08
- 535.6 Culori
Compoziția culorilor. Scara tentelor. Amestecuri de culori. Relații între culori și spectre. Colorimetrie. Sisteme de culori. Culoarea corpurilor și caracteristicile lor fizice. Influențe asupra culorilor corpurilor. Autenticitatea culorilor
- .8 Aplicațiile opticii în general
→ 522, 543.4, 621.32, 628.9, 681.7
  - .81/.89 (anulat) → 535.07/08, 681.7
(Toate aparatele ce se găsesc indexate la subdiviziuni ale indicelui 535 se trimit la 535.07/08 și la 681.7

536 CĂLDURA

- .1 Teoria generală a căldurii
Repartizarea căldurii în corpuri. Potențial termic
- .2 Conducția, transmisiunea, convecția căldurii
- .3 Acțiunea corpurilor asupra radiațiilor termice
Încălzire și răcire prin radiație. Efectele termice ale fenomenelor fizice.
- .4 Acțiunea căldurii asupra corpurilor, asupra volumului și a structurii. Schimbarea volumului. Dilatare. Schimbarea stării și structurii. Transformare. Punct critic. Incandescență. Fenomene fizice la temperaturi înalte. Ardere. Fenomene fizice la temperaturi joase. Acumulare de căldură. Stabilizarea căldurii.
- .5 Măsurarea temperaturii. Termometrie. Termoreglare. Pirometrie. Metode electrice, calorimetrice. Termostat.

- 536.6 Cantitate de căldură. Calorimetrie. Căldură specifică. Căldură latentă
- .7 Termodinamică. Energetică. Principiile termodinamicii. Transformări adiabatice, izoterme etc. Procese ciclice. Diagrame de stare. Principiul echivalenței și al conservării energiei. Perpetuum mobile. Entropie. Energie liberă. Potențial termodinamic. Legea fazelor. Legea lui Joule asupra energiei gazelor
- 536.8 Teoria mașinilor termice
→ 621.1, 621.4

537 ELECTRICITATE. MAGNETISM. ELECTRO-MAGNETISM

- .1 Teoria electricității. Electricitate negativă și pozitivă. Electroni
  - .2 Electrostatică. Cîmp electric. Potențial. Cîmp potențial. Energie electrică. Electrizare. Producere, distribuție, acumulare și descărcări de electricitate statică. Efecte în și ale cîmpului electric
.223/.224 (anulat) → 621.319.3/4, 621.352, 621.354
.227 (anulat) 537.226.8
.228 Acțiuni ale cîmpului electric
.228.1/2 (anulat) → 537.226
  - .3 Curent electric. Electrocinetică
.324 (anulat) → 621.36
  - .5 Descărcări electrice. Plasmă. Radiații
.54 (anulat) → 621.385, 621.387
  - .58 Termoionizare. Termoemisii electronilor, ionilor și altor particule
.59 (anulat) → 523.165, 539.1
  - .6 Magnetism
.7/.79 (anulat) → 621.313, 537.08
  - .8 Electromagnetism. Cîmp electromagnetic. Electrodinamică. Teoria Maxwell
→ 537.3
538/538.74 (anulat) → 537.6/8
- 538.9 Fizica materiei condensate
- 539 FIZICA MOLECULARĂ ȘI ATOMICĂ
- .1 Fizică nucleară, atomică și moleculară
  - .13 Particule elementare. Radiații
  - .14 Nucleu
  - .16 Radioactivitate
  - .17 Reacții nucleare
  - .18 Fizica atomilor (simpli)
  - .19 Fizica moleculelor
  - .2 Proprietăți și structura sistemelor moleculare
  - .3 Elasticitate. Deformație
  - .4 Rezistență
→ 620.1
  - .5 Proprietăți diverse susceptibile la deformații
  - .6 Forțe intermoleculare
  - .8 Diverse efecte fizico-mecanice

54 CHIMIE

- 66
- 54-1 Starea materiei
Stare gazoasă. Stare lichidă. Stare solidă. Stări particulare. Absorbție. Amestecuri. Aliaje în general
- 3 Combinații
Oxizi. Acizi. Baze. Hidroxizi. Săruri
- 4 Materii chimice. Reactivi
Soluții standard. Indicatori. Catalizatori
- 54.01 Substanțe și sisteme chimice
Origine. Ocurență. Faze
- .02 Compoziție. Structură. Izotopi
Formulă moleculară, simboluri. Structura și aranjarea atomilor în moleculă. Formulă structurală. Radicali
- .03 Proprietăți fizice și constante. Influențe fizice și mecanice
- .04 Proprietăți chimice și constante

- 54.05 Preparare, demonstrație, izolare, purificare etc. Dizolvare. Extracție. Sinteză
- .06 Analize, investigații și manipulări generale (altele decât cele pregătitoare)
Identificare, estimare, determinare cantitativă, microchimie. Investigații și analize ale reacțiilor specifice
- .07 Aparate și echipament (pentru preparare, investigație, analize etc.)
- .08 Principii de măsurare, metode și tehnici. Aparatură de măsură
- .09 (anulat) detalii neesențiale
- 541 CHIMIE TEORETICĂ**
- 541.1 Chimie fizică
- .11 Termochimie
Căldură moleculară. Căldură atomică. Reacții exoterme și endoterme. Chimia temperaturilor joase. Chimia temperaturilor înalte.
→ 536
- .12 Mecanică chimică
- .121 Statică chimică. Echilibru în general
- .122 Echilibrul sistemelor omogene
- .123 Echilibrul sistemelor eterogene
- .124 Dinamică chimică. Mecanismul reacțiilor în general
- .125 Limitele reacțiilor
- .126 Reacții spontane. Explozii. Forța reacțiilor. Fenomenele fizico-chimice ale combustiei
→ 662.21
- .127 Viteza de reacție. Constante de reacție
- .128 Cataliză. Accelerarea și întârzierea reacțiilor prin catalizatori. Autocataliză. Autoaprindere
- .13 Electrochimie
- .131 Generalități. Legea lui Faraday. Echivalent electrochimic
- .132 Disociație electrolică. Ioni
- .133 Conductibilitatea și rezistența electroliților
- .134 Forțe electromotoare. Linii de tensiune
- .135 Electroliți. Electroliză. Polarizare
- .5 Electrozi și diafragme
.52/.53 (anulat) → 541.135.5
- .136 Pile. Acumulatori
→ 621.35
- .138 Reacții electrochimice. Magnetochimie
- .14 Fotochimie
Excitația moleculelor și atomilor. Actinometrie. Reacții specifice fotochimice reversibile și ireversibile. Echilibru fotochimic. Fotosinteză
→ 535.217; 535.37; 77.01
- .15 Chimia radiațiilor
Efectele chimice ale radiațiilor (venite din exterior) asupra materiei
→ 541.28
- .17 Topochimie
- .18 Chimie coloidală și de absorbție. Chimie capilară
- .182 Sisteme de dispersie. Coloizi propriu-ziși
- .183 Sisteme de contact. Absorbție. Chimia suprafețelor
- 541.2 Teorie atomică**
→ 539.1
- .21 Relațiile dintre proprietățile chimice ale corpurilor și masa lor
- .22 Legile combinațiilor chimice
Proportii, constante, multipli. Echivalenți. Echivalent chimic
- .23 Greutate atomică
- .24 Greutate moleculară
- .25 Volume atomice. Volume moleculare. Chimie spațială
- .27 Proprietăți chimice bazate pe structura atomică
→ 541.5
- .28 Chimie moleculară. Studiul relațiilor dintre proprietățile chimice ale elementelor radioac-

- tive și transformările nucleului atomic
→ 541.15; 546.79
- 541.4 Combinații. Tipuri de combinații**
- .41 Generalități asupra combinațiilor. Deosebirea dintre combinații și amestecuri. Caracteristicile combinațiilor chimice
- .42 Corpuri reactive și nereactive. Clasificarea corpurilor după reactivitatea lor
- .43 Elemente libere
- .44 Hidruri
- .45 Oxizi. Acizi. Baze
- .48 Săruri
- .49 Combinații complexe
- 541.5 Valențe. Legături. Afinitate**
- 541.6 Structura chimică**
Relațiile cu proprietățile corpurilor. Formule de structură. Izomerie. Tautomerie. Mesomerie. Stereochimie
→ 539.2
- .64 Chimie macromoleculară. Produse de polimerizare
- 541.7 Alotropie. Izomerie fizică**
Stări cristaline diverse ale aceleiași substanțe. Polimorfism. Enantiotropie
- 541.8 Soluții și solubilitate**
→ 532.7
- 541.9 Clasificarea elementelor și a combinațiilor**
Sistemul periodic al elementelor
- 542 CHIMIE PRACTICĂ DE LABORATOR. CHIMIE EXPERIMENTALĂ. APARATE DE LABORATOR**
→ 66
- 542.1 Laboratoare de chimie. Instalare. Organizare
→ 727.5
- .2 Aparatură și procedee de laborator
Montarea aparatelor și accesoriilor. Prepararea produselor chimice: concasare, pulverizare, separare. Spațiile. Lingure. Piulițe, Rășnițe. Vase de laborator: pînii, eprubete, flacoane, retorte, boluri etc. Suporturi. Pense. Trepiede. Buzoane. Tuburi. Dispozitive de oprire. Robinete
Măsurarea greutății și a volumelor. Aparatură pentru măsurare: cântare, balanțe. Aerometrie. Pipete. Cilindri și vase pentru măsurarea capacității. Biurete
- .4 Folosirea căldurii și a frigului
Cuptoare. Arzătoare. Încălzire cu gaz, alcool, petrol, electricitate, încălzire indirectă: băi de apă, băi cu vapori, băi de nisip. Uscare. Evaporare. Volatilizare. Distilare. Aparatură de distilare. Topire. Calcinare. Sublimare
- .5 Flăcări. Suflătoare
- .6 Tratare cu apă sau alte lichide
Dizolvare. Dizolvanți. Decoct. Extracție. Aparatură de extracție. Macerare. Difuziune. Dializă. Solidificare. Precipitare. Cristalizare. Decantare. Pînii. Sifoane. Filtre. Filtrare. Presare. Spălare
→ 66.06
- .7 Manipulare cu gaze
Prepararea gazelor. Captarea gazelor. Rarefierea gazelor. Manometre. Comprimarea gazelor. Autoclave. Suflătoare. Compresoare. Lichefierea și solidificarea gazelor
→ 66.07
- .8 Operații fizice, fiziochimice, electrice și galvanice. Electroliză. Aparatură pentru titrare electrică
→ 66.08
- .9 Operații chimice diverse
- 543 CHIMIE ANALITICĂ**
- .05 Extragerea eșantioanelor și pregătirea pentru analiză

- 543.06 Procedee de analiză. Moduri și tehnici de analiză și de determinare a componentelor. Analiză calitativă, analiză cantitativă, microanaliză
- .08 Măsurători analitice
- 543.2 metode chimice speciale de analiză**
- .21 Separare și determinare pe cale umedă
Analiza greutății. Gravimetrie
- .22 Separare și determinare pe cale uscată
Reacții perlate
- .24 Analiza masei. Volumetrie. Titrometrie
Alcalometrie. Acidometrie
- .25 Electroanaliză. Metode electrolitice și electrometrice. Procedee de precipitare prin electro-liză. Dezvoltarea gazelor prin electro-liză și măsurarea lor
- .253 Analiză polarografică. Polarografie
- .257 Titrări electrometrice
Analiză potențiometrică. Determinarea concentrației ionilor de hidrogen. Titrare conductometrică. Amperometrie
- .27 Analiză gazoasă
Extragerea eșantioanelor și analiza gazelor (și aerului). Aparate și tehnici în general. Absorbție selectivă și determinarea componentelor gazoși izolați. Procedee de combustie. Metode gravimetrice, titrometrice etc. pentru determinarea componentelor gazoși. Determinarea componentelor negazoși în suspensii, aerosoli, vapori
- .3 Analiza apei
Substanțe și impurități anorganice și organice. Duritatea apei. Conținutul în fier, mangan, aluminiu, azot, sulfuri, halogeni, silicați. Determinarea microbiologică și bacteriologică → 628.1; 663.6
- .4 Metode de analiză optică
Metode vizuale simple. Reacții de colorare. Colorare la flacără. Analiză colorimetrică, refractometrică, interferometrică, polarimetrică. Refractometrie, interferometrie, polarimetrie
- .42 Analiză spectrală. Spectroscopie. Spectrografie. Spectrometrie. Spectrofotometrie. Analiză spectrală de absorbție
- .5 Metode fizico-chimice de (se exclud metodele optice). Analiză cu ajutorul razelor pozitive. Spectrografia maselor. Analiză radiometrică. Metode de analiză radiochimică. Analiză capilară. Analiză prin absorbție, stalagmometrie. Cromatografie. Electroforeză
- .7 Analiza materilor anorganice
Determinarea conținutului în apă, a umidității și a constituenților volatili. Determinarea constituenților solubili și insolubili, a impurităților organice și anorganice. Determinarea principalilor constituenți.
- .8 Analiza materilor organice
Determinarea conținutului în apă, a umidității și a constituenților volatili. Determinarea carbonului, hidrogenului, oxigenului, sulfului, azotului, fosforului, halogenilor și a altor elemente. Determinarea conținutului în materii grase, a constituenților aromatici și naftenici, a albuminelor, enzimelor, vitaminelor. Oxidabilitate. Saturație. Inflamabilitate. Punct de inflamare. Ardere. Temperatură de aprindere. Explozivitate. Stabilitate. Reactivitate. Grad de reactivitate.
- .9 Analiza cu ajutorul reacțiilor biologice. Reacții bazate pe perceperea prin simțuri miros, gust, pipăit
- 546 CHIMIE ANORGANICĂ**
- 546.1/2 Metaloizi**
Hidrogen. Halogeni. Clor. Brom. Iod. Fluor.

- Azot. Fosfor. Arsen. Oxigen, apă, apă grea, ozon, apă oxigenată, aer. Sulf. Seleniu. Telur. Carbon. Bor. Siliciu. Germaniu. Elemente zerovalente: heliu, neon, argon, cripton, xenon, radon
- 546.3 Metale din grupa I**
Potasiu. Sodiu. Litiu. Rubidiu. Cesium. Franciu. Amoniu
- 546.4 Metale din grupa a II-a**
Calciu. Stronțiu, Bariu. Radium. Beriliu. Magneziu. Zinc. Cadmiu, Mercur. Cupru. Argint. Aur
- 546.6 Metale din grupa a III-a**
Aluminiu. Scandiu. Itriu. Lantan. Ceriu. Praseodim. Neodim. Iliniu. Samariu. Europiu. Gadolinu. Terbiu. Dispoziu. Holmin. Tului. Herbiu. Lutefiu. Galiu. Indiu. Taliu.
- 546.7 Metale din grupa a VI-a**
Mangan. Fier. Cobalt. Nichel. Crom. Molibden. Wolfram
- .79 Elemente radioactive
Uranu. Poloniu. Protactiniu. Actiniu. Elemente transuraniene
- 546.8 Elemente din grupa a IV-a**
Staniu. Plumb. Titan. Zirconiu. Hafmiu. Toriu
- 546.85/88 Elemente din grupa a V-a (generalități)**
Antimoniu. Bismut. Vanadiu. Niobiu. Tantal
- 546.9 Elemente din grupa a VIII-a**
Platina. Iridiu. Osmiu. Ruteniu. Rodiu. Paladiu.
- 547 CHIMIE ORGANICĂ**
- .1 Generalități despre chimia organică
- .2 Generalități despre combinațiile aciclice
Combinații aciclice saturate monovalente în special
Hidrocarburi saturate
- .3 Combinații aciclice nesaturate monovalente
Hidrocarburi nesaturate
- .4 Combinații aciclice polivalente
- .5 Combinații izociclice în general
- .6 Combinații monociclice în special
- .7 Derivați benzenici polinucleari și derivații lor
Generalități asupra combinațiilor heterociclice, indeosebi inele cu 3 pînă la 5 atomi
Combinații heterociclice cu 6 sau mai mult de 6 atomi în nucleu
Corpuri naturale. Corpuri de compoziție necunoscută
- 548/549 CRISTALOGRAFIE. MINERALOGIE**
- 548.0 Cristalografie. Cristalografie**
- .1 Cristalografie matematică. Studiul continuității cristalelor. Legi fundamentale
- .12 Simetrie
Rotație. Axă de simetrie. Reflexie. Plan de simetrie. Inversie. Centru de simetrie. Reflexie rotatoare. Giroidă
- .2 Creșterea cristalelor și agregate cristaline
- .3 Chimia cristalelor. Proprietăți chimico-morfologice ale cristalelor
- .5 Formarea, creșterea și dizolvarea cristalelor
- .6 Pseudomorfia cristalelor
- .7 Structura reticulară a cristalelor. Studiul discontinuității cristalelor
- 549 MINERALOGIE**
Studiul mineralelor
- .086 Investigații microscopice și determinări (anulat) → 549.086
- .1 Elemente. Carburi. Boruri. Fosfați. Nitruri
- .2 Sulfuri. Sulfosăruri
- .3 Halogenuri
- .4 Combinațiile elementelor cu oxigenul
- .5 Silicați. Titanai. Zirconi. Torai. Stanați
- .6 Alte combinații ale acizilor oxigenați
- .8 Minerale organice

LUCRĂRILE DE REFERINȚĂ

prelucrare,
reflectare
în cataloage,
organizare
în rafturile
cu acces liber

Lucrările de referință constituie un auxiliar prețios atât pentru beneficiarii bibliotecilor, cât și pentru inșiși bibliotecarii. Pe beneficiari îi îndrumă, le canalizează eforturile pe drumul cel mai scurt spre regăsirea celor mai adecvate documente primare necesare instruirii, informării, lecturii, sau, după caz, către informația factografică dorită. În condițiile abundenței de documente din zilele noastre, se impune cu necesitate existența unui ghid care să orienteze cititorul, să-l ajute în selectarea celor mai complete și mai exacte publicații sau în regăsirea unei informații exhaustive asupra domeniului, temei sau subiectului cercetat.

Pornind de la premisa că lucrările de referință constituie atât un intermediar între documentul primar și beneficiar, cât și un auxiliar prețios în timpul studiului, ajungem la concluzia că procesul prelucrării și reflectării în cataloage a acestei categorii de materiale are un rol bine determinat în valorificarea lor optimă.

Lucrările de referință, la fel ca și celelalte categorii de publicații din patrimoniul bibliotecii, sînt supuse unei prelucrări complete care are ca scop să informeze atât pe beneficiarii cititori, cât și pe bibliotecari, asupra acestui compartiment al colecțiilor.

În traseul „conservare — acces — diseminare”, procesul prelucrării materialelor de referință și reflectării acestora în cataloage determină accesul rapid al cititorilor și al bibliotecarilor la sursele secundare de informare și constituie un prim pas în diseminarea informațiilor. Accesul la informație este realizat în primul rînd prin cataloagele de bibliotecă — instrumente care oglindesc din unghiuri diferite fondul de publicații. Diversitatea tipologică a lucrărilor de referință (enciclopedii generale, enciclopedii de specialitate, dicționare bilingve și poli-bilingve, dicționare explicative, biografii, biobibliografii, autobiografii, monografii, volume omagiale, istorii ale diferitelor domenii, sinteze, documente de partid și de stat, ghiduri, atlase, anuare statistice, bibliografii de toate tipurile, cataloage bibliografice, buletine referative, repertorii și ghiduri bibliografice, indexuri de reviste,

cataloage tipărite de biblioteci, de edituri și de librării etc.) face ca în procesul prelucrării, al reflectării în cataloage, ca și în organizarea lor la raft, să se ivească unele consecvențe, puncte de vedere diferite de interpretare etc., îngreunîndu-se astfel accesul publicului la ele. Ne propunem, în cele ce urmează, să încercăm precizarea unor probleme, să oferim cîteva sugestii.

Prelucrarea acestor materiale cuprinde operațiile de descriere și clasificare. Reflectarea în cataloage este o operație complexă, ce ține atât de reprezentarea obligatorie a materialelor de referință în cataloagele generale ale bibliotecii, cât și de organizarea, facultativă, a unor cataloage speciale pentru lucrările de referință. Topografierea materialelor de referință va fi orientată de modul cum este organizată biblioteca respectivă (în funcție de tipul acesteia; de categoriile de beneficiari pe care le servește; de mărimea fondului general de documente; de dimensiunile fondului de referință pe care îl posedă; de spațiul de care dispune; de eventuala specializare a sălii de lectură etc.).

Vom trata aceste probleme în patru secțiuni: a. descrierea și reflectarea, în catalogul general alfabetic al bibliotecii, a materialelor de referință; b. clasificarea și reflectarea lor în catalogul general sistematic al bibliotecii; c. organizarea unor cataloage speciale pentru materialele de referință, dacă biblioteca posedă un fond voluminos de asemenea lucrări; d. organizarea catalogului topografic și a sălii de referință, cu acces liber la raft.

a. Descrierea și reflectarea în catalogul general alfabetic al bibliotecii a materialelor de referință

4. Descrierea lucrărilor de referință respectă normele generale ale descrierii documentelor de orice natură.

Pentru fiecare lucrare este necesară o descriere principală, alcătuită la autor sau la titlu, după cum este cazul:

- pentru lucrările elaborate de 1, 2 sau 3 autori personali, descrierea se face la numele autorului sau autorilor;
- pentru lucrările elaborate de 1, 2 sau 3 autori colectivi (instituții, organizații, întruniri etc.) descrierea va avea în vedere denumirea colectivității sau colectivităților;
- pentru lucrările cu mai mult de 3 autori sau fără autor identificat, descrierea principală va fi efectuată la titlul documentului.

Descrieri complementare pentru materialele de referință se pot alcătui în funcție de criteriile stabilite de bibliotecă pentru a putea oglindi, optim și în conformitate cu cerințele și interesele beneficiarilor, din mai multe unghiuri și la un anumit grad de adîncime, lucrarea respectivă:

- la numele coautorului sau coautorilor;
- la numele autorilor secundari (redactori, editori, prefațatori, traducători etc.);
- la denumirile instituțiilor și organizațiilor sub egida sau sub redacția cărora a fost elaborată lucrarea de referință respectivă;
- la numele persoanei despre care se tratează în materialul de referință, la denumirea geografică tratată în lucrarea respectivă, la denumirea unor evenimente, perioade istorice, curente literare, filozofice ce constituie obiectul documentului.

Descrierile analitice se efectuează pentru studiile sau părțile cuprinse în materialele de referință de tipul culegerilor.

Fără a intra în detalii deosebite, deoarece considerăm că normele generale de descriere a documentelor sînt cunoscute în toate rețelele de biblioteci din țara noastră, vom face doar cîteva precizări cu privire la specificul descrierii unora dintre materialele de referință.

Enciclopediile generale sînt materiale de referință de mare amploare, cuprînzînd noțiuni din toate domeniile de activitate umană. Din acest motiv, ele sînt cel mai adesea alcătuite de colective numeroase de autori.

Ca atare, descrierea principală va fi efectuată la titlul lucrării, iar descrieri complementare, la primii trei autori, la redactori, coordonatori etc. Exemplu:

Cota MIC dicționar enciclopedic. Ed. a 2-a revăzută și adăugită. Coord. generală: Aurora Chioreanu, Mircea Măciu, Nicolae C. Nicolescu, ... Coperta și supracoperta: Olimpia Popa. București, Editura științifică și enciclopedică, 1978. (14) + 1855 p. cu ilustr., h. și portr. + 38 f. pl. ilustr. și h. în parte color. 25 cm

Descriere principală

Descrieri complementare vor fi întocmite pentru coordonatori:

Cota CHIOREANU, Aurora (red.). topogr. MIC dicționar enciclopedic. Ed. a 2-a revăzută și adăugită. Coord. generală: Aurora Chioreanu, Mircea Măciu, Nicolae C. Nicolescu, ... București, 1978.

Fișele de trimitere specială (de tipul „vezi și”) vor corela rubrica „MIC dicționar...” cu rubrica „DICȚIONAR...” din catalogul alfabetic, unde beneficiarii caută cel mai adesea, uitînd care e titlul exact al enciclopediei sau dicționarului:

Mic dicționar
vezi și:
DICȚIONAR

DICȚIONAR...
vezi și:
MIC dicționar

Dicționarele și enciclopediile de specialitate, dicționarele explicative într-o limbă, dicționarele bi-și polilingve sînt alcătuite de obicei de către un număr mai mic de autori. De la caz la caz se vor aplica regulile de descriere proprii pentru publicațiile cu 1-3 autori (descriere principală la autori) sau pentru publicațiile cu 4 sau mai mulți autori (descriere principală la titlu). Iată un exemplu de descriere a unui dicționar de specialitate cu un singur autor:

Cota POTLOG, Alexe S. topogr. Dicționar practic de agronomie. Coord. red. și lexicografică: Cioacă Doina, Ploeanu Florica. Coperta și supracoperta: Motor Gheorghe. București, Editura științifică și enciclopedică, 1979. 310 p. cu fig. 21 cm

Descriere principală la autor

Cota DICȚIONAR practic de agronomie. Bucu-
topogr. rești, 1979.

POTLOG, ALEXE S.

Descriere complementară la titlu

Exemplu de descriere a unui dicționar de specialitate cu mai mult de 3 autori:

Cota DICȚIONAR de matematică și cibernetică
topogr. în economie. (Colegiul de redactare: N.P. Fedorenko, L.V. Kantorovici, V.I. Danilov-Danilian, ... Trad. de Ihor Lemnij și Ion Teodorof. Coperta și supracoperta de Simona Nicolescu). București, Editura științifică și enciclopedică, 1979. 735 p. cu fig. 22 cm. Indice alfabetic, p. 715-728. Titl. original în l. rusă: Matematika i kibernetika v ekonomii. Slovarspravočnik.

Descriere principală

Cota FEDORENKO, N.P. (red.)
topogr. DICȚIONAR de matematică și cibernetică în economie. (Colegiul de redactare: N.P. Fedorenko, L.V. Kantorovici, V.I. Danilov-Danilian, ...). București, 1979.

Descriere complementară la redactor. (La fel vor fi alcătuite descrieri complementare și pentru ceilalți redactori și pentru traducători).

Lucrările cu caracter biografic și biobibliografic se descriu în principal la numele persoanei care a alcătuit biografia sau biobibliografia. O descriere complementară va fi alcătuită la numele persoanei biografiate.

Exemplu:

Cota THEODORESCU, Barbu
topogr. Nicolae, Iorga. 1871-1940. Bibliografie. (Vol.) I. Coperta și supracoperta: Gh. Motora. București, Editura științifică și enciclopedică și Editura militară, 1976. 576 p. cu facs. + [4] f. pl. cu portr. și facs. 21 cm. Indici, p. 429-573.

Descriere principală

Cota IORGA, Nicolae (despre)
topogr. THEODORESCU, Barbu Nicolae Iorga. 1871-1940. Bibliografie. București, 1976.

Descriere complementară la persoana biografiată

Lucrările omagiale, elaborate cu ocazia sărbătoririi unei persoane importante (aniversări, jubilee, comemorări) constituie materiale de referință de un real folos beneficiarilor, deoarece de cele mai multe ori au același caracter biobibliografic ca și publicațiile prezentate mai sus, cu deosebire că la alcătuirea lor parti-

cipă mai multe persoane, de obicei din același domeniu al științei sau culturii ca și persoana omagiată, cu studii sintetice sau analitice despre personalitatea respectivă. Lucrările de acest tip se termină de obicei și cu o consistentă bibliografie a operelor personalității omagiate și chiar a lucrărilor apărute despre acesta. Descrierea principală respectă regula generală a descrierii lucrărilor omagiale, avînd vedeta formală OMAGIU urmată de numele și prenumele personalității. Descrieri complementare se alcătuiesc la numele editorilor, redactorilor, al instituției sub egida căreia s-a publicat lucrarea.

Dacă beneficiarii bibliotecii au interese deosebite față de personalitatea respectivă, se pot alcătui și descrieri analitice pentru autorii studiilor cuprinse în volumul omagial.

Cota OMAGIU. IORGA, Nicolae
topogr. Nicolas Iorga. L'homme et l'oeuvre. A l'occasion du centième anniversaire de sa naissance. Recueil édité par D.M. Pippidi. Avant-propos, par Miron Constantinescu. Bucarest, Editions de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie, 1972.
415 p. + [7] f. pl. cu ilustr. și facs. 25 cm. (Académie de la République Socialiste de Roumanie. Académie des sciences sociales et politiques. Bibliotheca historica romaniae. Monographies, IX).
Bibliogr., p. 409—414

Descriere principală

Descrieri complementare se alcătuiesc pentru IORGA, Nicolae (despre); PIPPIDI, Dionisie M. (edit); CONSTANTINESCU, Miron (pref.) și pentru instituțiile sub auspiciile cărora a fost organizată sărbătorirea centenarului și a fost publicată cartea: ACADEMIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA (red.); ACADEMIA DE ȘTIINȚE SOCIALE ȘI POLITICE A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA (red.).

Autobiografiile se descriu, așa cum este și firesc, la numele persoanei care și-a alcătuit biografia, cu descrieri complementare la titlu, dacă acesta este semnificativ și nu unul formal (cum ar fi „Autobiografie“). Exemplu:

Cota IORGA, Nicolae
topogr. O viață de om, așa cum a fost. Ediție îngrijită de Valeriu și Sanda Râpeanu; studiu introductiv, note, comentarii, și indice de Valeriu Râpeanu. Coperte: Anton Perussi. București, „Minerva“, 1972.
11 + 888 p. 21 cm. (Orizonturile mele).

Descriere principală

Cota IORGA, Nicolae
topogr. O viață de om, așa cum a fost. București, 1972.

Descriere complementară la titlul semnificativ al autobiografiei

Descrieri complementare se fac de asemenea pentru numele fiecăruia din cei doi editori.

Monografiile, istoriile diferitelor domenii, tratatele fundamentale, sintezele se descriu conform regulilor generale de catalogare, astfel încît nu insistăm cu exemple pe care, desigur, bibliotecarii noștri le pot rezolva foarte bine.

Documentele de partid și de stat nu pot lipsi din instrumentarul complet al materialelor de referință, deoarece acestea dau orientarea politică și ideologică necesară oricărei investigații. Lucrările tovarășului Nicolae Ceaușescu, atât cele din seria completă **România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate**, cele din colecția **Din gîndirea social-politică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu**, cît și ultimele expuneri și cuvîntări, raportul la Congresul al XII-lea al P.C.R., lucrările Congresului al XII-lea al partidului și cele ale congreselor și conferințelor naționale din ultimii ani sînt absolut necesare beneficiarilor din oricare bibliotecă, atît pentru pregătirea politică și ideologică generală, cît și pentru a afla care sînt cele mai recente orientări în diferitele domenii de activitate din țara noastră.

Regulile de descriere a lucrărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, a lucrărilor congreselor, conferințelor partidului, precum și ale plenarelor C.C. al P.C.R. sînt pe larg prezentate în **Descrieri și catalogarea publicațiilor**. (Text provizoriu). Vol. 1—2. București, 1977.

În aceeași lucrare se găsesc amănunte privind descrierea ghidurilor și a atlaselor.

Anuarele statistice conțin într-o formă concentrată, cifrică, rezultatele activității umane dintr-o țară. Prin caracterul lor general și concentrat, ele pot răspunde precis și pe scurt la orice întrebări își poate formula beneficiarul sau bibliotecarul cu privire la un domeniu sau altul. Anuarul statistic al Republicii Socialiste România, editat de Direcția Centrală de Statistică, răspunde la problemele privind economia și toate activitățile din țara noastră în general, ca și pe județe. Descrierea acestui serial respectă regulile generale de descriere a seriilor și periodicelor. Deci descrierea principală va fi la titlu, o descriere complementară urmînd a fi întocmită pentru colectivitatea editoare: **ROMÂNIA. DIRECȚIA CENTRALĂ DE STATISTICĂ** (edit.).

Indicii de reviste se descriu la titlul revistelor sau seriilor respective. Din subtitlul descrierii va rezulta categoria de indice, cu precizarea perioadei pentru care a fost alcătuit acest instrument de informare.

Exemplu:

Cota INSEMĂNĂRI ieșene, revista. Indice pe materii, alfabetic și analitic. 1936—1940. [Intocmit de Cornelia Oprîșanu și Maria Rezlescu]. Iași, [B.C.U.], 1968.
459 p. multigr. 230 cm. (Biblioteca centrală universitară „M. Eminescu“ — Iași. Serviciul bibliografic).
Autorii menționați pe verso p. de titlu.

Descriere principală

Pentru autorii acestei lucrări, ca și pentru instituția responsabilă de alcătuirea indicelui de revistă, se fac descrieri complementare:

Cota OPRÎȘANU, Cornelia (aut.)
topogr. INSEMĂNĂRI ieșene, revista. Indice pe ma-
terii, alfabetic și analitic. 1936—1940.
[Intocmit de Cornelia Oprîșanu și Maria
Rezlescu]. Iași, 1968.

Descriere complementară la autorii indicelui de revistă

Cota BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVER-
topogr. SITARĂ „M. EMINESCU”. Iași (red.)
INSEMĂNĂRI ieșene, revista. Indice pe ma-
terii, alfabetic și analitic. 1936—1940.
Iași, 1968.

Cataloagele tipărite ale bibliotecilor (cu-
prinzând fondul de documente în întregime sau unele din
colecțiile speciale), ale unor edituri sau librării pot con-
stitui un auxiliar util în munca de investigație a benefi-
ciarilor și mai ales a bibliotecarilor din bibliotecile care
posedă fonduri de carte veche și alte colecții speciale.
Descrierea acestor materiale se întocmește de regulă la
denumirea bibliotecii, a editurii sau a librăriei respective,
urmând normele de descriere la autorul colectiv:

Cota BIBLIOTECA „V.A. URECHIA”. Galați
topogr. Catalogul manuscriselor și scrisorilor.
[Intocmit de Paul Păltânea]. Galați, 1979.
324 p. 21 cm. (Seria Cataloage).
Indice general, p. 307—324.

Descriere principală

O descriere complementară la titlu, ca și una pentru
numele autorului persoană fizică sînt necesare pentru
a reflecta complet în catalogul alfabetic această lucrare.

Unele cataloage cuprind enumerări ale documentelor
din mai multe biblioteci și descrierea principală la titlu
lucrării este cea mai adecvată în acest caz. Exemplu:

Cota CATALOGUL colectiv al cărților străine in-
topogr. trate în bibliotecile din Republica
Socialistă România. 1976. [Lucrare in-
tocmită în Serviciul Catalog colectiv
național din B.C.S. a R.S. România].
București, 1978.
II + 550 p. 30 cm. (Biblioteca centrală
de stat a Republicii Socialiste România).

Descriere principală

Cota BIBLIOTECA CENTRALĂ DE STAT A
topogr. REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA
(edit.)

CATALOGUL colectiv al cărților străine in-
trate în bibliotecile din Republica Socia-
listă România. 1976. [Lucrare întocmi-
tă în Serviciul Catalog colectiv național
din B.C.S. a R.S. România]. București,
1978.

*Descriere complementară la denumirea colectivității
editoare*

Cataloagele bibliografice, buletinele referative, ghidurile bibliografice se descriu după aceleași reguli ca și exemplele redate mai sus.

Bibliografiile sînt lucrări foarte importante care nu trebuie să lipsească din fondul de referință al unei biblioteci. În forma lor modernă de apariție, cel mai adesea sînt elaborate și publicate de biblioteci și alte instituții de cultură, prin serviciile sau secțiile de specialitate ale acestora. Uneori, de elaborarea bibliografiilor s-au ocupat chiar una sau cîteva persoane anume, în calitate

de lucrători ai instituției care a inițiat publicarea lucrării respective. Aceștia sînt menționați pe verso paginii de titlu sau chiar la sfîrșitul lucrării ori în caseta tipografică. Așadar, se ridică unele probleme de descriere. Tipul de publicație se înscrie printre cazurile mai îndoielnice de catalogare, în care se pune problema opțiunii între autorul colectiv, autorul persoană fizică sau titlul cărții. Este preferabilă, după opinia noastră, descrierea la titlu, iar pentru autorul colectiv și autorul persoană fizică, cite o descriere complementară.

Cota BIBLIOGRAFIA orașului București. Articole
topogr. din publicații periodice și seriale. Cărți,
albume. [Tom.] XXVIII (nr. 1—1404).
An IX, 1978, aprilie-iunie. Colectivul
de redacție: Ecaterina Ionescu, Iulia
Mihalcea, Adriana Marinescu. Bucu-
rești, 1978.
224 p. multigr. 29 cm. (Biblioteca munici-
pală „Mihail Sadoveanu”).
Pe copertă, titlul: București. Biblio-
grafie.

Descriere principală

Sînt necesare în acest caz descrieri complementare:
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „MIHAIL SADOVEA-
NU” — București; BUCUREȘTI, municipiul (despre);
IONESCU, ECATERINA (red.); MIHALCEA, IULIA
(red.); MARINESCU, ADRIANA (red.);

Alteori numele autorului persoană fizică apare foarte
pregnant pe pagina de titlu, pe copertă și chiar pe cotorul
cărții. În acest caz, se impune logic descrierea principală
la autorul persoană fizică:

Cota THEODORESCU, Barbu
topogr. Bibliografia politică, socială și economică
a lui N. Iorga, 1890—1934. București, Cartea
Românească, 1937.
VII + 370 p. 24 cm. (Institutul de
istorie literară și folclor. Secția bibliografică, 2).
Indici, p. 263—368.

Descriere principală

Descrieri complementare sînt necesare pentru: IOR-
GA, Nicolae (despre); INSTITUTUL DE ISTORIE
LITERARĂ ȘI FOLCLOR (edit.); titlul bibliografiei.

Bibliografiile naționale curente, avînd
un caracter permanent, sînt editate în formă de seriale.
Descrierea lor respectă deci regulile de descriere a seria-
lelor, în această categorie înscriindu-se și **Bibliografia
Republicii Socialiste România.**

**2. Reflectarea materialelor de referință în catalogul
general alfabetic de autori și titluri**

După cum s-a putut remarca din expunerea tipurilor
de descrieri prin care pot fi oglindite în catalogul alfabetic
materialele de referință, se poate trage concluzia că
acestea pot fi regăsite de beneficiarii cititori și bibliotecari
prin:

- descrieri principale la autor sau titlu;
- descrieri complementare la titlu, la autorii secundari, locur evenimente etc.;
- fișe de trimitere (de tipul „vezi” și de tipul „vezi și”);
- fișe divizionare.

Scoterea în evidență a lucrărilor de referință în cata-
logul alfabetic se realizează de obicei prin fișe divizionare
întocmite pentru cuvinte caracteristice, frecvente în cata-
log, ca de pildă: DICȚIONAR; ENCICLOPEDIE;
BIBLIOGRAFIE; GHID; ATLAS; OMAGIU etc. Regu-
lile de orînduire a fișelor în catalogul alfabetic sînt cele
generale, menționate în STAS U 03, nr. 8636—70

Florică CÎMPEANU

Valorificarea complexă a cărții din patrimoniul cultural național — act de înaltă responsabilitate patriotică

Bibliotecile, prin natura relațiilor lor cu publicul larg, au devenit factori indispensabili de educație și informare, acționând convergent și unitar cu toate celelalte organisme și instituții pentru înfăptuirea telului suprem al programului politico-ideologic al partidului — făurirea conștiinței socialiste a omului nou.

Ascunse cândva în rafturile bibliotecilor, fiind doar la îndemna cercetătorilor, cărțile, periodicele, manuscrisele, scrisorile, fotografiile, stampele sau alte componente ale patrimoniului cultural sînt și trebuie scoase la lumina zilei pentru a le face să trăiască în mijlocul oamenilor. Punerea lor în circuitul public este o obligație și o necesitate în același timp, pentru a răspunde astfel obiectivului principal al activității politice și cultural-educative: cultivarea dragostei față de patrie, a sentimentului de mîndrie de a aparține acestui popor, înscris la loc de cinste în istoria și civilizația universală.

Este cunoscut că principalele modalități prin care bibliotecile își realizează funcțiile și sarcinile lor sînt transmiterea de informații prin asigurarea lecturii și studiului în săli, prin împrumutul de cărți și alte documente de bibliotecă la domiciliu. Indicii de atragere a populației, cei de lectură și de frecvență sînt argumente de necontestat ale raportului bibliotecă — public și deci ale realizării funcțiilor ei informativ-formative și cultural-educative.

Prin adăugarea la modalitățile tradiționale a altora considerate mai puțin specifice, prin activizarea textelor

(cărților) transmise în cadrul unor forme de manifestări de masă, bibliotecile își largesc considerabil sfera de acțiune, conferindu-i un grad sporit de eficiență. Să ne oprim, de pildă, asupra expozițiilor, ca principală formă de valorificare a patrimoniului cultural în planul educației patriotice.

În ceea ce ne privește, prima expoziție care a reprezentat un adevărat eveniment în viața culturală a Galațiului a fost cea organizată în 1965 privind „Pagini din istoria cărții”. Interesul stîrnit în opinia publică a orașului a determinat menținerea timp îndelungat a acesteia. Faptele de arme ale lui Ștefan cel Mare, Vlad Tepeș, Ioan Vodă cel Cumplit, Mihai Viteazul, evenimente istorice ca cele din 1821, 1848, 1907, Războiul de independență, actul de la 23 August, datele aniversare ale unor personalități ca Dimitrie Cantemir, A.I. Cuza, M. Kogălniceanu, M. Eminescu, V. Alecsandri, I.L. Caragiale, M. Sadoveanu au fost marcate prin ample expoziții în care documentele manuscrise, tipărite și iconografice de epocă au constituit piesele de rezistență și de mare atracție, mesajul înaintașilor fiind revitalizat de concepțiile contemporane cu privire la locul lor în istoria neamului nostru. Și cîteva exemplificări. Marea epopee de la Mărășești, Mărăști și Oituz din 1917 a fost sugestiv înfățișată publicului de azi printr-o cuprinzătoare manifestare expozițională, cuprinzînd lucrări istorice de valoare și din alte depozite, organizată chiar pe pămîntul încărcat de atîtea fapte de eroism. Sala de așteptare sa gării Mărășești, ea însăși reper în istoria poporu-

lui român, a găzduit mai bine de o lună, zilnic timp de 20 de ore, această expoziție.

Fotografiile de epocă, hărți, periodice, manuscrise și cărți au reconstituit în fața gălățenilor imaginea trecutului istoric al orașului și județului lor, locul și contribuția lor la înfăptuirea istoriei și culturii naționale în expozițiile: „Reprezentanți gălățeni în cultura națională”, „Galații în cartea străină”, „Galați — trepte de istorie”, „Eminescu și Galații”. Ideea de unitate și continuitate a românilor pe aceste meleaguri și-a găsit o ilustrare convingătoare prin documentele, manuscrisele, cărțile, stampele și atlasele expuse în cadrul unor cicluri de manifestări pe teme: „Continuitate daco-romană”, „Făurirea primului stat centralizat român sub conducerea lui Mihai Viteazul”, „Unirea Principatelor”, „Marea Unire de la 1 decembrie 1918”. Lor li se vor adăuga cele ce vor fi organizate în acest an. Un material bogat și deosebit de valoros ilustrează locul și rolul Partidului Comunist Român în istoria patriei noastre, în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism.

Cadrul expozițional este în același timp fertil și stimulatîv pentru desfășurarea unor simpozioane, dezbateri, expuneri, recitaluri. În practica bibliotecii noastre a intrat și organizarea, în colaborare cu organizațiile de tineret și de pionieri, a înmînării cravatei roșii cu tricolor și a carnetelor U.T.C. în spațiul expozițional.

Lansarea și susținerea unei acțiuni sau complex de acțiuni prin afișe, cataloage, bibliografii, extrase documentare, emisiuni de radio și televiziune contribuie la prelungirea efectului dincolo de zidurile bibliotecii.

Cataloage de expoziții — „Auto-grafe”, „Galații în cartea străină” —, cataloagele de colecții patrimoniale — ale cărții vechi românești, ale cărții străine vechi, ale manuscriselor și scrisorilor — în care metoda bibliografică folosită dezvăluie și însemnările marginale sau referințele despre români, cataloagele de autor — lucrările lui Vasile Alecsandri în Biblioteca „V.A. Urechia” —, documentarul „Din lupta poporului român pentru cucerirea independenței de stat” constituie și acum, după ani de la apariția lor, surse permanente de informare, bază de plecare în realizarea altor lucrări. Solicitarea lor în diverse locali-

Un cărturar progresist din prima jumătate a secolului trecut: profesorul și bibliotecarul Iosif Geniile

lăți ale țării, citarea lor în bibliografia altor studii sînt numai cîteva argumente ce pledează în favoarea necesității, utilității unor astfel de lucrări cu valoare documentară și educațională recunoscută.

Emisiunile T.V. prilejuate de vernisajul unor expoziții sau de prezentare a unor valori culturale, cum au fost cele despre cartea românească și străină, despre stampele Rembrandt, precum și transmisiunile radio — „Prezențe românești în literatura Evului mediu european”, „Știri despre români în cartea străină”, „Un manuscris Alecsandri la Galați” — au avut darul să stîrnească interesul publicului pentru cunoașterea lor directă.

Fotografierea unor documente pentru cabinetele de istorie și literatură, realizarea unor diapozitive și prezentarea lor în întreprinderi, facultăți, școli și instituții, organizarea unor expoziții itinerante de fotocopii au contribuit, de asemenea, la introducerea valorilor de patrimoniu în circuitul public.

Unicitatea, raritatea și originalitatea cărții de patrimoniu îi conferă atît valoare cognitivă, cît și educațională, mesajul transmis fiind receptat de pozițiile ideologice proprii societății noastre. Dar zestrea moștenită trebuie privită în dinamica ei. Orice carte sau periodic poate deveni în timp o valoare istorică sau culturală. Să nu uităm că orice carte înainte de a fi „veche” a fost „contemporană”.

Disputarea valorilor de patrimoniu — cărți, manuscrise, scrisori — între diverse instituții a căpătat în ultima vreme contururi mai precise. Muzeele consideră că, în sfîrșit, și-au găsit locul ca obiect în expozițiile permanente. Unele sînt revendicate ca fond arhivistice. Se și teoretizează locul cărții în acțiunea științifică și, deci, în rafturile sau expozițiile acestor instituții.

Bibliotecile, și în primul rînd Biblioteca Academiei și Biblioteca Centrală de Stat, ca să le amintesc pe cele din vîrfurile piramidei sistemului, sînt singurele care nu intervin în această dispută. Nu locul de păstrare a acestui important tezaur cultural și istoric ar putea fi un subiect de dispută. Conjugarea eforturilor creative pentru practicarea unor modalități diverse în formă, unitare în conținut, pentru valorificarea complexă în educația maselor și introducerea în circuitul informațional științific, iată ce ar putea anima pasiunile bibliotecarilor, ale muzeografilor și ale arhiviștilor.

Nedeleu OPREA

Vorbind despre tinerii cărturari ardeleni care, în prima jumătate a secolului trecut, au venit în Principate, unde puteau, cu mai multă înlesnire, să lucreze pentru înălțarea și cultivarea poporului român, George Bariț amintește și pe Iosif Geniile din Săliștea Sibiului. El menționează că aceștia își schimbau numele, nu atît din pricina vreunei mode, care dănuia de fapt în acea vreme, ci mai mult din prudența de a-și ascunde în fața agenției diplomatice austriece de la București cetățenia lor.

Iosif Geniile s-a născut în anul 1801, din părinți al căror nume de familie nu ne este cunoscut, dar s-ar putea bănui, după numele adoptat mai tîrziu, a fi fost poate Ghenea sau Genea. A fost crescut în casa părintească pînă a trecut de vîrsta copilăriei. Atunci, cuprins de „nesățioasă dorință ce avea de a-și lumina duhul” și de a-și îmbogăți cunoștințele, pe care nu putea să și-o îndeplinească acasă, neavînd nici mijloacele necesare pentru a învăța în școlile străine din Transilvania, a trecut munții. A poposit în București unde „a urmat atît învățăturile ce se predau în limba elină la Școala numită Domnească, cît și cursurile ce se făceau de Gheorghe Lazăr la Sf. Sava”.

Toate aceste amănunte, și altele care vor urma, le cunoaștem din necrologul publicat la moartea lui în revista „Echo eclesiastic”, scoasă la București de consăteanul său Dionisie Romano.² Acesta, fără îndoială, îi știa obirșia și trecutul și l-a cunoscut personal. (Se poate chiar să-l fi avut profesor la „cursul normal” de trei luni, deschis la sfîrșitul anului 1831 la „Sf. Sava” în vederea pregătirii primilor învățători români pentru școlile naționale ce urmau să se înființeze în capitalele de județ, pe care l-a urmat și el.)

Se pare că mijloacele de întreținere Geniile și le procura din lecțiile pe care le dădea pe la case particulare. Bazîndu-se pe economiile făcute din acest modest venit, a luat curajoasă hotărîre în anul 1821 — probabil după stîngerea mișcării revoluționare și în urma închiderii școlii de la „Sf. Sava” — să întreprindă o

călătorie prin țările apusene, „ca să asculte celebritățile profesionale de la deosebite Academii”. „A străbătut pe jos mai toată Italia”, călătorind apoi și în alte țări, așa încît „pe lîngă învățătura mai multor limbi, dobîndise cunoștințe întinse în deosebite ramuri” științifice.

Nu știm cînd se va fi reîntors Geniile din pribegia sa. Dată fiind buna cunoaștere a unor limbi străine, ca italiana, franceza și germana, precum și numeroasele și temeinicile cunoștințe științifice, de care a dat dovadă în activitatea sa didactică și publicistică ulterioară, este de presupus că ea a durat mai mult timp. Ne-o putem închipui însă ca fiind oarecum deosebită de cea a „peregrinului transilvan” I. Codru-Drăgușanu, observator incisiv al societății și moravurilor, care, cu un deceniu mai tîrziu, a întreprins faimoasele sale călătorii prin toată Europa. Ne întemeiem această părere pe faptul bogatelor sale cunoștințe științifice, pe concepțiile ideologice înaintate cu care s-a întors în patrie și pe pasiunea pedagogică depusă pentru răspîndirea acestora în rîndurile tinerimii studioase și ale cititorilor din acea vreme, care lasă să se bănuiască un stăruitor și îndelungat studiu individual și o profundă conștiință civică.

La redeşiderea școlii de la „Sf. Sava”, după o perioadă de întrerupere, Geniile a fost angajat la 1 iulie 1831 ca profesor de geografie și „hronologie”, odată cu profesorii mai vechi: Eufrosin Poteca, Constantin Moroiu, Simion Marcovici, Ion, George și Alecu Popp. Nu este exclus ca el să fi fost profesor la „Sf. Sava” încă din anii 1827—1828, făcînd parte din grupul dascălilor ardeleni de la această școală. În anii următori, ia parte la toate acțiunile care aveau ca scop să ducă la reorganizarea școlii, în conformitate cu prevederile Regulamentului organic.³

Cunoscător al limbilor clasice și al celor moderne menționate anterior, el se dovedește a fi un profesor bine pregătît, avînd temeinice cunoștințe. Una dintre primele sale preocupări a fost întocmirea unor bune manuale

școlare pentru disciplina științifică predată de el.

Primul ca dată de apariție a fost **Geografia istorică, naturală și civilă, a continentelor în general și a României în parte**, adoptată de Colegiul național de la „Sf. Sava” „pentru întrebarea tineri mei din clasele unimare.” București, 1835. XV + 248 p. Manualul a fost retipărit în 1855.

Ceva mai târziu, a lipărit manualul elementar pentru folosul „școlilor normale” înființate de curând în toate județele **Prințipuri de geografie sau începuturi de geografie statistică, politică, fizică și astronomică pentru tinerimea școlilor publice**. București, 1841. IV + 82 p. Cu titlul puțin schimbat — **Principe de geografie și astronomie sau începuturi de geografie politică, fizică și astronomică** — acest manual a fost reeditat în anii 1845, 1847, 1851, 1852, 1853, 1855, 1856 și 1858, însumând, în total, 9 ediții.

Cit de utile au fost aceste manuale la începutul organizării învățămîntului românesc o dovedește faptul că ele au fost reeditate și după moartea lui, survenită la finele lunii decembrie 1854.

Iosif Genilie a desfășurat și o deosebit de utilă, valoroasă activitate în scopul răspîndirii cunoștințelor prin publicarea primei reviste de popularizare a științelor **Universul. Noutăți din toată natura, cultura, literatura**. București, 1845—1848, publicație săptămînală, redactată în cea mai mare parte chiar de el. Periodicul avea un vădit caracter enciclopedic, așa cum reiese din subtitlul ei și din capitolele principale în care își grupa articolele și notele publicate: I. Cerul; II. Pămîntul; III. Omenirea; IV. Literatura. Limbistica; V. Miscel. Memorable. Publicația umplea un gol în presa română de atunci și a avut un rol important în trezirea interesului cititorilor pentru știință în general și, îndeosebi, pentru științele naturii, mai puțin cunoscute în acea vreme. Găsim în ea articole de astronomie, cronologie, fizică, geologie și geografie fizică, meteorologie și biologie. Prin acestea se aduceau la cunoștința cititorilor cele mai noi descoperiri științifice, precum și ultimele realizări ale tehnicii, neuitîndu-se, firește, expedițiile și descoperirile geografice și astronomice, pe care profesorul de geografie și cronologie le urmărea cu deosebit interes. Fără îndoială că pentru culegerea acestor informații era necesar ca Genilie să urmărească sistematic unele publicații științifice străine de profil asemănător.

Mai interesante însă decît aceste informații sînt articolele cu caracter economic, cultural și istoric, în care se vădesc preocupările sale de natură social-politică. De curînd, N. Isar a relevat în lucrarea sa **Ideile social-politice ale lui Iosif Genilie** importanța

ideologică a acestora, subliniind că „ideile sale social-politice și activitatea lui rămîn o contribuție valoroasă la îmbogățirea tezaurului gîndirii social-politice din epoca premergătoare revoluției din 1848”.⁵

Pasionat și devotat iubitor de carte, Iosif Genilie a adus o deosebită contribuție în domeniul bibliotecăriei. Fiind numit bibliotecar la Biblioteca națională de la „Sf. Sava”, în urma demisiei din această calitate a profesorului George Ioanid în luna februarie 1842, el va conduce bogata și valoroasă instituție culturală pînă la finele vieții sale.

Preluînd odată cu conducerea bibliotecii și sarcina de a termina întocmirea catalogului cărților cuprinse în ea, el a continuat și definitiv redactarea acestuia pentru tipar, așa încît în scurt timp a putut să apară sub titlul **Catalog de cărțile ce se află în biblioteca Colegiului Național**. Tom. I. Biblioteca latină și italiană; Tom. II. Biblioteca franceză, română, elenică, grecească, germană, engleză, ungarică, slavonă, ebraică, arabică și turcească. București, 1846—1847. Vol. I IV + 420 p.; vol. 2: VII + 534 p.

Catalogul este prima lucrare de acest gen în literatura noastră bibliologică și prezintă o deosebită însemnătate documentară și tehnică. El a servit de model, prin clasificarea cărților în cele 30 de diviziuni preconizate de Petruche Posnaru la întocmirea **Catalogului Bibliotecii Centrale a Statului**, tom. I—IV, publicat între 1865 și 1869 de Ion-Gărlăanu și G.I. Diănu, clasificare ce a fost adoptată și pentru catalogul pe materii al cărților din fondul vechi al Bibliotecii Academiei Române, pînă în anul 1905, cînd aceasta a introdus pentru noul său catalog pe materii, organizat pe fișe de format internațional, sistemul de clasificare Otto Hartwig.

În timpul cînd Genilie a condus biblioteca și-au găsit adăpost în rafturile acesteia și unele cărți cu caracter revoluționar, care erau citite cu pasiune de linerii intelectuali din perioada premergătoare revoluției de la 1841. Printre acestea se afla și cunoscutul pamflet al iacobinului Jean Paul Marat: **Les chaines de l'esclavage** (Lanțurile sclaviei). Descoperirea acestei cărți în Biblioteca Colegiului Național s-a făcut numai întîmplător. Cu prilejul arestării lui C.D. Aricescu, la începutul anului 1850, printre hîrtiile manuscrise, confiscate de la acesta, oamenii stăpînirii au descoperit și traducerea integrală în limba română a prefeței la ediția a III-a în limba franceză a lucrării (Paris, 1830). Aricescu, pentru a nu divulga pe prietenul său Scarlat Fălcoianu, care îi împrumutase exemplarul său personal, a declarat că a făcut traducerea după exemplarul aflat în Biblioteca Colegiului. Alarmate, autoritățile au dat ordin să se cerceteze și să se scoată

din bibliotecă toate „cărțile politice imorale”, ceea ce s-a și executat, scotîndu-se cu acest prilej mai multe cărți scotite periculoase pentru siguranța statului. S-a aflat cu acest prilej că broșura lui Marat a intrat în bibliotecă în anul 1845, printre cărțile din biblioteca tînărului profesor de chimie Stavarache Alexandru Niculescu, donate de urmași după moartea prematură a acestuia.⁶

Fără îndoială că la primirea acestei donații, Genilie a luat cunoștință de conținutul și natura cărților, dar a găsit de cuvință să înglobeze în fondul bibliotecii și cartea incriminată, nebuînuind că mai târziu astfel de cărți vor fi descoperite și condamnate de autorități.

Pentru completarea fondului național de tipărituri, Genilie nu s-a mulțumit să strîngă numai cărțile tipărite în Țara Românească, ci a întreprins cu sîrguință achiziționarea de cărți tipărite și în celelalte provincii românești — la Iași, la Blaj — și chiar în străinătate, la Buda și Viena. Încerca chiar să procure pentru bibliotecă unele cărți științifice străine, mai ales din domeniile care îl interesau în mod deosebit. Astfel, la 10 septembrie 1851, citeva luni înaintea morții sale, el propune Eforiei Școalelor să comande pentru biblioteca Colegiului cartea recent apărută „**Spiritul Naturei**”, o prețioasă carte de faimosul fizic și chimic danez Oersted, o foarte adîncă teorie a fizicii și chimiei moderne”. Fără îndoială că el a luat cunoștință de vreo recenzie — recent apărută într-un periodic străin — asupra versiunii germane a cărții savantului danez, publicată la Leipzig în 1850.

Îmbolnăvindu-se între timp, probabil că nu a mai putut să urmărească achiziționarea cărții, căci nu am găsit-o nici în catalogul Bibliotecii Centrale, nici în cel al Bibliotecii Academiei Române, în care s-au contopit la 1901 cele două vechi biblioteci naționale.

Privind retrospectiv modul strălucit în care și-a desfășurat multiplă și rodnică sa activitate didactică, publicistică și bibliologică, Iosif Genilie poate fi considerat ca un eminent reprezentant al cărturarilor luminați care și-au dedicat în prima jumătate a veacului al XIX-lea truda și talentul lor pentru promovarea științei și culturii românești.

Ioan LUPU

Notă

1. Bariț, G. **Părți alese din Istoria Transilvaniei**. Vol. 2. 1889, p. 564.
2. **Eho eclesiastic**. II (1852), nr. 4, p. 16.
3. Isar, N. **Ideile social-politice ale lui Iosif Genilie, profesor la Colegiul național „Sf. Sava”**. În: **Studii**, tom. 26 (1973), nr. 6, p. 1252.
4. **Eho eclesiastic**. Loc. cit.
5. Isar, N. **Op. cit.**, p. 1262.
6. **Vestitorul Românesc**. IX (1845), p. 237—238.

Ladislau Abraham: Cred că iubitorii ex libris-ului ar dori să cunoască ce v-a atras în mod special spre grafica ex libris.

Iosif Tellmann: Se spune că ex libris-ul este în arta plastică ceea ce este epigrama în poezie. Într-un spațiu mic, concentrat, el exprimă o idee, un mesaj încărcate de adânci semnificații. Epoca noastră, pe care cu toții ne-am obișnuit s-o numim a vitezei, favorizează această exprimare lapidară. Personal, mi se pare firească.

Dafinel Duinea: Prin intermediul ex libris-urilor făcute de mine am stabilit legături umane și artistice cu oameni de artă și colecționari din întreaga lume. Mi-ar fi fost greu, dacă nu imposibil, să realizez acest lucru prin intermediul sculpturilor pe care, ca artist amator, le realizez cu aceeași pasiune.

L.A.: După părerea unora, popularitatea ex libris-ului este în declin. Dv. ce credeți?

I.T.: Despre o scădere a interesului față de ex libris nu poate să fie vorba. Se poate spune însă că de la începutul secolului nostru s-a produs o schimbare în utilizarea lui. Mă refer la faptul că, fără a abdica de la menirea lui inițială, însemnul de carte a devenit obiect de schimb și de colecție. Este ceva asemănător cu ceea ce s-a întâmplat în filatelie, dar fără aspectul pronunțat mercantil al acesteia din urmă. Ba ceva mai mult: acest interes crescând al colecționarilor a dus la antrenarea a tot mai mulți artiști de mare prestigiu în munca de creație a ex libris-ului.

D.D.: Judecând după numărul de autori, de colecționari și de expoziții, interesul pentru grafica ex libris este în creștere în țara noastră. Totuși, pe „harta ex libris“, mai sînt pete albe. După părerea mea, condiția esențială pentru ca ex libris-ul să înflorească într-o anumită zonă geografică este existența, în acea parte, a animatorilor. Astfel, la Brașov, a luat ființă în anul 1972 un cerc de bibliofilie și ex libris din inițiativa dr. Emil Bologa, colecționar și autor al mai multor articole de popularizare a ex libris-ului. Numele lui figurează printre promotorii mai multor expoziții, organizate tot la Brașov. În acest oraș funcționează, la Școala generală nr. 15, centrul de grafică ex libris „Brașovia“ inițiat de către profesoara Magda Illi. La Cluj-Napoca, Dionisie Gabor, bibliotecar la Facultatea de biologie, este un pasionat colecționar și inițiator al mai multor

Ex libris

CZU 09

Despre ex libris cu doi pasionați creatori și colecționari:

Iosif Tellmann și Dafinel Duinea

expoziții în diferite orașe ale țării. La Craiova, Tudor Nedelcea, directorul Bibliotecii județene Dolj, este inițiatorul cercului de bibliofilie și ex libris „Elena Farago“. Aici sînt organizate în fiecare an expoziții de grafică mică. La Caracal, entuziastul profesor Crăciun Pătru conduce un cerc de bibliofilie extrem de activ. Expozițiile de ex libris au un caracter itinerant, poposind la toate liceele din oraș. Să nu omitem numele graficienilor Ladislau Feszt, Alexandru Karancsi și Emeric Baasz, deținători ai unor premii internaționale decernate pentru lucrările expuse în cadrul expozițiilor organizate cu ocazia unor congrese de ex libris. Regret că nu avem o asociație de bibliofilie și ex libris pe plan național și posibilitatea unui schimb mai eficient de idei prin intermediul unei publicații de specialitate.

L.A.: Ce v-a determinat să alegeți tema „folclor“ pentru ultimele două expoziții organizate?*

I.T.: Folclorul poporului nostru este un izvor nesecat de inspirație nu numai pentru arta plastică, ci și pentru muzică și literatură. Pe de altă parte, plasarea expozițiilor noastre în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“ a sugerat alegerea unei teme care să se adreseze maselor largi prin generalitatea mesajului transmis.

Convorbire consemnată de
Ladislau ABRAHAM

* Este vorba de expozițiile organizate în cadrul săptămîinii culturale ce precede în fiecare an Nedeia de la Vulcan.

Exlibris-uri executate de către Iosif Tellmann (sus) și Dafinel Duinea (jos).

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

Pălănea, Paul. CATALOGUL MANUSCRISERILOR ȘI SCRISORILOR DIN BIBLIOTECA „V.A. URECHIA” GALAȚI, 1979. 324 p. (Biblioteca „V.A. URECHIA”, Catalogele bibliotecii).

Elaborat în cadrul planului bibliografic al instituției, în care s-au înscris pînă acum cîteva apariții valoroase, „Catalogul manuscriselor și scrisorilor din biblioteca „V.A. Urechia” urmează buna tradiție a bibliotecii în dezvoltarea fondurilor sale pentru introducerea lor în circuitul informațional și educativ.

Colecțiile prezentate însumează un număr total de 1435 de piese, structurate pe trei compartimente, cu numerotare continuă: **Manuscrise** (1—345), **Scrisori** (346—1292) și **Varia** (1293—1435). Manuscrisele sînt prezentate în ordinea alfabetică a numelui autorilor sau titlurilor (la cele anonime), scrisorile în ordinea alfabetică a numelui expeditorilor. În compartimentul **Varia**, ordonat după aceeași criteriul, s-au inclus diferite însemnări, note de curs, manuscrise dactilografiate și semnături autografe ale unor oameni de seamă din țară și de peste hotare.

Descrierea manuscriselor urmează regula descrierilor bibliografice, cu scoaterea în vedetă a numelui autorului. Dat fiind faptul că manuscrisele constituie doar un capitol (și nu cel mai mare) al catalogului, e bine că s-a adoptat această regulă și nu cea folosită de marile biblioteci la catalogarea acestui gen de colecții în care prima parte a descrierii este consacrată elementelor secundare și cantitative (cotă, vechime, număr de file, dimensiuni etc.). Trezind aceste elemente după autor și titlu, elaborarea catalogului rămîne unitară în toate cele trei compartimente ale lui. Adnotările și observațiile substanțiale aduc completări utile asupra pieselor prezentate, referindu-se la eventualul loc de publicare al acestora, la posesorii succesivi și la alte date necesare unei bune cunoașteri a provenienței și circulației lor, cum și a relațiilor dintre ele.

Deoarece între cele 345 de manuscrise sînt cîteva cu vechime și conținut remarcabile (vezi **Cuvîntul înainte**), ar fi poate util un indice cronologic al acestora. În același timp, semnalarea într-o listă anexă a celor — destul de numeroase — care conțin partituri sau a scrisorilor ce se referă la transpunerea pe muzică a unor creații poetice de epocă ar fi pus la îndemna cercetătorilor muzicologi un eficient instrument de orientare. Dealfel, Catalogul este înzestrat cu un indice general care facilitează urmărirea unor nume, instituții și titluri de opere, iar bibliografia de la începutul lui indică sursele folosite la identificări și datări, cum și cele în care s-a publicat o parte din materialul catalogat.

Cuvîntul înainte semnat de Nedelcu Oprea, directorul bibliotecii și redactorul responsabil al seriei „Cataloge”, face o documentată prezentare a fondurilor descrise, cu aprecieri de valoare asupra celor mai însemnate piese din fiecare capitol.

Din detaliile inserate în adnotări și observații se remarcă munca de elaborare științifică și minuțioasă depusă de autorul catalogului, care n-a preocupat efortul cerut de identificările, comparațiile și depistările de informații necesare pentru a oferi cititorilor tot ce se cunoaște pînă la această dată despre fiecare piesă inclusă în volum.

Mai trebuie să adăugăm că și sub aspectul prezentării catalogelor editate Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați este consecventă, dovadă stabilitate în redarea elementelor bibliografice ale seriei în care a văzut lumina tiparului și acest valoros instrument de lucru.

Livia BACĂRU

Biblioteca „Astra” Sibiu. PUBLICIȘTI ARDELENI CĂTRE HORIA PETRA—PETRESCU. Vol. 3. Sibiu, 1979. 99 p.

Volumul al III-lea încheie ciclul lucrărilor destinate dezvoltării bibliografice a importantelor informații cultural-istorice conținută de corespondența primită de remarcabilul om de cultură transilvănean, dr. Horia Petra-Petrescu, corespondența aflată astăzi între piesele de colecții speciale de valoare ale Bibliotecii „Astra” din Sibiu. În același timp, volumul încheie un prestigios capitol de muncă asiduă de cercetare științifică din partea autoarei lucrării, Elena Dunăreanu, personalitate de recunoscută pregătire și competență, pasiune și devotament față de nobila profesiune a studiului cărții, din colectivul de specialiști al bibliotecii sibiene.

Adăugînd încă un număr de 159 de scrisori primite de Horia Petra-Petrescu de la o seamă de personalități ale culturii și științei românești din Ardeal de la începutul secolului nostru, lucrarea întregeste informația asupra faptelor de cultură, asupra luptei neobosite a publiciștilor ardeleni pentru dezvoltarea culturii și științei, a creației românești în perioada de timp amintită. Sînt înfățișate aici, printre semnăturile scrisorilor, nume, mai mult sau mai puțin cunoscute, ale profesorilor Iosif Popovici, Nicolae Sulica, Iosif Schiopul și Victor Păcăli (acesta din urmă mai puțin cunoscutul autor al celui mai izbitoie monografii sătești a timpului — monografia satului Rășinari), ale redactorilor Sextil Pușcariu, Octavian Cădru Tăslăuanu, Emil Pregelup, Ghilă Popp, Victor Stancu, ale medicilor I. Popescu-Sibiu și Marius Sturza etc.

Din amplul tablou al vieții culturale ardeleni de la începutul secolului XX conturat din epistolele acestora, lectura atentă a cercetătorilor, studenților, elevilor, a tuturor celor ce vor consulta lucrarea va desprinde între altele, potrivit opiniei celei mai avizate — a Elenei Dunăreanu —, „bucuriile succeselor, dar de multe ori și amărăciunea cauzată de vitregia vremurilor” care au stat nu odată împotriva oamenilor și realizărilor lor.

Obişnuiri — în așa fel încît nu putem concepe altfel — cu caracteristicele lucrărilor elaborate la Sibiu de specialiști reputați ai Bibliotecii „Astra” — rigoarea științifică, exactitatea informației și a transcrierii în referințe, calitatea de „model” a lucrării în general —, apreciem și acum valoarea deosebită a volumului prezentat ca instrument deosebit de util cercetării istoriei noastre culturale, mai ales în probleme, momente și pentru personalități mai puțin cercetate pînă acum. Însumînd, împreună cu primele două volume, un număr de 383 de scrisori publicate în întregime, autoarea ciclului „Publiciști ardeleni către Horia Petra-Petrescu” promite dezvoltarea în viitor a întregii corespondențe a dr. Horia Petra-Petrescu în alte lucrări, organizate fie pe teme fie după alte criterii. Și aceasta, cu același

scop cu care a pornit la munca efectuată cu deplin succes pînă acum — sprijinirea efectivă a cercetării istoriei noastre culturale.

George VLĂDESCU

Comitetul de cultură și educație socială al județului Brăila. Biblioteca județeană. BIBLIOTECA COMUNALĂ. Brăila, 1979. 45 p. multigr.

Activitatea de îndrumare și sprijin metodic în favoarea bibliotecilor comunale desfășurată de Biblioteca județeană Brăila este marcată de un moment de maturizare, prin apariția culegerii de materiale Biblioteca comunală. Dacă pînă acum, această activitate îmbracă o formă sau alta — de procesul de completare, la prelucrarea parțială a cărților noi (cotare), și de inserarea de materiale metodice în îndrumar trimestrial de propagandă a cărții „Biblioteca”, la sprijinul concret, de teren — această culegere prilejuește o abordare sintetică și plurivalentă a activității bibliotecare în mediul rural, ceea ce oferă implicit criterii și posibilități pentru așezarea efectivă a acestora pe o bază unitară în județul Brăila. O altă calitate a acestei culegeri tematice, pe care dorim să o subliniem încă înainte de a intra în analiza de conținut, este persistența informației profesionale astfel înmănușate, care rămîne ca un instrument de referință pentru bibliotecarii comunali.

Un loc prioritar în structura volumului revine „Regulamentului de funcționare a bibliotecii comunale”, întocmit de organele județene pe baza prevederilor Decretului 703/1973 și din Indicațiile cu privire la îndrumarea activității bibliotecilor comunale de către conducerea școlilor coordonatoare (...) emise de M.E.I. și C.C.E.S. și cuprinzînd alinațele pentru: Prevederi generale; Atribuțiile bibliotecii; Conducerea, planificarea și evidența activității; Atribuțiile bibliotecarului; Drepturile (...) și obligațiile cititorilor; Patrimoniul bibliotecii și prevederi finale.

Operaționalizarea prevederilor din regulamentul este asigurată prin celelalte materiale intrate în structura culegerii și care pot fi grupate în cîteva secțiuni tematice (chiar dacă nu este evidențiat acest lucru în sumar).

Prima secțiune conține probleme de conducere și organizare a activității bibliotecare — Planificarea și evidența activității; Punctul de împrumut modalitate eficiente de intensificare a circulației cărții în rîndul populației active în producție; Cota cărții (cu anexa „Semnificațiile indicilor de clasificare cealmă universală utilizați în codarea publicațiilor din bibliotecile comunale”).

O a doua secțiune privește Formele și metodele de propagandă a cărții, cu accent pe funcționalitatea lor și pe adresabilitate.

Cea mai cuprinzătoare parte a volumului este consacrată unor aspecte de interes gestionar (dar nu numai), cum ar fi Verificarea fondului de cărți; Recuperarea cărților împrumutate; Casarea și redistribuirea publicațiilor.

Culegerea mai cuprinde, legat de extinderea serviciilor de bibliotecă, și un material referitor la Împrumutul interbibliotecar, cu pandantul său cunoașterea Rețelei bibliotecilor din județul Brăila, deci o deschidere către orientarea eficientă a cererilor de împrumut interbibliotecar la dimensiunile județului.

În anexă, sînt reproduse „Indicațiile (...) comune ale Ministerului Educației și Învățămîntului și ale Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

Simpla enumerare a temelor abordate aruncă o lumină clocotită asupra conținutului său de o valoare funcțională aparte. Adăugăm la aceasta calitatea tratării, exactă, riguroasă fondată pe legislația în vigoare și pe normele biblioteconomice acreditate în țara noastră.

Liliana OBROCEA

Comitetul de cultură și educație socialistă al Județului Brăila. Biblioteca Județeană. BIBLIOTECA. Îndrumar de propagandă a cărții. Nr. 4/1979. Brăila, 1979. 44 p. multigr.

Ultimul număr al buletinului trimestrial editat de Biblioteca Județeană Brăila în sprijinul lucrătorilor din bibliotecile județului se află subsemnul Congresului al XII-lea al P.C.R.

Bibliografia și tematica de expoziție, cu care este inaugurat buletinul, poartă titlul semnificativ „Congresul al XII-lea al P.C.R., eveniment de însemnată epocală în viața poporului român”, iar structura propusă are în vedere: I. Dezvoltarea social-economică a României. Lucrări de sinteză; II. Dezvoltarea ramurilor de bază ale economiei naționale; III. Creșterea nivelului de trai. Dezvoltarea conștiinței socialiste.

Poate că nu întâmplător autorii au plasat imediat în continuare concluziile la concursul „Biblioteca comunală — factor activ al educației socialiste”, materialul fiind nu o simplă evaluare a rezultatelor obținute sau o enumerare a unităților frunțate, ci și, pornind de la relansarea activității bibliotecilor, o precizare a sarcinilor ce decurg pentru etapa următoare — atât pentru bibliotecile comunale, cât și pentru bibliotecile școlare din satele aparținătoare. Repere prețioase pentru activitatea de propagandă a cărții, pentru educarea deprinderilor și intereselor de lectură în rindul copiilor și tineretului școlar oferă prezentarea concluziilor unei investigații sociologice privind „Lectura de vacanță” a cititorilor secției pentru copii din cadrul Bibliotecii Județene, întreprinsă în cadrul A.I.C.

Ca de fiecare dată, partea centrală a buletinului — și cea mai cuprinzătoare — este consacrată recenzării unor lucrări recente ce merită a fi aduse în atenția cititorilor, grupate în trei mari diviziuni tematice: „Cunoștințe despre om și societate”, „Cunoștințe despre univers” și „În sprijinul lucrătorilor din agricultură”.

Partea de consultații este de astă dată axată pe problemele „Evidenței publicațiilor în biblioteca comunală”, informațiile precise și la obiect constituind un ghid util bibliotecarilor comunali.

Lista anexă a cotelor cărților intrate în bibliotecile comunale, în trimestrul al III-lea din 1979, constituie în continuare un sprijin prețios pentru prelucrarea și organizarea noilor achiziții conform normelor biblioteconomice în vigoare, dar intervine o legitimă întrebare: de ce autorii au renunțat la descrierea completă (lipsesc anul de apariție și paginația), care ar fi permis bibliotecarilor interesați să le reia în eventuala redactare a unor fișe de catalog? A. Ș.

Biblioteca Centrală a Ministerului Apărării Naționale. ROMANIA ÎN RĂZBOIUL PENTRU INDEPENDENȚĂ (1877—1878). Contribuții bibliografice. Ed. a 2-a, revăzută și completată. Buc., 1979. 87 p.

Ecoul stărnit în rindul beneficiarilor ei, valoarea informativă înșiși, de instrument de certă utilitate, a lucrării bibliografice cu acest titlu apărută în 1976 sînt cele mai convingătoare argumente ale acțiunii Bibliotecii Centrale a Ministerului Apărării Naționale de publicare a unei a doua ediții. La acestea se adaugă — nu însă lipsit de importanță — faptul că harnicii cercetători ai realității bibliografice asupra eroicului episod de armă din istoria neamului au descoperit, într-un răstimp de numai trei ani, o cantitate de material pertinent ce aproape îl dublează

pe cel înregistrat în ediția întâi*. Volumul recent cuprinde astăzi 531 de referințe (de la 314 în ediția precedentă) asupra unor lucrări atât românești (de la 250 în 1976 la 409 în 1979), cât și străine (de la 61 în 1976 la 122 în 1979).

Realizată în condiții grafice foarte bune, grație conlucrării Bibliotecii cu Editura Militară, și întocmită și redactată după rigorile muncii bibliografice, ediția a II-a a lucrării România în Războiul pentru independență răspunde pe deplin așteptărilor. Istoricul, cercetătorii istoriei militare, ai istoriei glorioasei armate române, ca dealtfel orice pasionat al studiului istoric dobîndesc prin noua ediție un instrument de informare de utilitate crescută, îndeosebi datorită sporirii substanțiale a informațiilor.

L.M.

BIBLIOGRAFIA OPERELOR LUI B. ȘT. DELAVRANCEA

Între clasicii români care s-au bucurat de un textologic competent și pasionat pînă la sacrificiu este și scriitorul Barbu Ștefănescu Delavrancea, iar textologul este profesorul universitar dr. Emilia Șt. Milcescu. Colecția de Opere ale lui Barbu Delavrancea (9 volume, 1965—1974) își încheie editarea cu al 10-lea volum (1979), care cuprinde „Bibliografia operelor lui Delavrancea” (496 p., 6043 titluri). Prestigioasă operă a marelui scriitor, în domeniul atât de diverse, merită consacrară și elogiul din partea posterității. Munca ordonată a bibliografului merită nu mai puțin admirația cercetătorilor literaturii noastre. Este o operă nu numai de tehnică bibliografică (obligatorie în asemenea lucrări), dar este și una de exigență metodologică științifică, de cunoaștere profundă a mijloacelor de lucru ale lui Delavrancea, pe care numai Emilia Milcescu le cunoaște din lecturi directe.

Într-o bibliografie personală de grandooare mijlor de titluri, greutatea începe abia după ce tehnica s-a terminat misiunea, adică depistarea și descrierea operelor. Urmează clasificarea, munca intelectuală care cere spirit critic, criterii științifice consecvent aplicate, dar în primul rînd, cunoașterea textelor, contactul nemijlocit cu ele. Este calitatea superioară a bibliografului Emilia Milcescu. Pe paginile VII-IV, autograful, cu o limpezime remarcabilă, propriu numai bibliografului care domină materialul, expune greutățile întâmpinate, dar învinse, rezolvate în chip științific.

Bibliografia are două mari părți: A. Opera lui Barbu Delavrancea (p. 1—308, cu 3471 titluri), B. Referințe critice despre opera și personalitatea lui Barbu Delavrancea (p. 309—496, cu pozițiile bibliografice nr. 3472—6043).

O altă operație a unei bibliografii de ordinul mijlor constă în identificarea lucrărilor nesemnate de autor. Și în această problemă Emilia Milcescu folosește modalități și izvoare sigure: mărțurile scriitorului făcute mai tîrziu, în împrejurări diferite, comentarii și dezbateri din presa vremii, consultarea membrilor familiei, similitudini lingvistice cu alte opere semnate de autor, cercetarea corespondenței cu contemporani. Acestea sînt criteriile științifice generalizate în asemenea studii bibliografice.

Apreciată din punctul de vedere bibliografic, opera bibliografică a prof. Emilia Șt. Milcescu este un model de bibliografie specială. Pentru istoricii literari, ea cuprinde materiale care li stimulează la cercetări noi biografice și de critică literară. Textologul operelor lui Delavrancea și-a făcut datoria,

acum așteptăm studiul exhaustiv asupra lui Delavrancea și exegeza definitivă, complexă a operei lui. Pentru publicistica, oratoria și corespondența lui, bibliografia Emiliei Șt. Milcescu aduce contribuții relevante, complet necunoscute pînă acum.

Dan SIMONESCU

Ruttkayová, Katarína. SYSTEMA TEORIJ BIBLIOGRAPHIJ. (Sistemul teoriei bibliografice). Bratislava, 1978. 254 p.

Reprezentantă de frunte a școlii de informatică documentară de la Bratislava, dr. Katarína Ruttkayová, totodată bună cunoscătoare a biblioteconomiei românești, aduce în atenția bibliotecarilor, a documentariștilor, a tuturor specialiștilor din domeniul o nouă lucrare pe problemele informaticii documentare, după ce, în 1976, publicase valoroasă sa contribuție la elucidarea problemelor sistemului teoretic și funcțiilor bibliografiei în revoluția științifico-tehnică contemporană*. De data aceasta, autoarea realizează, într-un volum consistent, adîncirea problemelor legate de sistemul teoriei bibliografice, operație ce se distinge prin originalitate și valoare practică deosebită.

În introducerea lucrării, „știința” este interpretată ca un sistem de cunoștințe cu ajutorul cărora sînt reflectate și exprimate legitățile faptelor. Transpunînd încreieră și asupra domeniului bibliografiei, înregistrarea bibliografică este văzută, în acest caz, ca o fixare simbolică a multimei de documente grafice și de materiale audiovizuale aflate în anumite corelații și interdependențe. Partea următoare a lucrării prezintă bibliografia ca un metasisem caracterizat prin specificitățile descrierii și înregistrării bibliografice, la rîndul lor ansamblu de identificare sistematică a elementelor multiple. Înregistrarea bibliografică se face conform sistemului de înscriere bibliografică dictat de interconexiuni cauzale în cadrul legăturilor sociale corelaționale și funcționale.

Între tipurile de sisteme specifice bibliografiei autoarea le descrie pe cele de reglare și cele organizaționale. Bibliografia în sine este un sistem închis, ca tip retrospectiv, sau un sistem deschis în timp, mai ales cînd este vorba de bibliografia contemporană. Ca sistem informațional natural, bibliografia este creația umanității antice necesară orientării în acțele vremii. Totuși, bibliografia este și un sistem artificial, în cazul modelelor teoretice bibliografice. Conform cu tipul editorial al materialelor informaționale, bibliografia creează sistemele materiale concrete, deși conținutul său clasificational sub forma teoriei acestei științe este de fapt un sistem abstract. Tot așa, bibliografia poate fi un sistem simplu, în cazul bibliografiei selective, sau sistem științific complex, cînd este vorba de multitudinea informațională. Ca unitate dialectică, bibliografia este în același timp sistem stabil și adaptational. Ca sistem stabil sub forma comunicației științifice, bibliografia are o istorie milenară, ceea ce se explică prin adaptabilitatea ei la cerințele sociale în continuă transformare și perfecționare. Din aceasta rezultă că bibliografia este un sistem de reglare și organizare cu țel bine precizat.

Expunînd și argumentînd idei originale de deosebită valoare practică, lucrarea ajunge, în final, la elaborarea unui model al sistematicii teoriei bibliografice.

Anny SÂNDULEAC

* Vezi prezentarea volumului în: Biblioteca. Buletin de biblioteconomie, supliment al revistei „Îndrumătorul cultural”, nr. 4/1976, p. 29-30.

Vezi recenzia acestei lucrări în: Biblioteca. Buletin de biblioteconomie, supliment al revistei „Îndrumătorul cultural”, nr. 3/1977, p. 31.

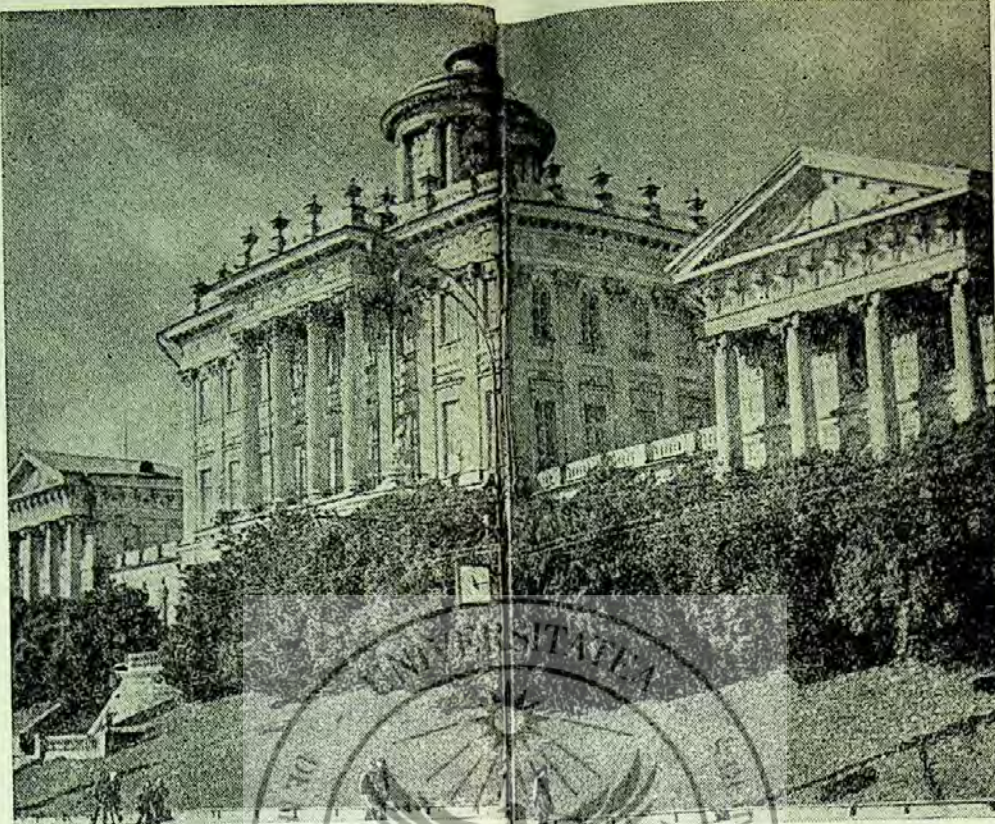
CZU 027.54 (47 „V.I. Lenin“)

Biblioteca de Stat a U.R.S.S. „V.I. Lenin“

bile mostre de artă a cărții din Europa occidentală din secolele XV-XX: incunabile, paleotipuri, ediții ale celebrilor tipografi din timpurile trecute, exemplare din cele mai bune ediții contemporane, cărți ilustrate de artiști eminenți. O valoare aparte prezintă colecția edițiilor originale ale operelor lui Giordano Bruno, unică în lume prin cuprindere (18 din 26). În fondul de carte rară se regăsesc și capodopere ale artei legătoriale, ediții rare și unice prin dimensiunile lor — cărți uriașe și cărți minuscule — sau prin suportul lor — mici foi de plută, mătase, cărți țesute etc.

Cei 600 km de rafturi exprimă însă nu numai o incursiune în timp, în istoria spiritualității și a materializării ei în cărți și documente de cele mai diverse tipuri, ci și o tot atât de interesantă incursiune în spațiu, cum deja am reușit să sugerăm. În spațiul sovietic, ca și pe toate meridianele lumii. Astfel, în colecțiile bibliotecii se află reprezentată literatură în 91 de limbi ale popoarelor U.R.S.S. din care multe, înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, nu-și aveau nici măcar propriile scrieri, expresie elocventă a dezvoltării culturii întregului popor sovietic.

Alături de cele 18 milioane de unități bibliografice naționale, își găsesc locul, într-o judicioasă reprezentare, 11 milioane de unități bibliografice

străine. Colecția de literatură străină este permanent îmbogățită prin intermediul Centralei V/9 „Mejdunarodnaia Kniga“, prin achiziții de pe piața sovietică a cărții, din donații, dar mai ales printr-un intens schimb internațional, într-o continuă extensie. Astfel, Biblioteca „Lenin“ întreține relații de schimb de publicații cu aprox. 4 000 de biblioteci diferite și organizații din 100 de state.

Ni se pare grăitor faptul că în această bibliotecă pot fi citite cărți și periodice în 247 de limbi ale lumii, fără a mai lua în considerare numărul impresionant de traduceri în limba rusă.

Călătoria imaginară la care te incită cei 600 km de raft ai bibliotecii naționale a U.R.S.S. prilejuiește nu numai contactul cu cartea, în diferitele ei ipostaze, ci și cu multe alte tipuri de purtătoare de informații vizuale și sonore, care se integrează funcțional în acest imperiu al cunoașterii și educației. Avem în vedere, într-o succintă trecere în revistă:

— **fondul cartografic**, cuprinzând hărți naționale și străine, diferite prin temele lor, destinație și prezentare; hărți regionale și multiregionale; planuri; hărți în relief, ca și anexele publicațiilor cartografice sub formă de texte, grafice și ilustrații;

— **fondul de publicații muzicale și de înregistrări**, cuprinzând opere muzicale din toate epocile și ale tuturor

popoarelor, ediții de tipuri, forme, genuri diferite, inclusiv partituri, precum și un fond de peste 13 000 de discuri cu înregistrări de opere muzicale și literare;

— **colecția de opere plastice imprimată**, unică în genul ei, cuprinzând pânzate, gravuri, cromolitografii, reproduceri, cărți postale, fotografii, piese de artă grafică aplicată și albume. S-ar putea conchide, la capătul acestui drum, că Biblioteca „V.I. Lenin“ este unul din cele mai imense depozite ale lumii.

Ar fi însă doar o concluzie parțială, pentru că biblioteca nu e doar un depozit (în speță un complex de depozite), ci un organism viu, în care pulsează o viață intensă.

O măsură a acestei vieți o pot da doi dintre indicatorii de bază ai activității bibliotecare: frecvența anuală — 2 milioane de cititori, număr de volume împrumutate — 12 milioane.

În cele 22 de săli de lectură, specializate pe domenii, dispunând de un număr total de 2230 de locuri, citesc, în decursul unui an, cca 8 000 de cititori. Se cuvin amintite și cele aprox. 2 000 de biblioteci sovietice și străine, abonate ale Bibliotecii „V.I. Lenin“, în cadrul sistemului de împrumut interbibliotecar, ceea ce-i extinde puterea de penetrație cu mult mai departe de zidurile ei.

BIBLIOLOGIC

tate și în numeroase fișiere alfabetice, sistematice, tematice, cronologice. Pentru anumite compartimente ale fondurilor biblioteca tipărește cataloage alfabetice și sistematice, asigurându-le astfel o și mai largă audiență.

Cititorii iau cunoștință de tezaurul bibliografic al bibliotecii și prin expoziții tematice de carte, numărul celor organizate într-un an ridicându-se la 300 000.

Biroul central de referințe, ca și nucleele din sălile specializate, furnizează cititorilor interesați, la cerere, informații bibliografice și factologice operative.

În fiecare an sînt editate în jur de 100 de repertorii bibliografice curente și retrospective, științifice și de recomandare. Pentru uzul specialiștilor se elaborează repertorii de presă națională, manuale bibliografice fundamentale asupra problemelor globale și interessectoriale, se realizează cataloage pe tipuri de publicații naționale și străine, iar diverselor grupe de cititori le recomandă prin bibliografii specifice cărți pentru o lectură sistematică și orientată spre cele mai importante ramuri ale cunoașterii, asupra problemelor și temelor celor mai actuale.

Pe lângă Biblioteca „Lenin“ funcționează, într-un raport firesc de complementaritate, și un centru de informare pe problemele culturii și artei.

Întregul sistem de informare și de referințe al bibliotecii, în al cărui mecanism complex nu avem posibilitatea să pătrundem în acest material de prezentare generală, servește la reflectarea completă și sub toate aspectele a fondurilor generale, la difuzarea și apropierea lor de cititori, astfel încît să-și îndeplinească cu maximum de randament și eficiență principală ei funcție de instalație ideologică, culturală și de informare științifică, cu rol de seamă în viața culturală și științifică a țării.

Și dacă dintre toate celelalte funcții îndeplinite de biblioteca națională, ca principală instituție de cercetare în domeniul biblioteconomiei, bibliografiei și istoriei cărții, ca centru metodologic pentru bibliotecile țării (exclusiv, cel puțin în mod direct, cele științifice și tehnice), ca cel mai mare institut de informare bibliografică și ca centru de coordonare în domeniul schimbului de publicații interbibliotecar, ne-am oprit tocmai asupra celor mai direct legate de serviciile de lectură publică, este ca un semn de omagiu pentru Vladimir Ilici Lenin, cititor pasionat în zeci și chiar sute de biblioteci ale Rusiei și ale Europei Occidentale, care, la data de 26 august 1893, și-a înscris pentru prima dată numele, la nr. 236, și în registrul de cititori al acestei biblioteci care îi poartă astăzi numele.

La accesibilizarea colecțiilor, la potențarea vastului tezaur de cunoaștere și educație deținut de Biblioteca „V.I. Lenin“ concură un corp profesional de aprox. 3 500 de persoane, din care mai mult de 2/3 posedînd o înaltă calificare în domeniul biblioteconomiei.

Aparatul de informare al bibliotecii cuprinde un sistem bine articulat de cataloage pe fișe: catalogul alfabetic, datînd de la fondarea bibliotecii; catalogul sistematic, constituit după clasificarea bibliografică elaborată sub direcția Bibliotecii „V.I. Lenin“; catalogul tematic asupra tehnicii, științelor tehnice, fizice, matematice și chimice. Colecțiile de cărți sînt reflec-

Ioana TĂUTU

LITERATURA ROMÂNĂ

ÎN

EDITURILE STRĂINE

Pentru prezența literaturii românești în editurile și librăriile din străinătate, anii 1978 și 1979 au constituit un nou prilej de confirmare a importanței dialogului — devenit tradițional — între valorile noastre spirituale clasice și contemporane și cititorii din alte țări.

Astfel, literatura română a fost mai bine prezentată în anul trecut cititorilor de limbă greacă prin intermediul unei importante antologii publicate în editura „Dorikos” din Atena, sub titlul: „Prozatori și poeți români”. Cele 250 de pagini alcătuite cu traduceri regretatului Menelaos Ludemis și ale poezilor Dimos Rendis-Ravanis și Lambros Zogad oferă o selecție reprezentativă din literatura noastră clasică și contemporană, începând cu proza clasicilor (Ion Creangă, Ion Luca Caragiale, Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu), din poezia populară și poezia cultă, creația lirică a lui Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, Octavian Goga, Lucian Blaga, Ion Barbu și Ion Vinea, precedind amplul sumar al creației contemporane în care sînt prezente poeme de cunoscută valoare din creația lui Al. Philippide, Mihai Beniuc, Geo Bogza, Eugen Jebeleanu, Geo Dumitrescu, Ion Brad, Ion Horea, Șt. Aug. Doinaș, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Adrian Păunescu și Mircea Dinescu.

De asemenea, aceeași editură ateniană „Dorikos” rezervă, în cel de-al cincilea volum al importantei **Antologii a poeziei universale**, elaborată de cunoscutii poeți Rita Boumi și Nikos Pappas, un important spațiu prezentării liricii românești. Sînt reunite, astfel, sub semnăturile lui Yannis Ritsos, Rita Boumi, Nikos Pappas, Kostas Asimakoupoulos și G. Hurmusiadis, traduceri din creația lui V. Alecsandri, M. Eminescu, G. Coșbuc, T. Arghezi, O. Goga, G. Bacovia, V. Voiculescu, E. Isac, I. Pillat, I. Barbu, L. Blaga, Al. Philippide, Z. Stancu, M. Beniuc, E. Jebeleanu, M. Isanos, N. Labiș și alții.

Cititorii din Uniunea Sovietică au avut, la rîndul lor, prilejul să se reîntîlnească în lunile din urmă cu creația lui Mihail Sadoveanu. Astfel, Editura „Detskaia literatura” din Moscova a publicat romanul **Neamul Șoimăreștilor** în traducerea lui Mihail Friedman și într-o prezentare grafică de aleasă ținută, semnată de O. Gross. În același timp, Editura Militară din capitala Uniunii Sovietice a publicat într-un tiraj de 100.000 de exemplare versiunea în limba rusă a romanului lui Laurențiu Fulga, **Steaua bunei speranțe**, în timp ce Editura Dnipro din Kiev a oferit cititorilor săi un nou volum de Nuvele și povestiri din creația lui I. L. Caragiale. În antologia intitulată **Zilele poeziei**, apărută în Letonia, la Riga, au fost incluse și trei tablete de Tudor Arghezi alături de cinci poeme de Anghel Dumbrăveanu, în traducerea poetului Leon Briedis. O altă editură din Riga, „Liesmās”, a publicat un volum din creația lui Nichita Stănescu în selecția Lilei Dolgocheva.

În Capitala Georgiei, Tbilisi, Editura „Merani” a publicat volumul de poezii al lui Dumitru M. Ion intitulat **Florile vor să intre în casă**, iar revista „Vsesvit” din capitala Ucrainei a rezervat paginile sale romanului lui Fănuș Neagu **Îngerul a strigat**, cititorii ucrainieni avînd posibilitatea să cunoască în viitorul foarte apropiat și romanul lui Camil Petrescu **Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război**, pregătit pentru tipar de scriitorul și traducătorul Ivan Kuchnik. În Editura „Molodaia Gvardia” din Moscova, a apărut o antologie de proză scurtă românească din creația ultimilor ani. Traducerile și selecția cunoscutului traducător din limba română, S. Kostenko, pune la dispoziția cititorilor sovietici pagini din opera lui Eugen Barbu, Ion Lăncrăjan, Sută Andras, Ștefan Bănuțescu, Fănuș Neagu, Ion Băieșu, Hans Liebhart, George Bălăiță, Sorin Titel,

Mircea Radu Iacoban și Eugen Uri-caru.

Tot o antologie, dar de data aceasta a basmului românesc, a văzut lumina tiparului, în condiții grafice deosebite, în Japonia, sub auspiciile importantei edituri „Kobansha Co. Ltd”. Cele 350 de pagini ale volumului cuprind 18 povești populare și nouă povestiri semnate de scriitorii români cunoscuți. Versiunea japoneză a acestei cărți unice prin originalitatea sumarului ei a fost asigurată de cunoscutul profesor Noon Atsushi, eminent specialist în limba și literatura română și de fostul său elev, Sumiya Haruya, care semnează și o cuprinzătoare postfață la acest veritabil eveniment editorial, intitulată: **Universul poveștii populare românești**.

Pentru cititorii de limbă germană, la „Kinderbuch-Verlag” din Berlin, a apărut, într-un tiraj de masă și în condiții grafice de excepție, volumul **Regele roșilor** de Al. Mitru, iar revista „Sinn und Form”, tot din R.D. Germană, a publicat fragmente din proza lui Al. Ivăsiuc în traducerea lui Valentin Lupescu, care semnează și un studiu introductiv.

Ecouri ale poeziei române moderne și contemporane regăsim în ultima perioadă și în R.P. Polonă unde Editura „Wydawnictwo Literackie” din Cracovia a tipărit **Poemele luminii** de Lucian Blaga și **Necuvintele** de Nichita Stănescu, în traducerea de excepție a lui Zbigniew Szuperski, iar Editura „Czytelnyk” din Varșovia a oferit cititorilor săi, sub titlul **Poetul dragostei**, volumul lui George Călinescu **Viața lui Mihai Eminescu** în traducerea scriitoarei Danuta Bienkowska. Editura belgiană „Complexe” din Bruxelles a publicat volumul **Critica ideilor literare** de Adrian Marino în versiunea franceză a lui Manole Friedman. Cartea esteticianului și istoricului literar român a suscitat un interes deosebit în rîndurile specialiștilor străini.

Cititorii bulgari au avut posibilitatea să se reîntîlnească la începutul anului trecut cu poezia română prin intermediul volumului **Pasăre fără somn** de Valentin Deșliu în traducerea lui Nikolai Zidarov, iar cititorii de proză au putut cunoaște romanul **Duminica mironosițelor** de Dana Dimitriu prin intermediul aceleiași edituri, în traducerea Vesselinei Gherghieva.

Casa de editură iugoslavă „Heli-kon” din Belgrad a publicat romanul **Depărtare** (o nouă versiune a **Evadafilor** lui Mircea Radu Iacoban), tra-

ducerea în limba sîrbo-croată fiind asigurată de Liliana Georgevici și Ștefan Popa, în timp ce un amplu capitol din romanul lui Marin Sorescu **Trei dinți din față** a văzut lumina tiparului în revista iugoslavă de limbă română „Lumina”.

Sub îngrijirea profesorului Szépe György de la Universitatea din Budapesta, editura maghiară „Condolat” a publicat un volum cuprinzător cu articole de lingvistică și poetică matematică ale profesorului român Solomon Marcus, de la Universitatea din București, sub titlul **Matematica frumuseții limbii**. În aceeași țară, revista „Aurora” din Bekescsaba a inserat o amplă selecție din creația poetică a Luceafărului poeziei românești, Mihai Eminescu, sub prestigioasă semnătură a poetului Franyo Zoltan, cunoscut promotor al relațiilor culturale româno-ungare.

În Irak, revista „Al Adib Al Mu' Asit” a adus la cunoștință publicului cititor în traducerea lui Nabil Qasim versiuni inedite ale poemelor lui Gellu Naum, Emil Botta, Marin Sorescu și Cezar Baltag, selecția de poeme fiind precedată de notițe biografice și texte explicative, destinate să familiarizeze pe cititorul irakian cu datele de ansamblu ale istoriei și culturii române.

Revista americană „Shantih” consacra aproape în întregime unul din ultimele sale numere „literaturii și artei române moderne”, traduceri din creația poetică a lui Tristan Tzara, Tudor Arghezi și Șt.A. Doinaș fiind semnate de Brian Swan, Michael Impey și Peter Jay, alți cunoscuți traducători ca R. Loring Taylor, Eva Feiller, Stanley H. Barcan și Dan Dușescu prezentînd cititorilor americani o selecție din lirica lui Lucian Blaga, precum și creații recente ale lui Mircea Ivănescu, Ion Gheorghe, Adrian Păunescu, Ana Blandiana, Nina Cassian, Constanța Buzea. Un fragment din piesa **Iona** de Marin Sorescu este prezentat în același număr special de traducătorul Leslie Amerbach în timp ce povestirile semnate de D.R. Popescu, Nicolae Velea, Marin Preda și Romulus Vulpescu sînt întregite cu studii ample și serios documentate ale lui Thomas A. Perry (**Romanian Literature: A study in Literary Migration**), Michael H. Impey (**Avantgarde in România: The Beginning and the End**) și Haim Finkelstein (**Marcel Ianco: Peregrination of a Dadaist**).

Lista traducerilor românești peste hotare poate fi întregită și cu alte volume importante apărute cu ocazia celei de a XXXV-a aniversări a Eliberării României de sub jugul fas-

cist, în R.P. Chineză (**Puterea și adevărul** de Titus Popovici), R.A. Egipt (volumul antologic **Despre România** de S. Megnid), R.S.F. Iugoslavia (**Istoria poporului român**), R.P. Polonă (**Istoria României** de M. Jawowski, **Principele** de Eugen Barbu și **Concert extraordinar** de Romulus Vulpescu), Portugalia (**Formarea statului național unitar român** de acad. Ștefan Pascu și **Scurtă istorie a poporului român** de C.C. Giurescu).

O altă cale de prezentare a realității cultural-artistice și a producției editoriale românești din ultimii doi ani au constituit-o și paginile marilor enciclopedii, dicționare și alte lucrări de referință din S.U.A., Marea Britanie, R.F. Germania, Franța, Ita-

lia, Mexic etc. În total, 75 de case de editură din 25 de țări au publicat peste 4 000 de pagini consacrate prezentării realităților României contemporane.

Componentă a cooperării culturale cu țările lumii, prezența cărții românești în librăriile străine, asemenea prezenței cărților străine în librăriile românești, este concepută ca un mijloc de mai bună cunoaștere și de apropiere, de întărire a încrederii și cooperării, plecînd de la convingerea că fiecare națiune, fiecare cultură are propriile sale particularități, valorile sale specifice și o personalitate distinctă în marea familie a umanității.

Teofil BĂLAJ

Din presa străină de specialitate

Situația internațională a catalogării incunabilelor

Cu titlul de mai sus Friedhilde Krause, directorul general al Bibliotecii germane de Stat din Berlin (R.D.G.), deschide seria de articole închinată cataloagelor de incunabile și studiilor asupra lor, publicate recent de specialiști de talie internațională, în cunoscuta revistă a Institutului bibliografic din Leipzig, **Zentralblatt für Bibliothekswesen**, (Heft 10, Oktober 1979). Este un număr omagial elaborat cu prilejul împlinirii a 75 de ani de la începerea lucrărilor la **Catalogul general al incunabilelor (GW)** (noiembrie 1904), sub auspiciile Comisiei pentru catalogul general al incunabilelor condusă de Konrad Hartler (1857—1946), cel mai mare specialist în materie din acel timp. Coordonații care au contribuit la publicarea acestui volum festiv sînt Ursula Altmann, directoarea Secției de incunabile de la Biblioteca Germană de Stat (Berlin), și Leonhard Hoffmann, bibliotecar la aceeași secție a bibliotecii.

Autorii s-au referit fiecare la țara lui, informațiile fiind precedate de scurte studii interpretative. Conceput ingenios, volumul cuprinde literatura internațională esențială despre incunabile, bibliografia studiilor și cataloagelor respective. Sînt prezentate situațiile din următoarele

țări: Belgia, Brazilia, R.F. Germania, Cehoslovacia, Franța, Anglia, Iugoslavia, Olanda, Austria, Polonia, Portugalia, România, Suedia, Elveția, U.R.S.S., Spania, Ungaria, S.U.A. Articolul despre incunabilele din bibliotecile din România a fost scris de subsemnatul și a fost tradus în limba germană de Heilwig Augustini (Berlin). Alte țări (Bulgaria, Finlanda, Grecia, Japonia, Peru, Cuba, Luxemburg, Australia și Noua Zeelandă) au trimis liste bibliografice la redacția GW, dar incunabilele lor sînt în număr nefsemnat pentru a putea fi prezentate în articole speciale.

Cu prilejul aceleiași aniversări, Biblioteca Germană de Stat din Berlin a publicat și a difuzat în reproducere foto foaia volantă tipărită de Johann Fust și Peter Schoffer, asociații lui Gutenberg, la Mainz, în 1461, prin care se anunța destituirea a doi episcopi de Mainz.

Pentru cunoașterea unui domeniu atât de valoros, dar atât de puțin studiat, numărul 10 din 1979 al **Revistei de biblioteconomie** (**Zentralblatt für Bibliothekswesen**) din R.D. Germană reprezintă o sinteză bibliografică științifică deosebit de utilă bibliologilor de pretutindeni.

Dan SIMONESCU

БИБЛИОТЕКА В ТРУДОВОМ И ТВОРЧЕСКОМ СОСТЯЗАНИИ — ВОСПИТАНИЕ, ИНФОРМИРОВАНИЕ, ТВОРЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ ИОСИФ ИМБРИ Современные координаты информационной интеграции публичных библиотек, стр. 3—4; Месячные профессиональные конкурсы — форма стимулирования и твердой ангажированности, стр. 5—8; СИЛЬВИЯ ПОПА Чтение в культурных интересах и занятости рабочей молодежи двух предприятий г. Брашова, стр. 9—10; АННЕ-МАРИЕ МИХИЦЬ Серьезные работы уездных библиотек — в обращении по всей стране, стр. 11—12.

ИОАНА ТЭУТУ Отражение библиотечной деятельности в развитии творческих способностей у детей, стр. 12—13.

СПРАВОЧНИК. Инциденты; Хроника научных исследований; Сообщения, заметки, комментарии, стр. 14—22.

КОМПЛЕКТОВАНИЕ КОЛЛЕКЦИИ. ПРИОБРЕТЕНИЯ

ВАЛЕРИУ МОЛДОВЯНУ Координация приобретения на уровне всего уезда, стр. 23—24.

НАУЧНОЕ РУКОВОДСТВО БИБЛИОТЕКОЙ

ДЖОРДЖЕ ВЛĂДЕСКУ Экономические аспекты научного руководства библиотекой (I), стр. 25—26.

ИНФОРМАЦИЯ. БИБЛИОГРАФИЯ

АЛЕКСАНДРУ ГАНЯ и СТЕЛА РАДУОНУ Информационная система в отделе общественно-политической литературы, стр. 27—28.

БИБЛИОТЕЧНАЯ ТЕХНИКА

ЕЛЕНА САБАДАК Консультации УДК. Построение некоторых групп первого и третьего отделов в систематических каталогах и на полках свободного доступа; Отдел 5 (продолжение), стр. 29—33.

ФЛОРИКА КЫМПИАНУ Справочные работы — обработка, отражение в каталоге, организация на полках свободного доступа, стр. 34—37.

ИСТОРИЯ КНИГ И БИБЛИОТЕК

НЕДЕЛКУ ОПРЯ Комплексное использование книг из национального культурного достояния, стр. 38; ИОАН ЛУПУ Прогрессивный ученый первой половины прошлого века — Иосиф Джентиле, стр. 39—40; ЛАДИСЛАУ АБРАХАМ Об эскизнице с двумя их страстными создателями и коллекционерами, стр. 41.

СПЕЦИАЛЬНЫЕ ТРУДЫ, стр. 42—43.

БИБЛИОЛОГИЧЕСКИЙ МЕРИДИАН

ИОАНА ТЭУТУ Государственная библиотека СССР имени В.И. Ленина, стр. 44—45; ТЕОФИЛ БĂЛАЖ Румынская литература в иностранных издательствах, стр. 46—47; ДАН СИМОНЕСКУ Международное положение в области каталогизации инкунабул, стр. 47.

LES BIBLIOTHÈQUES DANS LA COMPÉTITION DU TRAVAIL ET DE LA CRÉATION — EDUCATION. INFORMATION, CRÉATIVITÉ

Iosif IMBRI: Coordonnées contemporaines de l'intégration informationnelle de la bibliothèque publique, p. 3—4; Les compétitions professionnelles interbibliothécaires — cadre stimulant, engagement ferme, p. 5—8. Silvia POPA: La lecture parmi les préoccupations culturelles des jeunes ouvriers des deux entreprises de Braşov, p. 9—10; Anne-Marie MIHIT: Les travaux de renseignements des bibliothèques districtuelles, dans le circuit national, p. 11—12.

Ioana TĂUTU: Implications de l'activité bibliothécaire dans le développement de la créativité des enfants, p. 12—13.

AGENDA. Initiatives; Chronique de recherches scientifiques; Nouvelles, notes, commentaires, p. 14—22.

ACQUISITIONS, ACCROISSEMENTS.

Valeriu Moldoveanu: Coordination des acquisitions au niveau districtuel, p. 23—24.

DIRECTION SCIENTIFIQUE DE LA BIBLIOTHÈQUE

George VLĂDESCU: Aspects économiques dans la direction scientifique de la bibliothèque (I), p. 25—26.

INFORMATION. BIBLIOGRAPHIE.

Alexandru GANEA et Stela RADUONU: Le système d'information à la Section de littérature socio-politique, p. 27—28.

TECHNIQUE BIBLIOTHÉCONOMIQUE.

Elena SABADAC: Consultation en C.D.U. La structure de certaines subdivisions des 1ère et 3ème classes dans les catalogues par matières et sur les rayons à libre accès; Classe 5 (suite), p. 29—33; Florica CIMPEANU: Les ouvrages de références — traitement, catalogage, mise en place sur les rayons à libre accès, p. 34—37.

L'HISTOIRE DU LIVRE ET DES BIBLIOTHÈQUES.

Nedelcu OPREA: La mise en valeur complexe des livres appartenant au patrimoine culturel national, p. 38; Ioan LUPU: Un lettré progressiste du premier moitié du dernier siècle — Iosif Gentile, p. 39—40; Ladislau ABRAHAM: Entretien sur l'ex libris avec deux passionnés collectionneurs et créateurs, v. 41.

OUVRAGES DE BIBLIOLOGIE (Analyses), p. 42—43.

MERIDIEN BIBLIOLOGIQUE.

Ioana TĂUTU: La Bibliothèque Nationale de l'U.R.S.S., „V.I. Lénine”, p. 44—45; Teofil BĂLAJ: La littérature roumaine éditée à l'étranger, p. 46—47; Dan SIMONESCU: L'état international du catalogage des incunables, p. 47.

THE LIBRARIES IN THE NATIONAL FESTIVAL „CINTAREA ROMĂNIEI” — EDUCATION, INFORMATION, CREATIVITY

Iosif IMBRI: Contemporary Coordinates of the Informational Integration of the Public Library, pp. 3—4; Professional Inter-library Competitions — A Stimulating Frame and Steady Pledge, pp. 5—8; Silvia POPA: The Reading in the Cultural Concerns of Young Workers of Two Factories from Braşov, pp. 9—10; A.M. MIHIT: The Reference Works Edited by County Libraries — in the International Circulation, pp. 11—12.

Ioana TĂUTU: Implications of the Library Activity in the Development of Children's Creativity, pp. 12—13.

AGENDA. Initiatives; Library Research; Notes and News, pp. 14—22.

ACQUISITIONS

Valeriu MOLDOVEANU: Coordinating of Acquisitions at the County Level, pp. 23—24.

LIBRARY MANAGEMENT

George VLĂDESCU: Economic Features in the Library Management (I), pp. 25—26.

INFORMATION. BIBLIOGRAPHY

Alexandru GANEA and Stela RADUONU: The Information System of the Social-Political Books Department, pp. 27—28.

LIBRARY TECHNICS

Elena SABADAC: Advice in UDC, pp. 29—33; Florica CIMPEANU: The Reference Works — Their Treatment, Reflecting in Catalogues and Organizing in the Open-Access Shelves, pp. 34—37.

THE HISTORY OF BOOKS AND LIBRARIES

Nedelcu OPREA: Complex Developing of Books from the National Cultural Patrimony, pp. 38—39; Ioan LUPU: A Forward-Looking Scholar of the First Half of the Last Century — Iosif Gentile, pp. 39—40; Ladislau ABRAHAM: About ex libris with Two Passionate Creators and Collectors, pp. 41.

BOOKS REVIEW, pp. 42—43.

BIBLIOLOGICAL MERIDIAN

Ioana TĂUTU: The „V.I. Lenin” State Library in Moscow, pp. 44—45; Teofil BĂLAJ: The Romanian Literature Appeared in Foreign Publishing Houses, pp. 46—47; Dan SIMONESCU: The International State of the Cataloguing of Incunabula, p. 47.